

Mali rječnik i pojmovnik
iz područja
Ovladavanja inim jezikom

engleski – hrvatski – njemački

Ninočka Truck-Biljan, prof.

Filozofski fakultet Osijek, 2013./2014.

Mali rječnik i pojmovnik zamišljen je kao dodatna literatura za kolegij Školska praksa u dijelu koji se odnosi na znanstveno i stručno pojmovlje.

Ideju za izradu *Maloga rječnika i pojmovnika* predstavila je 2008. godine profesorica Jelena Mihaljević-Djigunović tijekom uvodnoga predavanja za redovite studente druge generacije doktorskoga studija Glotodidaktike na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Prema njezinim riječima, Glotodidaktika kao mlada znanost traži usustavljanje nazivlja na hrvatskome jeziku jer je znanost upravo najsnajznija ako je stvarana i pisana na materinskome jeziku. Objavljivanje knjige Marte Medved Krajnović *Od jednojezičnosti do višejezičnosti. Uvod u istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom*, 2010. godine potaknulo je autoricu na prikupljanje i usustavljanje ponuđenoga nazivlja. Marta Medved Krajnović je ne samo po prvi puta opsežno obradila temu *ovladavanja inim jezicima* na hrvatskome jeziku nego i predstavila zanimljive hrvatske inačice engleskoga nazivlja. Malo po malo, otkrivalo se nazivlje u ostalim djelima koja tematiziraju usvajanje, učenje i poučavanje ne samo stranih jezika, nego i hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika.

Mali pojmovnik se može razvijati i dalje upisivanjem novih pojmova. Svakome tko tijekom čitanja pronađe neku novu inačicu na hrvatskome jeziku ponuđeni su dodatni retci za upisivanje, jer je tako i nastao - iz osobnih bilježaka tijekom čitanja znanstvene i stručne literature, razgovora sa stručnjacima i iz pretraživanja internetskih stranica. Upisani su pojmovi preuzeti iz radova koji se navode u popisu literature. Naravno da je broj riječi koji bi se u ovakav pojmovnik trebao uključiti znatno veći, no osnovno mjerilo za odabir riječi su postojeći izrazi na hrvatskome jeziku, posebice oni neuobičajeniji (kao primjerice *pojediničeva svojstva* ili *unošaj*). Ovaj bi *Pojmovnik* mogao poslužiti studentima u kolegiju Školska praksa, studentima stranih jezika koji iščitavaju literaturu na stranome i hrvatskome jeziku, učiteljima i nastavnicima pripravnicima koji se pripremaju za pisani dio na stručnome ispitu, učiteljima i nastavnicima - reflektivnim praktičarima i doktorandima. Nadam se da će nekome pomoći i u pisanju znanstvenih i stručnih članaka iz područja Glotodidaktike i Ovladavanja inim jezikom na hrvatskome jeziku.

Obrazloženje odabira određenih pojmova

Prilikom odabira pojmova za *Mali pojmovnik* brinulo se prije svega o tome postoji li **prijevod** engleskoga izvornika u recentnoj znanstveno-stručnoj literaturi na hrvatskome jeziku. Uvršteni su posebice oni pojmovi za koje postoji i određeno pojašnjenje. Kod pojedinih se pojmova uočava više ponuđenih hrvatskih inačica iz različitih izvora. Jedan od primjera je engleski pojam *intercultural competence*, za koji se rabi prijevod *interkulturalna kompetencija* (prema: Mlinarević i Brust Nemet, 2010., *Povelja Vijeća Europe o obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava, usvojena u sklopu Preporuke CM/Rec, 7 Odbora ministara, 2010, Jindra, 2012, Nacionalni okvirni kurikulum, 2010.*), ali u novije vrijeme stručnjaci iz područja kroatistike (kao primjerice Cvikić, 2013.) preporučuju inačicu *interkulturalna kompetencija*. Na pojedinim se mjestima korisnika upućuje na čitanje navedenih izvora, budući da su pojašnjenja bila preopširna. Ponegdje se od nekoliko navedenih hrvatskih inačica predlaže ona koja se posljednjih nekoliko godina pojavljuje u

znanstveno-stručnoj literaturi ili pedagoškoj praksi, što je naznačeno tamnijom osjenčanošću riječi. Ukoliko se određeni pojam nije mogao uočiti u knjigama ili člancima na hrvatskome jeziku koji se bave bilo kakvom problematikom iz područja jezikoslovlja te poučavanja i učenja inoga jezika, nego se javlja u svakodnevnome životu i pedagoškoj praksi, radi se o prijedlogu ili slobodnome prijevodu autorice. Predložene su one riječi, koje su više u duhu hrvatskoga jezika, tako je primjerice kao prijevod engleskoga *groupwork* naveden *skupinski rad* kao odgovarajući naziv koji se treba rabiti na hrvatskome jeziku, umjesto doslovnoga prijevoda *grupni rad*.

Pojmovi se navode na tri jezika: engleskome, hrvatskome i njemačkome. Englesko nazivlje prevladava u znanstveno-stručnoj i stručnoj literaturi, stoga je engleski jezik izvorišni. Središnji je dio na hrvatskome jeziku, na kojemu se osim prijevoda navode opisi i pojašnjenja koja su preuzeta iz izvora, ukoliko se tamo navode. Kod nekih se pojmova nalazi kao izvor EPOSTL, EPONAJ ili EPOSA – radi se o europskome dokumentu *Europski portfolio za studente stranoga jezika* (akronimi su na engleskome, hrvatskome i njemačkome jeziku). Napisani su i prijevodi na njemački jezik, posebice ukoliko se određeni pojam nalazi u znanstveno-istraživačkoj i stručnoj literaturi na njemačkome jeziku.

Osijek, 2013./2014.

Ninočka Truck-Biljan, prof.

Recenzentice:

doc. dr. sc. Melita Aleksa Varga, doc. dr. sc. Vesna Bjedov i dr. sc. Mirna Radišić

izvorni engleski naziv	prijevod, objašnjenje (ili noviji naziv) na hrvatskome jeziku	inačica na njemačkome jeziku
A		A
ability	sposobnost - više o tome u: Jelaska (2005)	die Fertigkeit (-en)
(to be) able to speak a language	moći govoriti jezik	einer Sprache mächtig sein
acceptability judgement	procjena prihvatljivosti	die Akzeptanzbewertung (-en)
acculturation	akulturacija proces gubljenja obilježja uvriježene kulture, preuzimanje pojedinosti i svojstava druge kulture, promjena u kulturi kao rezultat kontakta s drugom kulturom, osobito jače materijalne moći (Hrvatski jezični portal)	
to acculturate	prilagoditi se određenoj kulturi	sich eine Kultur aneignen
acculturated bilinguality	otkulturna dvojezičnost jest „dvojezičnost koja nastaje kada se osoba odriče društveno-kulturne skupine prvoga jezika i pokušava se poistovjetiti s kulturom inoga jezika“ (Medved Krajnović, 2010:101)	die dekulturnierte Bilingualität (Zweisprachigkeit)
Acculturation Model	model akulturacije povezuje se uz ime Schumann (1978., 1986), koji „tvrdi da će stupanj do kojega će pojedinac ovladati inim jezikom biti rezultat njegove prilagodbe novoj kulturi“ (Medved Krajnović, 2010:93)	das Model der Akkulturation
action research	akcijsko istraživanje jest „inačica razvojnih istraživanja jer se i u njima uvode novosti i to na temelju njihove znanstvene provjere. Imaju i svoje specifične značajke.“ (Mužić, 1999) - više o akcijskome istraživanju može se naći u Bognar i Matijević (2002:401)	die Aktionsforschung, die Handlungsforschung, die Tatsforschung
active	djelatan, djelatno koji ima inicijativu, koji je radišan, djelatno, poduzetan, oprečno: pasivan (Hrvatski jezični portal)	aktiv
to acquire a language	usvajati jezik	eine Sprache erwerben
acquisition (language acquisition)	usvajanje (kod nas: usvajanje i učenje = ovladavanje) (Medved Krajnović, 2009 i Jelaska, 2007)	der Erwerb, die Aneignung (von Sprachen)

Acquisition-Learning Hypothesis	Pretpostavka o usvajanju i učenju inoga jezika Krashen (1978., 1982.) u pretpostavci o usvajanju i učenju inoga jezika „suprotstavlja ta dva prototipna procesa ovladavanja inim jezikom...proces se usvajanja odvija spontano, bez svjesne usredotočenosti na određene jezične oblike i samo na temelju izloženosti jezičnome materijalu. S druge strane, proces učenja odvija se kroz svjesnu usredotočenost na jezične oblike, jezična pravila ili rječnik koji se želi naučiti.“ (Medved Krajnović, 2010:26)	die Erwerben-Lernen-Hypothese
Adaptive Control of Thought (ACT) Theory	Teorija prilagodljive kontrole mišljenja jest „Andersonova i Lebrierova (1998) teorija prema kojoj usvajanje određene vještine podrazumijeva prijelaz iz faze, odnosno domene deklarativnoga znanja u domenu proceduralnoga znanja, a taj prijelaz naziva se procesom proceduralizacije (eng. <i>proceduralisation</i>).“ (Medved Krajnović, 2010:60-61)	Adaptive Control of Thought (Theorie)¹
additive bilingualism	pozitivna dvojezičnost „kod ove su dvojezičnosti oba jezika cijenjena u društvenoj zajednici, npr. velški i engleski u Walesu– podjelu na pozitivnu i negativnu dvojezičnost je u literaturu uveo Lambert još 1977, polazeći od pretpostavke da društveni kontekst dvojezičnoga razvoja ima i jezične i kognitivne posljedice, naročito kod dječje dvojezičnosti.“ (Medved Krajnović, 2010:100 i 101)	die additive Zweisprachigkeit
adolescent bilingualism	mladenačka ili adolescentska dvojezičnost jest takva dvojezičnost kada „dva jezika koja se usvajaju, odnosno dvojezičnost koja se odvija u dobi od 11 do 17 godina.“ (Medved Krajnović, 2010)	die jugendliche Zweisprachigkeit
affective	afektivan emocionalan, afektivan, ne-neutralan (stilski označen) (Bujas, 1999)	affektiv
affective factor(s)	afektivni čimbenik (čimbenici) (Pavičić Takač i Varga, 2011, Aleksovski, 2008) afektivni faktor(i) (Mihaljević Djigunović, 1998)	affektive Faktoren
affective filter	Pretpostavka o afektivnome filteru	die Hypothese vom

¹ pogledati između ostaloga u: Wikipedia, http://de.wikipedia.org/wiki/Adaptive_Control_of_Thought, 8.4.2013)

hypothesis	U ovoj pretpostavci „Krashen (1978, 1982) nastoji objasniti zašto neki korisnici inoga jezika, iako su izloženi velikim količinama razumljivoga unosa, ne uspijevaju dobro ovladati tim jezikom. Krashen smatra da je to upravo zbog prepreke koju osjećaji, motivacija, potrebe i stavovi grade tijekom procesa ovladavanja inim jezikom. Ta prepreka onemogućuje pojedincu prihvaćanje jezičnoga unosa.“ (Medved Krajnović, 2010:27)	affektiven Filter
affective needs (EPOSTL, 2007:73)	afektivne potrebe jesu „učeničke potrebe izražavanja njihovih osjećaja i /ili emocija. One utječu na aspekte kao što su motivacija za učenje jezika, učeničku spremnost na uključivanje u aktivnosti učenja itd. Podrazumijevaju i potrebu osjećaja ugodnosti, potrebu izražavanja vlastitih ideja i emocija, potrebu za samoispunjenjem, itd.“ (EPONAJ, 2007:68)	emotionale Bedürfnisse (EPOSA, 2007:76)
affective strategies	afektivne strategije jeste jedna od vrsta strategija učenja – „do danas možda najiscrpniju klasifikaciju strategija učenja jezika iznosi R. Oxford (1990), koja ih dijeli na izravne i neizravne strategije... U neizravne strategije ubraja ...afektivne strategije poput ohrabriranja samoga sebe.“ (Medved Krajnović, 2010:80-81)	die affektiven Strategien
Age Factor	uloga dobi (u ovladavanju inim jezikom) (Medved Krajnović, 2010:66)	der Faktor „Alter“
age of onset (AoA)	početna dob jeste dob kada se započinje ovladavati jezikom: „U jednome od novijih prikaza istraživanja na temu uloge dobi u usvajanju jezika, Hyltenstam i Abrahamsson (2003) razrađuju model o ulozi početne dobi u usvajanju jezika koji prikazuje međuovisnost čimbenika sazrijevanja, društvenopsiholoških utjecaja te utjecaja vježbanja...na poboljšanju vlastitoga jezičnoga znanja.“ (Medved Krajnović, 2010: 72)	
age-related decline	opće opadanje kognitivnih sposobnosti povezano s dobi (Dobrovac, Cvikić i Kuvač Kraljević, 2011)	
AILA (Association Internationale de Linguistique Appliquee)	jest „akronim za vodeće svjetsko udruženje stručnjaka koji se bave različitim granama primijenjene lingvistike, uključujući OVIJ, dvojezičnost i višejezičnost.“ (Medved Krajnović, 2010:14)	AILA
anaphoric	anaforičan	anaphorisch

	jest „onaj pojam koji se odnosi na ranije spomenutu osobu ili predmet (npr. „koju“ u rečenici: Kupila sam knjigu koju si mi preporučio.).“(Petrović, 1997)	
applied linguistics	primijenjena lingvistika ...“Trebalo ovdje upozoriti da hrvatski naziv <i>primijenjena lingvistika</i> i engleski naziv <i>applied linguistics</i> nisu uvijek istoznačni. Naime, iako i jedan i drugi naziv uključuju razne oblike primijenjenih bavljenja jezikom (nastavu jezika, prevođenje, leksikologiju, itd.), prva asocijacija koja se budi uz engleski termin ponajprije se odnosi na pitanja učenja i poučavanja, tj. nastavu jezika.“ (Medved Krajnović, 2009:100) (pogledati također u: Češi i Jelaska, 2007:19)	die angewandte Linguistik
appropriate	podesan, uputan, primjeren, doličan, odgovarajući (Bujas, 1999)	angemessen
approach (EPOSTL, 2007:74)	pristup jest „nadređeni naziv za više teorija ili modela koji su donekle različiti, ali imaju zajedničke ključne pretpostavke“ (Medved Krajnović, 2010:32). jest „teorijska podloga svega onog što se događa u razredu“ (H.D. Brown, 2002:11). Obično se manifestira kao niz principa kojima se treba voditi pri izboru postupaka poučavanja. Primjeri su „komunikacijski pristup“ i „učenje usmjereno na zadatak“ (EPONAJ, 2007)	der Ansatz (EPOSA, 2007:75)
apostrophy	izostavnik (Gluhak, 2004) <i>lingv.</i> pravopisni znak za izostavljanje slovo (’), izostavnik (Anić, 2004)	der Apostroph
aptitude	darovitost, nadarenost, prirodna sklonost, talent – (nazivi česti u znanstveno-stručnoj i pedagoškoj literaturi) sposobnost, spretnost, prirođena sklonost, nadarenost , prikladnost (Anić, 2004)	die Eignung (-en)
articulator	artikulator (pojam vezan uz Leveltov i De Botov model jezične proizvodnje, Medved Krajnović, 2010:55)	
attainment (EPOSTL, 2007:74)	postignuće jest „napredak ili postignuće koje su učenici ostvarili u okviru određenog okvira vrednovanja“ (EPONAJ, 2007:72)	die Leistung (-en) (EPOSA, 2007:79)

Attainment Target Levels (EPOSTL, 2007:74)	ciljane razine postignuća jesu „razine učeničke izvedbe određene na institucijskoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini. Obično se izražavaju numerički ili slovima abecede uz objašnjenja. Njima se mogu služiti sastavljači kurikuluma, nastavnici, a i sami učenici pri opisivanju razine izvedbe koja je postignuta (tj. određenog dosegnutog cilja) ili razine izvedbe koje je određena kao ciljna“ (EPONAJ, 2007:68)	Lernzielniveaus (EPOSA, 2007:79)
attitude	stav , držanje (prema), shvaćanje (Bujas, 1999)	die Einstellung (-en)
attracting attention	privlačenje/poklanjanje pozornosti	die Aufmerksamkeit erregen
attractor state	privlačno stanje jest „pojam iz teorije dinamičnih sustava“ (Medved Krajnović, 2010: 117)	
attributions	atribucije jesu „pojedinačne subjektivne, dominantno pozitivne ili dominantno negativna objašnjenja vlastitoga ponašanja i djela, u ovome slučaju pogleda na sebe kao učenika i korisnika inoga jezika i na vlastite rezultate ovladavanja inim jezikom“ (Medved Krajnović, 2010: 79)	die Attributionen
Audio-Lingual Method (ALM)	Audio-lingvalna metoda	Audiolinguale Methode (Günther i Günther, 2007)
Audio-Visual Method (AVM)	Audio-vizualna metoda (vidi u: Rosandić, 2005:265)	die Audiovisuelle Methode (Günther i Günther, 2007)
Audio-visual literacy, audiovisual literacy²	„slušanje i gledanje s razumijevanjem“ (slobodni prijevod autorice, termin kao takav službeno još ne postoji u hrvatskome jeziku) radi se o kombiniranoj vještini koja uključuje dvije vještine, ponekada istovremeno, ponekada slijedno. U ZEROJ-u se pojavljuje u opisnicima (deskriptorima), primjerice za A2 razinu: <i>Kann die Hauptinformation Hauptinformation von Fernsehmeldungen Fernsehmeldungen über Ereignisse, Ereignisse, Unglücksfälle Unglücksfälle usw.. erfassen, erfassen, wenn der Kommentar durch das Bild unterstützt wird,</i>	das Hör-Sehe-Verstehen, das Hör-Sehverstehen (HSV)³

² Iako se pojavljuje u recentnijoj literaturi, teže je pronaći ovaj termin u teorijskoj literaturi - spominje se npr. u radu Blell/Lütge (2008) *Musical Visions: Filmmusik im Rahmen der Entwicklung von Hör-Seh-Verstehen im Fremdsprachenunterricht* na http://www.musik-im-fremdsprachenunterricht.de/lacrash/downloads/GBlell_CLuetge-MusicalVisions.pdf (14.4.2013.)

³ ova se vještina može opisati kao „fremdsprachliche Inhalte bildgestützt verstehend zu hören und zu sehen“ (Blell/Lütge 2008: 128).

	<i>Kann dem Themenwechsel bei TV-Nachrichten folgen und sich eine Vorstellung vom Hauptinhalt machen. Opisi naravno postoje u svim prijevodima Zajedničkoga referentnoga okvira, iako su svrstani pod vještinu slušanja i nisu izdvojeni kao posebna vještina. Spominje se tek početkom 21.stoljeća.</i>	
-	poučavanje (vještine) slušanja i gledanja s razumijevanjem	die Hör-Seh-Verstehensschulung
auditory properties	slušna svojstva (Dobravac, Cvikić i Kuvač Kraljević, 2012)	
automatisation	automatizacija (Medved Krajnović, 2010:60)	die Automatisation
authenticity	autentičnost, vjerodostojnost (Bujas, 1999) prirodnost „ u ispitu stupanj je oponašanja, s obzirom na uvjete, stvarnih životnih okolnosti ispitanika. Prirodnost se u ispitivanju očituje kao usklađenost između ispitanikovih obilježja i uporabnih obilježja ispita (engl. target language use, kraticom tlu). To znači da obilježje prirodnosti ima ispit čiji se rezultati mogu povezati s ispitanikovom ovladanošću jezikom. Ovo se obilježje naziva i autentičnošću (eng. <i>authenticity</i>).“ (Udier i Jelaska, 2008:251)	die Authentizität (Bolton, 2000:188)
awareness	svjesnost nečega, svijest o nečemu, upoznatost, živo reagiranje (Bujas, 1999)	das Bewusstsein
assessment	vrednovanje ili vrjednovanje ⁴ jest „pojam koji se obično upotrebljava kao opći pojam i odnosi se na različite vrste testiranja i evaluacije. Omogućuje formativne i sumativne dokaze o učeničkom postignuću koji se može vrjednovati na formalan i neformalan način. Vrjednovanje odgovara izvedbi prema nizu kriterija, često u određenim trenucima tijekom učenja i ono uglavnom omogućuje uvid u izvedbu. Iznimku predstavlja vrjednovanje pomoću portfolija koje se provodi kroz neki vremenski period. Black (2002) razlikuje sumativno od formalnog vrednovanja izrazima „vrjednovanje ZA učenje“ (formativno) i	die Beurteilung (-en) (EPOSA, 2007:75)

⁴ U opsežnoj raspravi o razgraničavanju, prijevodima i značenjima pojmova *assessment*, *evaluation* i *testing*, Jelaska i Cvikić (2008) nude sljedeće: **procjenjivanje** kao užu odrednicu za „davanje suda o korisnikovome jezičnome znanju i umijeću“ (2008:124) te **vrjednovanje** kao širu odrednicu za „davanje suda i o korisnikovome znanju i jezičnome umijeću, ali i o uspješnosti programa koji je završio“ (2008:124).

	„vrjednovanje učenja“ (sumativno).“ (EPONAJ, 2007:73)	
assessment tools (EPOSTL, 2007:73)	instrumenti vrjednovanja jesu „načini mjerenja jezične izvedbe. Mogu imati više oblika kao što su testovi i ispitivanja“ (EPONAJ, 2007:69)	Beurteilungsmethoden (EPOSA, 2007:76)

B		B
baby talk	govor koji roditelji ili staratelji upućuju djeci u početcima jezičnoga razvoja (u istom se značenju pojavljuje izvorni termin motherese koji je preuzet u tekst na hrvatskome kod Prebeg-Vilke, 1991. u Medved Krajnović, 2010.)	der Baby-Talk, die Kinder-Babysprache
backwash	posljedica (lingv. pojam), posljedični učinak (u području jezičnoga ispitivanja učestalije se rabi izraz washback , vidi pod w)	
backward transfer	prijenos prema unatrag jest „pojava utjecaja inoga jezika na prvi jezik“ (Medved Krajnović, 2010:108)	
balanced bilingualism	uravnotežena dvojezičnost jest „dvojezičnost kod koje pojedinac ima podjednaku kompetenciju u oba jezika, iako to ne znači nužno da je riječ o vrlo visokim stupnjevima kompetencije, govori se samo o ravnoteži“ (Medved Krajnović, 2010:99)	die balancierte Zweisprachigkeit (ZS)
Behaviourism	bihevizizam (teorija bihevizizma) (više o tome u: Bognar i Matijević, 2002)	der Behaviorismus
belief	vjerovanje, vjera, uvjerenje (Bujas, 1999)	die Überzeugung, die Meinung (-en)
bicultural bilingualism	dvokulturna dvojezičnost „nastaje kada se dvojezična osoba suživi s kulturama obaju jezika i kada je pripadnici obiju društveno-jezičnih skupina prihvate kao svog člana.“ (Medved Krajnović, 2010:101)	(die) bikulturelle Zweitsprachigkeit (Scheel)*
bidirectional transfer	dvosmjerni prijenos „nastaje kada pojedinčeva dva jezika istovremeno utječu jedan na drugoga“ (Medved Krajnović, 2010:108)	der bidirektionale Transfer
bilingual mode	dvojezični modalitet jest „Grosjeanova (1985, 1989, 2001) teza koja ističe da je dvojezični govornik sposoban, ali po mnogo čemu i poseban korisnik svojih jezika te da se na njegove jezične sposobnosti ne može gledati kao na zbroj jednojezičnih sposobnosti. Za vrijeme jezične obrade kod dvojezičnoga govornika uvijek su aktivna oba jezika, ali ih korisnik prema potrebi ili potiskuje ili se naizmjenično koristi obama jezicima.“ (Medved Krajnović, 2010:11)	zweisprachiger Modus

bilingual speaker(s)	dvojezični govornik (govornici) (Medved Krajnović, 2009)	der zweisprachige Sprecher/ die zweisprachige Sprecherin
bilingualism	dvojezičnost „jedna je pojava suvremenog doba da u današnjem svijetu gotovo da i ne postoje jednojezični govornici, a isto možemo reći i za dvojezične govornike. Slučaj je to u zemljama koje se službeno smatraju dvojezičnima i višejezičnima (npr. Belgija, Švicarska, brojne afričke i azijske zemlje), ali i u zemljama koje se uglavnom smatraju jednojezičnima. Naime, suvremena određenja dvojezičnosti i višejezičnosti (Hamers i Blanc, 2000., Cook 2002., Medved Krajnović, 2004) ne podrazumijevaju vrlo visoke razine jezične i komunikacijske kompetencije u pojedinčevim jezicima, već sposobnost komunikacijski učinkovite uporabe jezika.“ (Medved Krajnović, 2010: 5-6).	die Zweisprachigkeit
Blackboard (or whiteboard) organization	plan ploče u pisanoj pripravi za nastavni sat - spominje se u Bežen (2008)	der Tafelplan (-s, -pläne)
block lesson	dvosat jest nastavni sat koji je zapravo sastavljen od dva nastavna sata od 45 minuta, obično s odmorom između (pojašnjenje autorice) - više u: Bežen (2008:152-154 i 322)	die Blockstunde (-n)
brain plasticity	plastičnost mozga	die Gehirnplastizität
Broca's area	Brocino područje jesu „određeni čeonni reznjevi lijeve polutke – Broca istražuje lokalizaciju govorne produkcije i smješta ju u čeone reznjeve lijeve moždane polutke.“ (Medved Krajnović, 2010:50)	das Broca-Areal, die Broca-Region, das Broca-Zentrum

C		C
CANAL-FT (<i>Cognitive Ability for Novelty of Language (Foreign) Test</i>)	jest „akronim za najnoviji test za mjerenje jezične nadarenosti koji je sastavio tim Grigorenko, Sternberg i Ehrman (2000). U tome testu dolazi do zaokreta u pogledu na narav jezične nadarenosti koja se počinje temeljiti na kognitivnoj teoriji i dinamičnosti procesa jezične obrade“ (Medved Krajnović, 2010:75)	
caretaker talk	govor staratelja „predstavlja govor koji roditelji ili staratelji upućuju djeci u počecima jezičnoga razvoja (eng. baby talk ili motherese, vidi Prebeg-Vilke 1991., dakle tzv. „maminski govor“ ili, u novije vrijeme govor staratelja. Navodimo sada neke osobine toga prilagođenoga govora: uporaba jedonstavnoga rječnika te visokofrekventnih, tj. učestalih riječi i fraza, dugačke stanke u govoru, sporiji govor, pažljiviji govor, glasniji govor, naglasak na ključnim riječima, uporaba jednostavnijih gramatičkih struktura, stavljanje teme razgovora na početak iskaza, veća sintaktička pravilnost rečenice, zadržavanje punih oblika riječi i uporaba manjega broja zamjenica.“ (Medved Krajnović, 2010:91)	die Ammensprache, die Babysprache
case study	proučavanje slučaja „predstavlja jednu od metoda istraživanja...iako načini prikupljanja podataka u ovoj metodi nisu nužno kvalitativni, činjenica da se istražuje manji broj ili jedna pojavnost/slučaj, svrstava ju u skupinu kvalitativnih metoda...S obzirom na to da se istražuje jedan ili manji broj slučajeva, najčešće u njihovome prirodnome odkruženju (istraživač ne izaziva određenu pojavu, odnosno ako je i izazove, ne utječe dalje na njen razvoj već prati njen prirodan slijed), u okviru ove metode moguće je prikupiti i analizirati velik i raznovrsan broj podataka o jednome slučaju“ (Medved Krajnović, 2010:128-129)	die Fallstudie (-n)
CEFR (EPOSTL, 2007:75)	ZEROJ jest „akronim za Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje. Sastavila ga je skupina međunarodnih stručnjaka okupljenih u ulozi koautora u Vijeću za kulturnu suradnju Odbora za obrazovanje, Odjela za moderne jezike u Strasbourgu. Izdan je na više europskih jezika. Publikacija nastoji na razumljiv način analizirati i opisati poučavanje i učenje jezika, jezičnu uporabu i izvedbu u svim mogućim kontekstima.	GERS Abkürzung für Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen – lernen, lehren, beurteilen (EPOSA, 2007:77)

	Također detaljno analizira široki raspon vrsta vrednovanja (skale, razine, indikatori izvedbe itd.)“ (EPONAJ, 2007:74)	
certificate(s)	svjedodžba, potvrda (Bujas, 1999) certifikat(i) „dokaz su stupnja /razine koja je postignuta (vidi Ciljane razine postignuća (Attainment Target Levels) i često opisuju uspješnu izvedbu koja je dovela do dodjele certifikata.“ (EPONAJ, 2007:69)	die Zertifikate (EPOSA, 2007:76)
to check or confirm understanding	provjeravanje/potvrđivanje razumijevanja	Verständnis (über)prüfen
child-directed speech	govor usmjeren djetetu „nastaje kada roditelji i ostali djetetovi sugovornici modificiraju svoj govor u smislu da govore sporije, izražajnije, u kraćim rečenicama, posebno naglašavajući ključne riječi i često parafrazirajući u nastojanju da djetetu poruka bude što razumljivija...“(Medved Krajnović, 2010:19)	die Ammensprache, die Babysprache
CHILDES	CHILDES jest „akronim koji se odnosi na putem interneta, svim istraživačima u posljednjih dvadesetak godina dostupna baza podataka (MacWhinney, 2000)- najbogatija svjetska baza transkribiranih primjera komunikacijske interakcije jednojezične i dvojezične djece. U CHILDES-u su pohranjeni primjeri iz raznih jezika i kombinacija jezika, uključujući i hrvatski...“(Medved Krajnović, 2010:129-130)	CHILDES
childhood bilingualism	dječja dvojezičnost jest „dvojezičnost kod koje se dva jezika usvajaju u dobi od rođenja do 10 ili 11 godina“ (Medved Krajnović, 2010)	die Zweisprachigkeit in der frühen Kindheit
child language acquisition	dječje jezično usvajanje (Jelaska, 2007:87)	der Kinderspracherwerb
chunk	grupe (skupine) pojmova pri pamćenju, često se rabi u stručno-znanstvenoj literaturi iz područja psihologije	Speichereinheiten bei Lernprozessen
chunking	grupiranje pojmova pri pamćenju	das Chunking⁵
civilisation/cultur	zemljoznanstvo	die Landeskunde

⁵ Ein Begriff aus der Psychologie, der sich mit dem Kurzzeitgedächtnis befasst, (im Deutschen manchmal frei mit "Bündelung" übersetzt) (Quelle: Wikipedia, <http://de.wikipedia.org/wiki/Chunking> , 4.4.2013)

al studies (Buttjes i Byram, 1990)	- pojam koji se pojavljuje povezan s njemačkim pojmom <i>Landeskunde</i> u poučavanju njemačkoga kao stranoga jezika elementi kulture i civilizacije – pojam koji se u pedagoškoj praksi pojavljuje povezan s poučavanjem engleskoga kao stranoga jezika	
class (BrE, grade - AmE)	razredni odjel označava skupinu učenika iste ili slične dobi koji zajednički pohađaju nastavu. Razredni se odjeli sastoje od određenoga broja učenika, što se utvrđuje važećim propisima - pojašnjenje pojma nude Bognar i Matijević (2002), koji rabe pojam <i>odjeljenje</i> , koji nije u duhu hrvatskoga jezika	die Klasse (-n)
classroom	učionica - više o tome u: Bežen (2008:161, 279, 282)	das Klassenzimmer (-s, -)
classroom discourse	razredni diskurs, razredni razgovor jest razgovor koji se odvija u razredu između učitelja i učenika ili između učenika	das Klassengespräch (-s, -e)
classroom language	razredni jezik jest razgovor koji služi u neposrednoj komunikaciji u razredu za vrijeme nastave stranoga jezika, za pozdravljanje, postavljanje pitanja, davanje uputa, zahvaljivanje i sl.	die Unterrichtssprache (-n)
classroom management (EPOSTL, 2007:74)	upravljanje razredom jest „nastavnikova organizacija učenika u skupine kako bi se utvrdili prikladni načini ponašanja, raspodjela skupina i strategija za učinkovito učenje u razredu. Implicira različite strategije kojima se nastavnik koristi radi pridobivanja i održavanja pažnje, održavanja discipline, omogućavanja učenicima da se uključuju na discipliniran način. Uključuje planiranje i upravljanje razrednim aktivnostima i prijelazima između njih, započinjanje i završavanje sata kao i organizaciju individualnog rada, rada u paru, u skupini i rada s cijelim razredom. Uspješno vođenje razreda uključuje i učinkovitu upotrebu materijala, resursa (<i>hardware, software</i> itd.) i učinkovito korištenje razrednog prostora.“ (EPONAJ, 2007:73)	die Klassenführung (EPOSA, 2007:78)
classroom organisation (types of classroom organisation)	oblici rada jesu društveni načini na koji se organizira rad tijekom nastave: samostalni, u paru ili skupinski rad	die Arbeitsform, Organisationsformen (der Lehrkraft) (EPOSA, 2007:79)

	- više o tome u: Bognar i Matijević (2002) koji u poglavlju 9. navode pojam <i>socijalni oblici rada</i> - više o tome u: Težak (1996) koji rabi pojam <i>nastavni oblici</i>	
classroom research	istraživanje u razrednome okružju	die Unterrichtsforschung
classroom rules	razredna pravila u pedagoškoj praksi, pod utjecajem razvijanja kompetencije građanskoga odgoja i demokracije, način na koji učitelji/nastavnici zajedno s učenicima dogovaraju pravila rada i ponašanja s naglaskom na razvijanju socijalnih vještina i jačanju razreda kao skupine	die Klassenregeln (Pl.)
classroom talk	razredni govor (Čurković-Kalebić, 2003) razredni razgovor , jedan oblik komunikacije koji se odvija u razrednome okružju između predavača i učenika ili učenika međusobno	das Klassengespräch
CLIL (EPOSTL, 2007:74)	Jezično – sadržajno integrirana nastava jest „akronim za <i>Content and Language Integrated Learning</i> , a predstavlja „ termin za svaki predmet koji se poučava na jeziku koji nije materinski, npr. povijest se poučava na njemačkom, zemljopis na francuskom, PiG na španjolskom“ (Parker, 2005:44 u EPONAJ, 2007:70)	der Unterricht mit Teilen des Fachunterrichts in der Fremdsprache⁶, CLIL⁷ (EPOSA, 2007:76)
closed tasks	zadatci zatvorenoga tipa	die geschlossenen Aufgaben (Pl.) (Bolton, 2000:188)
closed question	zatvoreno pitanje jest ono na koje je moguće odgovoriti samo s da ili ne	die geschlossene Frage (-n)
cloze test	zadatak/test dopunjavanja ubraja se u zadatak zatvorenoga tipa u kojemu je svaka n-ta riječ izostavljena	der Lückentest (-s,-s)
code-switching	prebacivanje koda „nastaje kod naizmjeničnog korištenja dvama ili više jezika kod dvojezičnoga ili višejezičnoga govornika“ (Medved Krajnović, 2010:11)	das Codeswitching (Müller, 2011) oder Code-Switching, der Sprachenwechsel Sprachmischungen

⁶ * Aus Sekretariat der ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland: „Konzepte für den bilingualen Unterricht – Erfahrungsbericht und Vorschläge zur Weiterentwicklung“, (Quelle: http://www.kmk.org/doc/publ/Konzepte-bilingualer-Unterricht_10-04-2006.pdf, 11.08.06)

⁷ Abkürzung für Content and Language Integrated Learning (bilingualer Sachfachunterricht, Fremdsprache als Arbeitssprache), (EPOSA, 2007:76)

		(Pl.)
coexistence	supostojanje (Jelaska, 2005)	die Koexistenz
Cognitive Approach	kognitivni pristup (poučavanju stranih jezika) (Mikulić, 1988)	Kognitiver Ansatz (Günther i Günther, 2007) Der kognitive („Cognitive Code“) Ansatz (Edmondson i House (1993)
cognitive code	spoznajni kod	
Cognitive Grammar	kognitivna gramatika predstavlja „Langackerov (1987, 19991a, 199b, 2008) prijedlog novoga pristupa viđenju jezika, prema kojemu je osnova jezika skup značenja koji nastaju djelovanjem spoznajnih procesa u stvarnim jezičnim situacijama. Dakle, značenje proizlazi iz cjelokupnosti društvenog i pragmatičkog konteksta jezične uporabe. Gramatičnost postaje relativnom kategorijom koja, uz jezičnu konvenciju, uzima u obzir i sve druge informacije važne za narav i vrhu iskaza. Društveni kontekst u kojem se jezik usvaja postaje sastavnim dijelom tzv. jezičnih predodžaba koje čine jezično znanje izvornih govornika koje se prema autoru treba pojmiti kao strukturirani skup spoznajnih jedinica“ (Medved Krajnović, 2010:37)	die kognitive Grammatik
cognitive needs (EPOSTL, 2007:74)	kognitivne potrebe jesu „potrebe učenika da upotrijebe procese i strategije kao što su refleksija, rješavanje problema, interpretacija, itd. da bi stekli znanje, razvili kompetencije ili obavili zadatak. Ove potrebe mogu utjecati na to kako će se učenici koristiti materijalima i obavljati aktivnosti“ (EPONAJ, 2007:70)	kognitive Bedürfnisse (EPOSA, 2007:78)
cognitive strategies	kognitivne strategije „do danas možda najiscrpniju klasifikaciju strategija učenja jezika iznosi R. Oxford (1990), koja ih dijeli na izravne i neizravne strategije...U izravne strategije ubraja ...kognitivne strategije (eng. <i>cognitive strategies</i>) poput analiziranja i razmišljanja...“ (Medved Krajnović, 2010:80)	kognitive Strategien (Pl.)
cognitive style	kognitivni stil „podrazumijeva način na koji pojedinac uobičajeno obrađuje informacije – kako ih prima i predočuje, organizira u pamćenju i priziva po potrebi. Postoji nekoliko vrsta kognitivnih stilova	der kognitive Lernstil (-s, -e)

	koji se najbolje mogu prikazati kao parovi dijametralno suprotnih osobina (Riding i Rayner, 1998., Robinson, 2002). Možda najviše istraživani i najčešće spominjani par jest onaj koji se odnosi na rječnik na koji pojedinac primjećuje informacije ovisno o kontekstu u kojem su prisutne. Dva suprotna načina jesu ovisnost o polju percepcije (eng. <i>field dependent dimension</i>) i neovisnost o polju percepcije (eng. <i>field independent dimension</i>)“ (Witkin et al. 1954 u Medved Krajnović, 2010:83)	
cohesion	kohezija pren. povezanost, jedinstvenost koja vlada u nekoj grupi ljudi, cjelina u većem tekstu itd. (Hrvatski jezični portal) - više o koheziji vidi u ZEROJ-u (2005)	die Kohäsion
coherence	koherencija koherentan = koji je u sebi dosljedan, koji je bez proturječja (koherentan tekst), povezan, suglasan, suvisao (Hrvatski jezični portal) - više o koherenciji vidi u ZEROJ-u (2005)	die Kohärenz
collaborative learners	suradljivi učenici / polaznici (Jelaska, 2005)	der kollaborative Lerner
combined grade class (also: multigrade class)	kombinirani razredni odjel jest skupina učenika sastavljena iz dva, tri ili četiri razreda uobičajena u školama s malim brojem učenika - više o tome u: Bognar i Matijević (2002)	die Jahrgangskombinierte Klasse, die Jahrgangsgemischte Klasse, die Kombiklasse
comment	rema (nova informacija u iskazu) (Medved Krajnović, 2010:45)	
computer	računalo kompjuter, elektroničko računalo (Bujas, 1999)	der Rechner (-s,-), der Computer (-s,-)
communicative approach	komunikacijski pristup (poučavanju stranih jezika)	der kommunikative Ansatz
communicative competence	komunikacijske sposobnosti, komunikacijska kompetencija „...pojam jezičnoga umijeća (eng. <i>language proficiency</i>) sve češće se zamjenjuje ovim danas vrlo popularnim pojmom pa ih se može smatrati gotovo istoznačnima. Međutim, u stručnoj literaturi njihov odnos nije u potpunosti razriješen“ (Medved Krajnović, 2010:8)	die kommunikative Kompetenz

	<p>„U hrvatskome postoji nekoliko nazivnih inačica: osim kao <i>komunikacijska sposobnost</i> (npr. A. Kramer, 2000.) pojavljuje se integralno prenesena <i>komunikacijska kompetencija</i> (npr. J. Mihaljević-Djigunović, 1998., J. Granić, 2003.), <i>sposobnost sporazumijevanja</i> (npr. A. Peti-Stantić, 2004.), <i>komunikacijska osposobljenost</i> (npr. D. Pavličević-Franić, 2005.) i <i>komunikacijska stručnost</i> (D. Pavličević-Franić, 2005.). Moglo se nazvati i <i>komunikacijskom umješnošću</i>.“ (Jelaska, 2005).</p> <p>jezična sposobnost “pojam jezične sposobnosti (engl. <i>language competence</i>) često se u literaturi navodi uz slušanje, čitanje, govorenje i pisanje, koje se osim djelatnosti (engl. <i>Language activity</i>) nazivaju i vještinama (engl. <i>language skills</i>). U općemu jeziku sposobnost poglavito znači prirodnu osobinu, svojstvo, a <i>vještina</i> naučeno. No granica među tim riječima nije čvrsta, u nekim se značenjima (bar u rubnima) pojedine od njih preklapaju.“ (Jelaska, 2005:134)</p>	
communicative need(s)	potreba za komunikacijom	das kommunikative Bedürfnis
communicative language competences (EPOSTL, 2007:74)	komunikacijske jezične kompetencije „Kompetencije su zbir znanja, vještina i karakteristika koja osobi omogućavaju da izvede neku radnju, (...) komunikacijske jezične kompetencije su one koje osobi omogućuju da djeluje koristeći specifično lingvistička sredstva“ (ZEROJ, 2005:9)	die Kommunikative Sprachkompetenz (EPOSA, 2007:78)
Communicative Language Teaching	komunikacijsko poučavanje (Bošnjak i Filipović, 2009)	Kommunikatives Sprachtraining⁸ (kommunikativ orientierter Deutschunterricht/kommunikativer Deutschunterricht (Bolton, 2000:191)
communication strategies (EPOSTL, 2007:74)	komunikacijske strategije jesu „taktike koje učenici primjenjuju da bi olakšali slušanje, čitanje i pisanje. Mogu uključivati <i>pri govorenju</i> : upotrebu diskursnih partikula (npr. pa, mislim, zapravo...), markere oklijevanja (npr. uh, hmm...) koji služe stvaranju „vremena za razmišljanje“, <i>pri slušanju</i> : pokušaji	Kommunikationsstrategien (PI.)

⁸ http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/documents/Publications/T_kits/2/German/tkit2_german.pdf

	prepoznavanja poznatih riječi i manjak zabrinutosti oko nepoznatih, upotreba konteksta u pogađanju o čemu se govori, interpretacija gesti, izraza lica, intonacije itd., <i>pri čitanju</i> : pogađanje značenja, čitanje unatoč nepoznatim riječima, upotreba konteksta, <i>pri pisanju</i> : pisanje na osnovu modela, fraza, riječi iz materinskog jezika“ (EPONAJ, 2007:07)	
The Common European Framework of References (CEFR)	Zajednički europski referentni okvir za jezike (ZEROJ)	Gemeinsamer Europäische Referenzrahmen für Sprachen (GER)
compensation strategies	strategije nadoknađivanja „Do danas možda najiscrpniju klasifikaciju strategija učenja jezika iznosi R. Oxford (1990), koja ih dijeli na izravne i neizravne strategije...U izravne strategije ubraja ... strategije nadoknađivanja, poput pogađanja.“ (Medved Krajnović 2010:80)	Kompensationsstrategien (Storch, 1999)
competence	kompetencija , nadležno, ovlaštenost, sposobnost, stručnost, dovoljnost, dovoljan dohodak (Bujas, 1999) (vidi raspravu u Jelaska, 2005 – pod <i>communicative competence</i>)	die Kompetenz (-en)
competence for use	sposobnost za uporabu	
Competition Model	natjecateljski model „nastao je u okviru razvojne psiholingvistike, a ponekad primjenjivan i za objašnjenje procesa ovladavanja inim jezikom“ (opširnije objašnjenje u Medved Krajnović, 2010:65)	das Competition Model
compound bilingualism	složena dvojezičnost jest „dvojezičnost kod koje se dvije skupine jezičnih znakova povezuju s jednom spoznajnom jedinicom, tj. s jednim skupom značenja. Tako bi se za osobu koja je usvojila dva jezika u istome kontekstu (npr. roditeljskome domu) još kao dijete moglo reći da posjeduje složenu dvojezičnost, a za osobu koja je svoja dva (ili više) jezika usvojila u različitim kontekstima pretpostavilo da posjeduje usklađenu dvojezičnost“ (Medved Krajnović, 2010:53)	die kompakte Zweisprachigkeit
comprehensible input	razumljivi unos „za Krashena (1982., 1985) su razumljivi unos, tj. one jezične informacije koje su malo iznad trenutnoga znanja korisnika jezika te procesi koje takve informacije potaknu (Krashen, 1998) ključni i dovoljni preduvjet jezičnoga razvoja“	verständlicher Input

	(Medved Krajnović, 2010:89)	
Comprehension-Based Approach	Pristup utemeljen na razumijevanju	
conceptualizer	konceptualizator „prema Leveltov i De Botovu modelu jezične proizvodnje, koji se sastoji se od triju podsustava jezične proizvodnje – konceptualizatora koji predstavlja predgovorni stupanj i sadrži pojmove i ideje koji se mogu izraziti riječima bilo kojega jezika, formulatora (eng. <i>formulator</i>) i artikulatora (eng. <i>articulator</i>), zatim podsustava za razumijevanje te leksikona koji je uključen i u proizvodnju i razumijevanje“ (Medved Krajnović, 2010:55)	
to conduct a lesson	izvođenje (izvedba) nastavnoga sata	Durchführen einer Unterrichtsstunde
Connectionism	konekcionistički model „U posljednjih se dvadesetak godina razvio ovaj model ovladavanja prvim i inim jezikom koji je možda najbolje smjestiti u neurolingvistički kontekst (Elman et al. 1996). Konekcionizam ljudsku spoznaju, pojednostavljeno rečeno, ne objašnjava simbolički već biološki“ (više u Medved Krajnović, 2010:56)	der Konnektionismus
consecutive bilingualism	naknadna dvojezičnost jest „dvojezičnost kod koje dijete počinje ovladavati inim jezikom kad je već usvojilo jezične osnove prvoga jezika“ (Medved Krajnović, 2010:100)	die sukzessive Zweisprachigkeit
constraint	ograničenje jest „pojam koji je povezan između ostaloga i s funkcionalnim modelom Kleina i Perdua, u kojem postoji nekoliko načela koja utječu na organizaciju korisnikovih iskaza.“ (više o različitim ograničenjima u Medved Krajnović, 2010:44-45)	die Beschränkung (-en)
Construction Grammar	konstrukcijska gramatika jest „gramatika koja obuhvaća širi raspon jezičnih pojava od formalnih teorija i vidi jezičnu strukturu kao skup jedinica određenih oblikom, značenjem i uporabom. U objašnjavanju značenja uzima u obzir sve jezične razine, a pristup u opisu tih razina prepoznatljivo je formalistički (ali ne i transformacijsko-generativni), lingvist koji je možda najpovezaniji s tom teorijom je Tomasello (1992, 1995, 2003)“ (u Medved Krajnović, 2010:38)	die Konstruktionsgrammatik
context	surječje (u tekstu)	der Kontext (-s,-e)

	kontekst 1. lingv. a. govorna ili tekstovna cjelina koja točno određuje smisao pojedine riječi (ili druge jezične jedinice) koja je i sama njezin dio b. tekst ili dio teksta u kojem se neka riječ pojavljuje u konkordanciji ili korpusu (Hrvatski jezični portal)	(više u: Bolton, 2000:191), der Zusammenhang (-s, -hänge)
context-embedded	uklopljeno u kontekst (Bagarić i Mihaljević Djigunović, 2007)	
context-reduced	u ograničenome kontekstu (Bagarić i Mihaljević Djigunović, 2007)	
context of acquisition	kontekst ovladavanja jezikom	der Erwerbskontext
context of utterance	neposredni kontekst iskaza	
context of situation	opći kontekst situacije	
Continuous Professional Development (CPD)	cjeloživotno stručno usavršavanje	die professionelle Weiterbildung
Contrastive Analysis Hypothesis (CAH)	Pretpostavka kontrastivne analize „bila je vrlo utjecajna tijekom pedesetih i ranih šezdesetih godina 20. stoljeća i nastojala je objasniti proces ovladavanja inim jezikom na osnovi usporedbe učenikova prvoga jezika i jezika kojim on nastoji ovladati, tzv. ciljnog jezika, začetnik R. Lado“ (Medved Krajnović, 2010:21)	Kontrastiv- oder Kontrastivitätshypothesen (Günther i Günther, 2007)
coordinate bilingualism	koordinirana ili usklađena dvojezičnost „kod usklađene dvojezičnosti prijevodne istoznačnice (npr. „kuća“ i „house“) u dvama jezicima odgovaraju dvjema spoznajnim jedinicama, odnosno različitim skupovima značenja u mentalnome sklopu pojedinca... Tako bi se za osobu koja je usvojila dva jezika u istome kontekstu (npr. u roditeljskome domu) još kao dijete moglo reći da posjeduje složenu dvojezičnost, a za osobu koja je svoja dva (ili više) jezika usvojila u različitim kontekstima pretpostavilo da posjeduje usklađenu dvojezičnost“ (Medved Krajnović, 2010:53)	die ausgeglichene Zweisprachigkeit, die ausgewogene Zweisprachigkeit, die koordinierte Zweisprachigkeit
corpus, corpora	korpus „u svijetu danas postoje bogati i veliki korpusi (eng. <i>corpora</i>), odnosno baze podataka (eng. <i>data bases</i>) (za informaciju vidi http://calper.la.psu.edu/corpus.php te Kuvač i Palmović, 2007:68-75) koje već sadrže	das Korpus, die Korpora (Pl.)

	konkretne primjere uporabe prvoga i inoga jezika u djece i odraslih, pismene uratke korisnika inoga jezika i koji omogućuju razne oblike jezičnih analiza. Te baze (npr. CHILDES) stavljene su na uporabu cijeloj znanstvenoistraživačkoj javnosti. Svojim uniformiranim obrascima transkripcije, kodiranja i analize podataka omogućuju transparentnost i usporedivost rezultata različitih istraživanja“ (Medved Krajnović, 2010:142)	
coursebook	udžbenik - više o tome u: Bežen (2008:351, 359), Nemeth-Jajić (2007) te Težak (1996:158)	das Lernbuch (-s, -bücher) das Schulbuch (-s, -bücher)
Critical Period Hypothesis	Pretpostavka o kritičnome razdoblju „kritično razdoblje je razdoblje u kojem se mora usvojiti prvi jezik... ne postoji suglasnost o vremenskim okvirima kritičnog ili osjetljivog razdoblja za usvajanje prvoga jezika pa, na primjer Krashen (1973) ističe dob od 5 godina kao završnu točku mogućnosti razvoja normalne jezične sposobnosti, za Lenneberga (1967) je to početak pubertete, dakle 10-12 godina, Newportova (1990) smatra da je prestanak te mogućnosti postupniji, a mnogima i sve brži što se više pojedinac približava odrasloj dobi“ (Medved Krajnović, 2010:67-69)	die Hypothese der kritischen Periode
critical period	kritično doba ili razdoblje (u usvajanju drugoga/stranoga jezika)	die kritische Periode beim Zweitspracherwerb
Croatian as a second / foreign language	Hrvatski kao drugi i/ili strani jezik	Kroatisch als Zweit- oder Fremdsprache
Croatian Language Teaching	nastava hrvatskoga jezika - više o tome u: Težak (1996)	der Kroatischunterricht
Cronbach Alpha	Cronbachov alfa koeficijent pouzdanosti ili alfa koeficijent unutarnje konzistencije jest pojam u statistici koji se odnosi na najčešće rabljen pokazatelj pouzdanosti mjerenja. Predstavlja zarpavo prosječnu korelaciju (povezanost) pitanja koja mjere istu osobinu.	das Cronbach Alpha (Wert)
cross-curricular (teaching)	međupredmetno poučavanje sadržaja „se odnosi na pristupe u učenju i poučavanju stranih jezika u kojima se teme iz drugih nastavnih predmeta (na primjer, iz matematike, povijesti, tjelesnog, likovnog, glazbenog itd.) integriraju u poučavanje i učenje jezika“ (EPONAJ, 2007:71)	fachübergreifendes Unterrichten

crosslinguistic influence (CLI)	međujezični utjecaj „predstavlja međusobni višesmjerni utjecaj pojedinčevih jezika (Medved Krajnović, 2010:7). Naziv „međujezični utjecaji“ predložili su Kellerman i Sharwood Smith (1986) (Kellerman i Sharwood Smith, 1986 u Medved Krajnović, 2010) u jednoj od najutjecajnijih ranih publikacija o međujezičnim utjecajima i on se kao sveobuhvatniji od naziva „jezični prijenos“, odnosno neutralniji od naziva „interferencija“, danas najviše rabi“. (Medved Krajnović, 2010:107)	die Wechselwirkung zwischen Sprachen
crosslinguistic interaction	međujezično djelovanje jest „međusobno višesmjerno utjecanje pojedinčevih jezika“ (Medved Krajnović, 2010:7)	
cue	ukazivač ili ključ jest „element na kojemu se temelji usvajanje jezika prema kompeticijskome modelu. Bilo koja jezična obavijest koja pomaže uspostavljanju veze između oblika i uloge ili funkcije naziva se ukazivač. Ukazivače poput reda riječi, leksičko-semantičke kategorije živosti, morfoloških nastavaka i prozodijskih obilježja slušatelj rabi kako bi otkrio uloge koje se nalaze u pozadini pojedinih oblika.“ (Dobravac, Cvikić i Kuvač Kraljević (2011:137) signal (Medved Krajnović, 2010:65)	
the cue strength	jakost ukazivača jest „govornikovo je subjektivno znanje o povezanosti određenoga oblika i uloge. Ona nije stalna vrijednost, nego se mijenja ovisno o govornikovo izloženosti jeziku. Prema tomu, jakost ukazivača ujedno označava i jačinu veze između oblika i uloge (Bates, MacWhinney 1989). Važnost je jakosti ukazivača u tome što će govornik izabrati onu informaciju (npr. živost ili padež) koja ima najveću jačinu da bi došao do određena cilja (npr. određivanje vršitelja radnje)“ (Dobravac, Cvikić i Kuvač Kraljević (2011:138) jačina signala „radi se o jednom od pojmova iz Natjecateljskoga modela MacWhinneyja i Batesove (1989) – korisnik usklađuje usvojene obrasce, odnosno veze između oblika i funkcija u prvome jeziku s onima koji odgovaraju sustavu	

	inoga jezika, odnosno stvaran nove veze i obrasce na temelju jačine signala koju dobiva kroz jezični unos...Jačinu signala korisnik najčešće određuje na temelju njegove učestalosti pojavljivanja i na temelju usporedbe s drugim signalima“ (Medved Krajnović, 2010:65)	
cue validity	obavijesna vrijednost ukazivača (Dobravac, Cvikić i Kuvač Kraljević (2011:138)	
curriculum (EPOSTL, 2007:75)	kurikulum jest „popis ciljeva koji se odnose na znanje, kompetencije, razumijevanje i pristupe, a isto tako i na izbor kulturoloških i jezičnih aspekata koji će biti osnova planiranju poučavanja i učenja stranog jezika“ (EPONAJ, 2007:70)	der Lehrplan (EPOSA, 2007:77) auch: das Curriculum (Pl. die Curricula)

D		D
daily lesson plan	priprava za nastavni sat (nastavna priprava), obrazac nastavne priprave - više o tome u: Bežen (2008) i Težak (1996)	der Unterrichtsentwurfsbogen
data base(s)	baza/baze podataka „U svijetu danas postoje bogati i veliki korpusi (eng. <i>corpora</i>), odnosno baze podataka (eng. <i>dana bases</i>) (za informaciju vidi http://calper.la.psu.edu/corpus.php te Kuvač i Palmović, 2007:68-75) koje već sadrže konkretnu primjere uporabe prvoga i inoga jezika u djece i odraslih, pismene uratke korisnika inoga jezika i koji omogućuju razne oblike jezičnih analiza. Te baze (npr. CHILDES) stavljenе su na uporabu cijeloj znanstvenoistraživačkoj javnosti. Svojim uniformiranim obrascima transkripcije, kodiranja i analize podataka omogućuju transparentnost i usporedivost rezultata različitih istraživanja“ (Medved Krajnović, 2010:142)	die Datenbasis
data-driven gradual learning	postupno učenje vođeno podacima dostupnima iz unosa opisano u Dobravec, Cvikić i Kuvač Kraljević (2012:136)	
data triangulation	triangulacija podataka „jest jedna od četiri osnovne vrste triangulacije...u kojoj se varira trajanje istraživanja, kontekst i ispitanici“ (Medved Krajnović, 2010:133)	die Datentriangulation
De Bot's model	De Botov model jezične proizvodnje jest „model koji se sastoji od triju podsustava jezične proizvodnje – konceptualizatora (eng. <i>conceptualizer</i>) koji predstavlja predgovorni stupanj i sadrži pojmove i ideje koje se mogu izraziti riječima bilo kojega jezika, formulatora (eng. <i>formulator</i>) i artikulatora (eng. <i>articulator</i>), zatim podsustava za razumijevanje te leksikona koji je uključen u proizvodnju i u razumijevanje.“ (Medved Krajnović, 2010:55)	
declarative knowledge	deklarativno znanje	deklaratives Wissen
deculturated bilinguality	beskulturna dvojezičnost jest „takva dvojezičnost, u kojoj se dvojezična osoba odriče kulture i grupne pripadnosti prvome jeziku, ali se u isto vrijeme ne uspijeva poistovjetiti (ili je u tome spriječena) s društveno-kulturalnim vrijednostima inoga jezika.“ (Medved	

	Krajnović, 2010:101)	
Deductive Approach to Grammar Teaching	poučavanje gramatike deduktivnim pristupom - više o tome u: Težak (2003 i 1996)	deduktives Verfahren/deduktives Vorgehen (Grammatik deduktiv vermitteln)
dependent variable	zavisna varijabla „ Varijable (eng. <i>variables</i>) su... promjenjive osobine, pojave, elementi u kontekstu istraživanja. Postoje i dvije osnovne vrste varijabla: nezavisna (eng. <i>independent</i>) i zavisna (eng. <i>dependent</i>) varijabla. Nezavisna varijabla jest ona za koju mislimo da utječe na zavisnu i dovodi do promjene na njoj. Tijekom istraživanja svjesno mijenjamo nezavisnu varijablu kako bismo proučili učinak promjene na zavisnu varijablu.“ (Medved Krajnović, 2010:135)	die abhängige Variable (-n)
descriptor	opisnik odnosi se uglavnom na rečenice koje opisuju ono što učenik nekoga jezika može/zna učiniti (tzv. <i>can-do</i> statements) u ZEROJ-u (2005) lingv.1. normirana ključna riječ, sastavni dio nekog tezaurusa 2. inform. riječ ili skup riječi iz dokumentacijskog jezika što se koristi za indeksiranje dokumenata te za klasifikaciju, pohranu i pretraživanje dokumentacijskih fondova, odrednik, opisnik (Hrvatski jezični portal)	der Deskriptor (-s, -en)
developmental pattern	razvojni obrazac (mn. razvojni obrasci)	das Entwicklungsmuster
developmental stage	razvojna etapa	das Entwicklungsstadium
diary	dnevnik (metoda pisanja dnevnika u istraživanju) „Mnogi će se složiti da je dnevni jezičnoga razvoja metoda prikupljanja podataka u kojoj postoji najmanja mogućnost objektivne kontrole i selekcije podataka, ali upravo zbog toga se dnevnik i upotrebljava u specifične svrhe, na primjer u istraživanju subjektivne reakcije pojedinca na proces ovladavanja inim jezikom, razmišljanja nastavnika o nastavnome procesu koji provodi i slično. (više u Medved Krajnović, 2010:130)	die Tagebuchmethode
diachrony	dijakronija lingv. razmatranje jezičnih pojava onako kako slijede ili se zbivaju zakonito protjecanjem vremena, opr. sinkronija (Hrvatski jezični portal)	die Diachronie

didactics (sg.)	didaktika	die Didaktik (-en)
didactic knowledge and skills	didaktička znanja i vještine	didaktisches Wissen und didaktische Fähigkeiten
differentiating in the Croatian (foreign) language classroom	diferencijacija u nastavi hrvatskoga (stranoga) jezika „za primjenu načela diferencijacije i individualizacije u nastavi (hrvatskoga jezika) važno je planiranje suradničkih aktivnosti, grupiranje učenika prema sposobnostima i temeljnom znanju hrvatskoga jezika, prilagodba načina rada aktivnostima učenika prema njihovim različitim sposobnostima u istoj skupini. Učenici iste sadržaje usvajaju na različitim razinama, iste zadatke ostvaruju na istoj razini, ali na drukčiji način, u nastavi se ostvaruje ista opća aktivnost, ali učenici mogu raditi na vlastitoj razini znanja i sposobnosti ili učenici iste sadržaje na istoj razini usvajaju različitim tempom. Prilagodba pojedinim učenicima postiže se i pojedinačnim raspravama – dijalogom o određenoj temi.“ (Kurikulum hrvatskoga jezika u inozemstvu, 2003:10.1.)	die Differenzierung in der (Fremd)sprachenunterricht
differentiated instruction	diferencirano poučavanje odnosi se na poučavanje koje uobziruje podjelu učenika po sličnim zajedničkim obilježjima (sposobnosti, predznanja, zanimanja, stavovi...)	differenziertes Lehren
Direct Contrast Hypothesis	Hipoteza neposrednoga kontrasta jeste „Saxtonova (1997) pretpostavka koja je osim kod procesa usvajanja prvoga jezika, primjenjiva i u kontekstu OVIJ-a. Ta pretpostavka ide u prilog davanju izravne i neposredne ispravne jezične informacije kao reakcije na pogrešku učenika, odnosno korisnika inoga jezika. Saxton tvrdi da uočavanje suprotnosti (kontrasta) između onoga što su sami proizveli i jezične reakcije kompetentnijeg sugovornika potiče kod korisnika daljnji razvoj međujezičnoga sustava.“ (Medved Krajnović, 2010:92)	die Hypothese des Direkten Kontrastes
Direct Method	direktna metoda jest jedna od povijesnih metoda poučavanja stranoga jezika u kojoj su poučavali izvorni govornici u potpunosti na stranome jeziku	Direkte Methode (Günther i Günther, 2007)
direct strategies	izravne strategije	direkte Strategien⁹

⁹ Strategien, die unmittelbar mit der Fremdsprache operieren, d.h. unmittelbar bei der Verwendung oder beim Lernen aktiviert werden (Storch, 1999:22)

	„do danas možda najiscrpniju klasifikaciju strategija učenja jezika iznosi R. Oxford (1990) koja ih dijeli na izravne (eng. <i>direct</i>) i neizravne (eng. <i>indirect</i>) strategije. U izravne strategije ubraja strategije pamćenja (eng. <i>memory strategies</i>) poput, na primjer, ponavljanja, kognitivne strategije (eng. <i>cognitive strategies</i>) poput analiziranja i razmišljanja, strategije nadoknađivanja (eng. <i>compensation strategies</i>) poput pogađanja.“ (Medved Krajnović, 2010:80)	
discourse	diskurs 1. razgovor, rasprava, raščlanjivanje 2. knjiž. tekst kao ostvarenje dijaloga između pisca i čitaoca 3. način i stil izlaganja s obzirom na temu ili područje djelatnosti u kojem se ostvaruje [politički diskurs, znanstveni diskurs, književni diskurs] (Hrvatski jezični portal)	der Diskurs (-ses, -e)
discourse analysis	analiza (rašclamba) diskursa	die Diskursanalyse
discourse competence	diskursna sposobnost	die Diskurskompetenz
discriminability	osjetljivost jest „potreba da ispit bude osjetljiv na razliku u znanju ispitanika, tj. da razlikuje one koji znaju hrvatski od onih koji ne znaju.“ (Udier i Jelaska, 2008: 250) – naravno, odnosi se i na druge (strane) jezike čije se poznavanje ispituje, ne samo na hrvatski kao drugi/strani jezik	
dominant bilingualism	dominantna dvojezičnost „kod nadređene ili dominantne dvojezičnosti kompetencija je znatno veća u jednome jeziku. Obično je, ali ne i isključivo, veća jezična i komunikacijska kompetencija u prvome usvojenom jeziku. Međutim, to nije isključivo tako, pa u suvremenome svijetu u kojem je sve veći broj dvojezičnih i višejezičnih obitelji koje često mijenjaju mjesto prebivališta (npr. obitelji menadžera i stručnjaka u međunarodnim tvrtkama) i u djece, ali i u odraslih može doći do promjene primarnoga jezičnoga sustava“ (Medved Krajnović, 2010:99)	die dominante Zweisprachigkeit
drill	mehaničke vježbe jesu „vježbe kojima je osnovni cilj zapamćivanje jezičnih obrazaca (struktura). Učenici mogu vršiti samo manje izmjene na rečeničnom modelu, zamjenjivanjem ili dodavanjem leksičkih jedinica. takve su vježbe bile vrlo pogodne za rad u jezičnim laboratorijima. Danas se provode samo	der Drill, die Übung

	u sklopu ostalih jezičnih vježbi.“ (Petrović, 1997)	
Dynamic Systems Theory	teorija dinamičnih sustava „nastala je u okviru prirodnih znanosti, ponajprije matematike i fizike, i njen je primarni cilj bio pokušati predvidjeti i objasniti dinamiku razvoja sustava u kojima su u neprekidnoj interakciji dvije ili više varijabla... na vezu između teorije dinamičnih sustava u prirodnim znanostima i mogućnost njene primjene kao sveobuhvatne teorije OVIJ-a među prvima je ukazala D. Larsen-Freeman (1997).“ (više u Medved Krajnović, 2010:116-119)	die Theorie dynamischer Systeme (oder: dynamische Systemtheorie)

E E		
Early (Foreign) Language Learning	rano učenje stranoga jezika	frühes Fremdsprachenlernen (Günther i Günther, 2007)
educational stakeholders (EPOSTL, 2007:75)	nositelji interesa u obrazovanju jesu „roditelji, institucije, gospodarstvenici, vladina tijela itd. koja imaju osobni, financijski ili profesionalni interes u onom što se događa u školama i obrazovnim institucijama.“ (EPONAJ, 2007:70)	Interessens-vertreter im Bildungsbereich (EPOSA, 2007:77)
educational aim of the lesson	obrazovni cilj nastavnoga sata - više o tome u: Peko i Pintarić (1999) - Težak (1996) kao hrvatski prijevod navodi <i>nastavni zadatak</i> , dok je cilj za istoga autora nešto drugo	das Grobziel der Unterrichtsstunde
egzogenous bilingualism	izvanokolinska ili egzogena dvojezičnost „na temelju prisutnosti ili neprisutnosti skupine izvornih govornika drugoga jezika u društvenoj zajednici Harms i Blanc (ibid.) razlikuju okolinsku ili endogenu dvojezičnost od izvanokolinske ili egzogene dvojezičnost.“ (Medved Krajnović, 2010:100)	
eigenvalue	karakteristični korijen glavnih komponenti označava vrijednost u statističkome postupku obrade tvrdnji iz upitnika, koji se zove Guttman-Kaisserov kriterij i koji treba biti veći od 1	
elicited imitation	zadatci oponašanja (kao metoda prikupljanja kvantitativnih podataka, više u Medved Krajnović, 2010:137)	
elicitation	izmamljivanje, izazivanje, prizivanje (najčešće odgovora, predznanja itd.) odvija se pomoću pitanja, potpitanja ili nekoga vizualnoga poticaja (slike, postera i slično), logički doći do rezultata	das Herauslocken
to elicit	izmamiti odgovor/predznanje	herauslocken (<i>lockte heraus, herausg elockt</i>)
elicitation procedure	postupci (instrumenti) za prikupljanje podataka (tijekom istraživanja) primjerice, u Larsen-Freeman i Long (1997:27) navode se različite istoznačnice koje se pojavljuju u znanstvenostručnoj literaturi na engleskome jeziku <i>elicitation device, techniques for eliciting performance data, data-collection, data-gathering device...</i>	

endogenous bilingualism	okolinska ili endogena dvojezičnost „na temelju prisutnosti ili neprisutnosti skupine izvornih govornika drugoga jezika u društvenoj zajednici Harms i Blanc (ibid.) razlikuju okolinsku ili endogenu dvojezičnost (eng. <i>endogenous bilingualism</i>) od izvanokolinske ili egzogene (eng. <i>egzogenous bilingualism</i>) dvojezičnost. Ta se podjela može prikazati na primjeru zamišljenoga dvojezičnoga iskustva izvornoga govornika hrvatskoga jezika. Kada bi govornik hrvatskoga otišao u Englesku i tamo počeo usvajati engleski jezik, razvio bi okolinsku dvojezičnost jer je u Engleskoj engleski jezik i službeni jezik i prvi jezik većini stanovništva. Međutim, kada bi taj isti govornik usvajao engleski jezik u Hrvatskoj, razvio bi izvanokolinsku dvojezičnost.“ (Medved Krajnović, 2010:100)	
embedded figures test	test uklopljenih likova	
empirical research	empirijsko istraživanje (Mužić, 1986 i 1999)	die empirische Forschung
empiricist theory	empiristička teorija	die empirische Theorie
English as an additional language (EAL)	Engleski kao dodatni jezik	
English as a Foreign Language (EFL)	Engleski kao strani jezik	
English as an international language (EIL)	Engleski kao međunarodni jezik jest „engleski jezik kao jezik međunarodne komunikacije“ (Medved Krajnović, 2010:12)	
English as a world language (EWL)	Engleski kao svjetski jezik	
English for immigrants	Engleski za useljenike	
English for Speakers of other Languages (ESOL)	Engleski za govornike ostalih jezika	
entrenchment	ukorijenjenost (prema Medved Krajnović, 2010:23)	
European Portfolio for Student Teachers of Foreign Languages (EPOSTL)	Europski portfolio za nastavnike (stranih) jezika (EPONAJ) – radna mapa s opisnicima kompetencija nastavnika stranih jezika, sredinom 21. stoljeća, rabi se u kolegijima školska praksa na nekim fakultetima u Europi	Europäisches Portfolio für Sprachlehrende in Ausbildung (EPOSA)

	(Osijek, Graz...) - pogledati na stranici Europskoga središta za moderne jezike u Grazu (ECML) http://epostl2.ecml.at/	
error	<p>pogrješka – uobičajeni prijevod</p> <p>odstupanje (kod Jelaska, 2007)</p> <p>sustavna pogreška se događa „zbog <i>međujezika</i>, pojednostavljenoga i iskrivljenog poimanja ciljne kompetencije. Kad učenik napravi sustavnu pogrešku, njegov je čin posve u skladu s njegovom kompetencijom, kojoj su svojstvene karakteristike različite od normi u L2. S druge strane, nesustavne pogreške se pojavljuju kad korisnik/učenik (ali i izvorni govornik) nije svoju kompetenciju stavio u akciju.“ (više o tome u ZEROJ, 2005:157)</p>	der relativ systematische Fehler (Storch, 1999:315)
error analysis (EA)	<p>analiza pogrješaka „Idejnim začetnikom i jednim od najutjecajnijih istraživača može se smatrati P. Corder (1967). Dok je kontrastivna analiza nastojala predvidjeti učeničke probleme i pogrješke uspoređivanjem dvaju jezika, analiza je pogrješaka na temelju učeničke jezične proizvodnje, tj. iscrpnom analizom pogrešaka koje učenici, odnosno korisnici inoga jezika čine, nastojala objasniti jezične procese koji su do njih doveli. Idejnim začetnikom smatra se P. Corder.“ (Medved Krajnović, 2010:22-23, 162)</p> <p>„podrazumijeva uočavanje i analiziranje učeničkih pogrješaka i mogućih uzroka. Ovakav tip podataka upotrebljava se pri procjenjivanju razine kompetencije na kojoj se učenik nalazi u procesu učenja, kojim strategijama učenja se služi te za predviđanje gdje, kada i kako se mogu napraviti poboljšanja.“ (EPONAJ, 2007:68)</p>	die Fehleranalyse (EPOSA, 2007:77)
essay	<p>esej jest „književnoznanstvena vrsta teksta u kojoj se obrađuju teme s različitih područja života, kulture i znanosti. Najčešće se esej, ipak, bavi umjetničkim temama (književni, likovni, glazbeni, kazališni, filmski esej). Riječ je o tematsko-vrstovnom uređenju eseja... Esej se služi sredstvima pjesničkoga i znanstvenoga izražavanja, tj. pojmovnim govorom i metaforičkim govorom, govorom pjesničkih slika“ (Rosandić, 2005)</p>	der (auch: das) Essay, der Aufsatz (-es, -sätze)

ethnolinguistic groups	etnolingvističke skupine	die ethnolinguistische Gruppen
ethnolinguistic vitality	etnolingvistička vitalnost „definira se kao sposobnost jezične zajednice da se ponaša i preživi kao entitet u okolini s više zajednica. Promatra se pomoću tri skupine varijabli: demografske varijable, položajne varijable i institucijske podrške.“ (Gilles i sur. 1977 u Hržica, Padovan i Kovačević, 2011: 180)	die ethnolinguistische Vitalität (die Lebenskraft)
European Second Language Association (EUROSLA)	Europsko udruženje za drugi jezik jeste „najutjecajnija međunarodna organizacija povezana s istraživanjima procesa ovladavanja inim jezikom“ (Medved Krajnović, 2010:14)	EUROSLA
European Language Portfolio (ELP)	Europski jezični portfolio (EJP) postoje tri hrvatske inačice ovoga dokumenta koje odgovaraju Principima i glavnim smjernicama Komisije za obrazovanje – Europske komisije za validaciju EJP, izdane 2005. godine (za učenike od 7-11 godina, od 11-15 godina i od 15-19 godina) prema odobrenju Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u izdanju Školske knjige Zagreb	Europäisches Sprachenportfolio (ESP) (EPOSA, 2007:76)
ethnographic research	etnografsko istraživanje „s gledišta istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom etnografska istraživanja nastoje objasniti komunikacijsko ponašanje skupine ispitanika unutar širega društveno-kulturalnog konteksta, dakle naglasak je na istraživanju interakcije brojnih i složenih čimbenika – jezičnih, psiholoških, društvenih i kulturalnih. Pritom se pojavnosti, tj. podatci, nastoje protumačiti i s gledišta samih ispitanika, a o kategorijama promatranja i načinima analize odlučuje se tek na temelju holistički prikupljenih podataka.“ (Medved Krajnović, 2010:127)	die ethnografische /ethnographische Forschung, die ethnografische /ethnographische Untersuchung
evaluation (EPOSTL, 2007:75)	procjenjivanje (prema Jelaska i Cvikić, 2008) vrednovanje, vrjednovanje, evaluacija „uključuje donošenje kvalitativnih sudova, često subjektivnih, o raznim aspektima jezične izvedbe. Druge uporabe termina su: · vrednovanje materijala · vrednovanje poučavanja · vrednovanje učenja itd.“ (EPONAJ, 2007:73)	die Evaluierung (-en) (EPOSA, 2007:76)
examinations	ispitivanja	die Prüfungen

(EPOSTL, 2007:75)	„obično podrazumijevaju serije testova, često službenog statusa koji se provode formalno i priznaju i u izvanrazrednom kontekstu.“ (EPONAJ, 2007:69)	(EPOSA, 2007:86)
example, to give an example	<i>dati primjer, oprimjeriti</i>	das Beispiel (-s,-e), ein Beispiel geben
exercise	vježba	die Übung (-en)
exercise effect	učinak vježbanja (prema Medved Krajnović, 2010: 72)	
explicit learning	svjesno, eksplicitno učenje (prema Medved Krajnović, 2010: 59, 157-158, 170)	das explizite Lernen
extra-curricular activities (EPOSTL, 2007:75)	izvankurikulatne aktivnosti „aktivnosti su koje učenici obavljaju izvan nastavnog sata ili kao izvanškolske aktivnosti. U okviru konteksta učenja jezika mogu se odnositi na članstvo u jezičnom klubu, gledanje filmova na stranom jeziku, glumi u predstavi na stranom jeziku, sudjelovanju pri posjetu stranaca itd.“ (EPONAJ, 2007:69)	Aktivitäten außerhalb des Lehrplans (EPOSA, 2007:75)
extralinguistic knowledge	izvanjezično znanje (prema Medved Krajnović, 2010: 43)	die extralinguistische Kenntnis(se)
extrinsic factors	izvanjezični čimbenici „poput stavova i motivacije korisnika, količine i kvalitete izloženosti inome jeziku...“(Medved Krajnović, 2010:46)	der extrinsische Faktor (-s, -en)

F		F
face validity		die Augenscheinvalidität (Grotjahn, 2000)
factor	čimbenik = sredstvo, pokretna snaga, uzrok ili uvjet čega, svaki od elemenata koji pridonose nekom rezultatu, činilac, činitelj, <u>čimbenik</u> (Hrvatski jezični portal)	der Faktor (-s, -en)
Factors influencing SLA	čimbenici koji utječu na ovladavanje inim jezikom	Einflussfaktoren beim Erst- und Zweitsprachenerwerb
family language	obiteljski jezik „odnosno kućni jezik (eng. <i>home language</i>) se upotrebljava uglavnom u kućnome, obiteljskome okruženju i u ograničenom broju komunikacijskih situacija.“ (Medved Krajnović, 2010:3)	die Familiensprache (-n)
feasible	izvediv, moguć (Bujas, 1999)	ausführbar, machbar, plausibel
feasibility	izvedivost jest „jedna od značajki jezičnoga ispitivanja. Da bi ispiti bili izvedivi, mnogobrojnost različitih (mogućih) vrsta provjera mora se svesti na ograničen broj i vrstu kriterija uslijed vremenskih, novčanih i drugih ograničenja. Drugim riječima, ako je ispit i valjan i pouzdan, može biti sasvim neizvediv u zadanim okolnostima. Uslijed toga se izvedivost (eng. <i>feasibility</i>) katkad naziva (npr. Purpura 2004: 154) praktičnošću (engl. <i>practicality</i>), no taj je naziv previše česta i višeznačna riječ da bi bila prikladna.“ (Udier i Jelaska, 2008:250).	die Ausführbarkeit, die Machbarkeit
feedback	povratna informacija (prema Medved Krajnović, 2010:57,166, 169-170) povratna veza, povratna informacija (Bujas, 1999) povratna obavijest	die Rückmeldung (-en), das Feedback (-s, -s), auch: das Feed-back (-s,-s) das Lehrerfeedback (-s,-s)
Finite Utterance Organisation (FUO)	faza gramatikalizacije jest „jedna od izrazito sličnih razvojnih faza koje, bez obzira na njihov prvi jezik i bez obzira na jezik kojime su ovladavali, svi ispitanici prolaze prema funkcionalnome modelu Kleina i Perduea.“ (Klein i Perdue, 1992., Perdue, 1993 – više u Medved Krajnović, 2010:45)	

first language (L1)	prvi usvojeni jezik (J1) U knjizi Medved Krajnović, 2010, rabi se naziv prvi jezik u značenju jezika koji je pojedinac prvi usvojio (Medved Krajnović, 2010:3)	die Erstsprache
first language acquisition	ovladavanje prvim jezikom (pojavljuje se često u literaturi, opisuje proces ovladavanja)	der Erstspracherwerb
	izvornojezičnost „uključuje istraživanja stjecanja J1 (prvoga jezika i materinskoga kao izvornoga jezika)“ (Jelaska, 2007:86)	
first language development	razvoj prvoga jezika	die Erstsprachen-entwicklung
first language learning	učenje prvoga jezika	der Erstspracherwerb
flashcard	slikovna kartica ili kartica s riječima jest vizualno nastavno sredstvo koje se vrlo često rabi u nastavi stranoga jezika na gotovo svim razinama. Postoje određeni uvjeti koje trebaju zadovoljavati, a to su između ostaloga: jasnoća, primjerenost, jednoznačnost, vidljivost s određene udaljenosti i slično (na temelju osobnoga iskustva iz pedagoške prakse, neke kriterije navodi Petrović, 1997)	die Bildkartei (-en), die Wortkartei (-en), die Bildkarte oder Wortkarte (-n), die Flashcard, auch: die Leselernkarte (-n)
to be fluent in a language	tečno poznavati određeni jezik / tečno vladati određenim jezikom	eine Sprache fließend sprechen
focus on form (FoF)	usredotočenost (usmjerenost) na oblik	der „Fokus on Form“, der Fokus auf formalen Aspekten
focus on function	usredotočenost (usmjerenost) na funkciju	
focus on meaning (FoM)	usredotočenost (usmjerenost) na jezično značenje	
foreign language (FL)	strani jezik	die Fremdsprache (FS)
foreign language ability	sposobnost/vještina poznavanja stranoga jezika	ausländische Sprachkenntnisse
foreign language learning	učenje stranoga jezika „odvija se u institucionaliziranoj sredini gdje je naglasak na formalnome, tj. strukturiranome pristupu jezičnoj građi, a gdje jezik koji se uči nije šire prisutan u bližoj okolini“ (Medved Krajnović 2010:5)	das Fremdsprachenlernen (Günther i Günther, 2007)
foreign language teaching	poučavanje stranoga jezika	der Fremdsprachenunterricht (Storch, 1999)

foreign language teaching method/technique	metoda/tehnika poučavanja stranoga jezika	die Fremdsprachenlehrmethode (-n)
foreigner talk	govor za strance / korisnike / učenike stranoga jezika „Prepoznato je da u međusobnoj interakciji kompetentniji govornici prilagođuju svoj jezik manje kompetentnim govornicima. Te jezične prilagodbe imaju i svoj stručni naziv koji bi se mogao prevesti kao „ govor za strance ” ili govor za korisnike/učenike inoga jezika. Taj govor prilagođen korisnicima, tj. učenicima inoga jezika, ima i svoje prilično izražene osobine, i to slične onima koje roditelji ili staratelji upućuju djeci u počecima jezičnoga razvoja (eng. <i>baby talk ili motherese</i> , vidi Prebeg-Vilke 1991., dakle tzv. „ maminski govor ”, ili u novije vrijeme, tzv. „ govor staratelja ”, eng. <i>caretaker talk.</i> ” (Medved Krajnović, 2010:91)	
form	oblik (prema Bujas, 1999)	die Form (-en)
formal theories	formalne teorije (lingvističke), odnosno nativističke teorije „tvrde da postoji univerzalno jezično znanje i da je to znanje urođeno i smješteno u jezičnome modulu. Jezik, dakle, prethodi spoznajnom iskustvu i u svojoj biti je neovisan o ostalim ljudskim kognitivnim sposobnostima.“ (Medved Krajnović, 2010:32, 37-38)	die formalen linguistischen Theorien
formative assessment (EPOSTL, 2007:75)	formativno vrednovanje „može biti u obliku podataka o postignuću, portfolija, profila učeničke izvedbe, „mogu to učiniti“ lista, pismenih i /ili usmenih komentara, o izvedbi određenog datuma. Svrha formativnog vrednovanja jest dijagnostička evaluacija izvedbe. Može se upotrebljavati radi isticanja jakih i slabih točaka te da bi se učenicima pružile fokusirane upute kako poboljšati i/ili konsolidirati postignuće.“ (EPONAJ, 2007:74)	die formative Beurteilung (-en) (EPOSA, 2007:75)
formulator	formulator (vidi: Leveltov i De Botov model jezične proizvodnje u Medved Krajnović, 2010)	
forward transfer	prijenos prema naprijed jest „pojava utjecaja prvoga jezika na ini jezik – neke utjecaje prvoga jezika na ini jezik učenik nadvlada, ali s obzirom na njihovu moguću raznovrsnost i složenost, neki se tek razvijaju na višim stupnjevima ovladavanja inim jezikom.“ (Medved Krajnović, 2010:108)	

fossilisation	okamenjivanje ili fosilizacija (Medved Krajnović, 2010:24)	die Fossilisierung (Oksaar, 2003)
free variation / variability	nepredvidiva promjenjivost (varijabilnost čiji izvori nisu jasno prepoznatljivi) „Međujezik se, uzevši u obzir korisnikov prvi jezik i ciljani jezik, razvija na djelomično predvidiv način, ali pokazuje i određenu nepredvidivu promjenjivost, tj. varijabilnost čiji izvori nisu lako prepoznatljivi . Nju bi moglo uzrokovati međujezično djelovanje jezičnih sustava koje određeni pojedinac posjeduje, neka druga učenikova obilježja (eng. <i>learner characteristics/variables</i>) ili kontekst ovladavanja inim jezikom (eng. <i>context of acquisition</i>).“ (Medved Krajnović, 2010:24)	
frequency of input	učestalost (jezičnoga) unosa (Medved Krajnović, 2010:57)	
frontal work (frontalni rad)	čelni rad (u nastavi) - više o tome u: Bognar i Matijević (2002) i Težak (1996) - ponegdje se naziva i frontalni rad, ali to nije u duhu hrvatskoga jezika	der Frontalunterricht
functional theories	funkcionalne teorije „prema funkcionalnim teorijama jezična je sposobnost sastavni dio općih spoznajnih sposobnosti, jezična obrada dio opće kognitivne obrade, jezični razvoj velikim dijelom uvjetovan spoznajnim razvojem. Uloga jezičnoga i pojmovnog unosa jest velika jer, budući da je isključeno postojanje urođene gramatike, odnosno urođenoga mehanizma za obradu jezika, dijete isključeno iz jezičnog unosa koji dobiva kroz društvenu interakciju i koju obrađuje svojim općim spoznajnim „aparatom“ treba izgraditi jezični sustav.“ (Medved Krajnović, 2010: 148)	die funktionalistische Theorie
Functional Typology	funkcionalna tipologija „jedan je od utjecajnijih pristupa istraživanju procesa ovladavanja inim jezikom, poglavito u objašnjenju razvojnih faza u ovladavanju jezikom te objašnjenju selektivnosti međujezičnih utjecaja. Slično kontrastivnoj analizi, zasniva se na uspoređivanju različitih jezika, ali većega broja kako bi u njima pronašla sličnosti i razlike, a onda uvidjela koji su tipovi jezičnih pojavnosti prisutni češće ili manje često ili su možda univerzalno prisutni. Uz te analize usko je vezan pojam obilježenosti (dijeli jezične	die funktionale Typologie

	pojavnosti na obilježene i neobilježene).“ (Medved Krajnović, 2010:40)	
fundamental difference hypothesis	pretpostavka o ključnim razlikama „ova pretpostavka Bley-Vromanove (1988), koja je pristaša univerzalne gramatike i koja pretpostavlja da se djeca nesvjesno koriste urođenom strukturom univerzalne gramatike i procese učenja koje omogućuje urođeni mehanizam za usvajanje jezika, dok se odrasli koriste svojim znanjem prvoga jezika i opće mehanizme učenja, tj. svoje analitičke sposobnosti dok svjesno razmišljaju o strukturi inoga jezika.“ (Medved Krajnović, 2010:71)	die Fundamental Difference-Hypothese (Krumm, Fandrych, Hufeisen, Riemer, 2010)

G		G
game	(zabavna) igra (prema Bujas, 1999)	das Spiel (-es, -e)
game-like activity	igrovna aktivnost je slična igrama s pravilima i didaktičkim igrama, uključuje veću ulogu učitelja/nastavnika u određivanju pravila, vođenju, ciljevima i slično	die spielerische Aktivität/Übung (-en)
General Nativism Theory	opća nativistička teorija „za tu teoriju se smatra da je neka vrsta prijelazne teorije od formalnih prema funkcionalnima. Kao i teorija univerzalne gramatike, i ta teorija podrazumijeva postojanje urođenoga mehanizma koji u interakciji s iskustvom dovodi do usvajanja jezika, ali ne prihvaća postojanje urođenih gramatičkih kategorija, odnosno načela i parametara.“ (Medved Krajnović, 2010:39)	
German as a second language	Njemački kao drugi jezik	Deutsch als Zweitsprache (DaZ)
German as a foreign language	Njemački kao strani jezik	Deutsch als Fremdsprache (DaF)
glotodidactics/ glottodidactics	glotodidaktika jest „jedna od disciplina primijenjene lingvistike, a definiramo je kao integriranu znanost koja se sastoji od elemenata lingvistike, psiholingvistike, sociolingvistike i pedagogije i služi kao osnova na kojoj se temelji sustavni rad u usvajanju stranoga jezika u obrazovnom sistemu.“ (Prebeg-Vilke, 1977:86) = u znanstvenoj se i stručnoj literaturi na engleskome jeziku rabi naziv Theory of Foreign Language Teaching	die Fremdsprachendidaktik (Günther i Günther, 2007)
Government and Binding Theory (GB Theory)	teorija upravljanja i veza (Medved Krajnović, 2010:33)	
grading (to grade) (EPOSTL, 2007:75)	ocjenjivanje „jest mjerenje izvedbe, obično uz uporabu preciznih kriterija i izražavanje tih mjera pomoću brojeva ili slova.“ (EPONAJ, 2007:71)	die Benotung (EPOSA, 2007:75)
grammaticalization	gramatikalizacija proces koji, smatra se, pokreće potreba za komunikacijom te uska povezanost s postupnim razvojem učinkovitije, tj. automatiziranije kognitivne obrade tijekom jezičnoga razvoja. Utjecajno je ime ovoga pristupa lingvist Givón (1979.), koj predlaže razlikovanje između tzv. pragmatičnoga modaliteta (engl. <i>pragmatic</i>	die Grammatikalisierung

	<i>mode</i>) i sinktatičkoga modaliteta (engl. <i>syntactic mode</i>) te tvrdi da je prijelaz iz jednoga u drugi rezultat jezičnoga i kognitivnoga razvoja.“ (Medved Krajnović 2010: 43)	
group work (GW)	skupinski rad jest „oblik rada u kojemu je skupina nositeljica nastavnoga procesa, a proječno uključuje od tri do sedam učenika.“ prema Bognar i Matijević (2002) te Težak (1996)	die Gruppenarbeit
Grammar-Translational Method (GTM)	gramatičko-prijevodna metoda	Grammatik-Übersetzungsmethode (Günther i Günther, 2007) (GüM)
grown-up bilingualism	dvojezičnost odraslih jest „dvojezičnost koja nastaje pri usvajanju drugoga jezika nakon 17. godine života.“ (Medved Krajnović 2010:100)	

H		H
handout	uručak	die Handreichung (-en), das Informationsblatt (-s, -blätter)
heritage language	jezik podrijetla ili predački jezik ili nasljedni jezik „Novi naraštaji – djeca, a poglavito unuci imigranata rođeni u zemlji imigracije, rabe jezik svojih predaka sve manje i manje i tada se taj jezik uobičajeno naziva nasljednim jezikom. Čest je slučaj dase nasljednim jezikom vlada uglavnom na razini govora a da vještine čitanja te poglavito pisanja nisu usvojene.“ (Medved Krajnović, 2010:3)	
heuristic function	otkrivačka funkcija „između ostaloga, ...prema Hallidayevom pristupu jeziku koji je nazvao sustavnom lingvistikom (eng. <i>Systemic Linguistics</i>) (Halliday, 1975 u Medved Krajnović, 2010:41)... jedna od sedam univerzalnih pragmatičnih jezičnih funkcija (eng. <i>language functions</i>) koje dijete usvaja razmjerno brzo u prvome jeziku i koje se manje-više razvijaju slijedom kojim su navedene: instrumentalna funkcija, upravljačka funkcija, interakcijska funkcija, osobna funkcija, otkrivačka funkcija, funkcija mašte i predodžbena funkcija. Otkrivačka funkcija – dijete rabi jezik kako bi naučilo više o sebi i svijetu (tu spadaju dječja pitanja „Što?“, „Zašto?“, „Kako?“).“ (Medved Krajnović, 2010:42)	die heuristische Funktion
high-stakes test	test visokoga rizika	der High-Stakes-Test (-s)
home language (EPOSTL, 2007:75)	obiteljski, kućni jezik jest „jezik kojim se govori kod kuće, često zvan i materinski jezik, jest obično učenikov prvi jezik i obično (ne uvijek) jezik kojim se govori u njegovom domu. Upotrebljava se i termin učenikov J1 (prvi jezik). (EPONAJ, 2007:70)	die Regionalsprache (-n)
homework (EPOSTL, 2007:75)	domaća zadaća „doslovno znači rad koji se obavlja kod kuće. Međutim često se upotrebljava u svom širem značenju i znači rad kojeg zadaje nastavnik i /ili sam učenik/ učenica, a koji se obavlja izvan nastave. Može se obavljati samostalno, u paru i kao rad u skupini.“ (EPONAJ, 2007:68)	die Hausaufgabe (EPOSA, 2007:77)
horizontal bilingualism	vodoravna dvojezičnost (prema Pavličević-Franić, 2006 u Medved	

	Krajnović, 2010:6)	
hypothesis	<p>hipoteza, pretpostavka „se oblikuje u skladu s istraživačkim pitanjem, testiraju se tijekom istraživanja. Postoje dva osnovna tipa pretpostavaka, tzv. nulta pretpostavka (eng. zero hypothesis) koja kaže da nema odnosa između varijabla koje se istražuju i zapravo je cilj istraživanja odbaciti tu pretpostavku, te pretpostavke koja kaže da postoji odnos između varijabla istraživanja. Pretpostavke o odnosu varijabla mogu biti manje ili više specifične, tj. mogu samo istaknuti da odnos postoji, ali mogu i pretpostavljati vrstu odnosa, smjer odnosa, itd. koje onda treba testirati.“ (Medved Krajnović, 2010:135)</p>	die Hypothese (-n)

i +, i + 1	i + = Krashenov pojam iz Pretpostavke o jezičnome unosu (eng. <i>the input hypothesis</i>) „gdje je „i“ već usvojeno jezično znanje, a „+1“ jezična znanja tek malo iznad razine znanja koje korisnik već posjeduje“ (Medved Krajnović, 2010: 27)	i +, i + 1
ice-breaker	ledolomac uvodna, obično zabavna ili zanimljiva aktivnost na početku nastavnoga sata, radionice ili seminara kojoj je cilj ostvarivanje ugodnoga radnoga ozračja i priprema za temu koja se dalje obrađuje	das Eisbrecher (-s, -), die Einstiegsübung (-en)
ICoSLA (International Commision on Second Language Acquisition)	jest „mrežni forum koji okuplja vodeće stručnjake iz područja istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom te sadrži velik broj relevantnih informacija vezanih za to područje.“ (Medved Krajnović, 2010: 2)	
ICT (EPOSTL, 2007:75)	IKT „označava akronim za <i>Information and Communication Technology</i> , informacijsko komunikacijske tehnologije. Uključuje <i>hardware</i> kao što su računala, video rekorderi, radio, televizor, projektori, interaktivne ploče itd i <i>software</i> kao što su narativni mediji (npr. video, internetske stranice), interaktivni mediji, adaptivni mediji (računalni programi koji daju povratnu informaciju, na primjer, simulacije i modeli), komunikacijski mediji (npr. forumi za diskusiju) i produktivni mediji (npr. Word, Power Point).“ (Kategorije preuzete iz Laurilard 2002.: 208-212 u EPONAJ, 2007:69)	Informations- und Kommunikations-technologie, die (IKT) (Abkürzung) (EPOSA, 2007:77)
ideal self	idealna slika o sebi „U svojim recentnijim djelima Dörnyei (2005., Dörnyei, Csizér i Németh 2006., Dörnyei i Ushioda 2009) predlaže novi pristup viđenju i razumijevanju motivacije koji je povezan s, nazovimo ga, unutarnjim motivacijskim sustavom za ovladavanje inim jezikom (eng. <i>L2 Motivational Self-System</i>). Dörnyei tradicionalne pojmove integrativne i instrumentalne motivacije dovodi u vezu s idejom o idealnoj slici o sebi (eng. <i>ideal self</i>) i idejom o očekivanoj slici o sebi (eng. <i>ought-to self</i>). Naime, ako u poimanju idealne slike o sebi uspjeh o ovladavanju inim jezikom visoko kotira, onda će pojedinac biti motiviran da tim jezikom i ovlada. Isto tako, ako pojedinac smatra da bi zbog društvenoga pritiska trebao aspirirati	das ideale Selbstbild (Konzept des „Ideal-Ichs“ in der zweiten Sprache)

	dobroj ovladanosti inim jezikom, također će biti motiviran tijekom procesa ovladavanja inim jezikom.“ (Medved Krajnović, 2010:78)	
The Identity Hypothesis	Hipoteza identiteta slobodni prijevod, predlaže se čitanje literature iz razvojne psihologije, U literaturi se spominje i „L1=L2-hipoteza“ (Dulay i Burt, 1974 u Günther i Günther, 2007:146)	Die Identitäts-Hypothese (Günther i Günther, 2007)
imagination	funkcija mašte „između ostaloga, ...prema Hallidayevom pristupu jeziku koji je nazvao sustavnom lingvistikom (eng. <i>Systemic Linguistics</i>) (Halliday, 1975 u Medved Krajnović, 2010:41)... jedna od sedam univerzalnih pragmatičnih jezičnih funkcija (eng. <i>language functions</i>) koje dijete usvaja razmjerno brzo u prvome jeziku i koje se manje-više razvijaju slijedom kojim su navedene: instrumentalna funkcija, upravljačka funkcija, interakcijska funkcija, osobna funkcija, otkrivačka funkcija, funkcija mašte i predodžbena funkcija. U funkciji mašte dijete jezikom izmišlja, zamišlja svoje svjetove.“ (Medved Krajnović, 2010:41-42)	
immersion	(tzv.) uranjanje „označava program koji se razvijao 70-ih i 80-ih godina u Kanadi, tzv. uranjanje osnovnoškolske djece u drugi jezik (francuski ili engleski) kroz sadržaje jezičnih i ostalih školskih predmeta.“ (Medved Krajnović, 2010:20)	die Immersion, das Sprachbad (Günther i Günther, 2007)
impact	utjecaj, utjecajnost (u Udier i Jelaska, 2008:250) „jedno od temeljnih obilježja svakoga ispita, tako i jezičnoga, osim valjanosti (eng. <i>validity</i>) i pouzdanosti (eng. <i>reliability</i>), izvedivosti i prirodnosti, osjetljivosti (eng. <i>discriminability</i>) te poticajnosti (eng. <i>interactiveness</i>), tj. stupanj kojim ispit potiče ispitaničove sposobnosti koje želimo mjeriti. Poticajnost je povezana s valjanošću. – utjecajnost je veza između rezultata i odluka koje donosimo tumačeći ih (Udier i Jelaska, 2008:250). Impact se povezuje uz jezično ispitivanje ukazuje na širi društveni utjecaj jezičnoga ispitivanja na društvo, primjerice izdavače udžbenika, stvaratelje obrazovne politike, roditelje i slično (npr. Shohamy <i>et al</i> , 1996), dakle na širi utjecaj	die Auswirkung (-en)

implicit learning	nesvjesno, implicitno učenje „prema Reberu (1976), začetniku istraživanja vezanih uz implicitno-eksplicitnu dihotomiju (razlikovanje nesvjesnoga, implicitnoga učenja (eng. <i>implicit learning</i>) i svjesnoga, eksplicitnoga učenja (eng. <i>explicit learning</i>), osnovna razlika između tih dvaju oblika učenja jest u prisustvu odnosno neprisustvu svjesnosti o tome što se uči. Rezultat tih dvaju oblika učenja dva su oblika znanja – implicitno i eksplicitno. Implicitno znanje, međutim, može postati eksplicitnim ako se, na primjer, osoba naše u situaciji da treba nekome prenijeti svoje znanje. Eksplicitno znanje može postati implicitnim ako, na primjer, zbog česte uporabe određene jezične strukture dođe do automatizacije njene uporabe.“ (Medved Krajnović, 2010:59)	das implizite Lernen
independent variable	nezavisna varijabla „ Varijable (eng. <i>variables</i>) su... promjenjive osobine, pojave, elementi u kontekstu istraživanja. Postoje i dvije osnovne vrste varijabla: nezavisna (eng. <i>independent</i>) i zavisna (eng. <i>dependent</i>) varijabla. Nezavisna varijabla jest ona za koju mislimo da utječe na zavisnu i dovodi do promjene na njoj. Tijekom istraživanja svjesno mijenjamo nezavisnu varijablu kako bismo proučili učinak promjene na zavisnu varijablu.“ (Medved Krajnović, 2010:135)	die unabhängige Variable
Inductive Approach to Grammar Teaching	poučavanje gramatike induktivnim pristupom (Težak, 1996)	induktives Verfahren/ Vorgehen (Grammatik induktiv vermitteln)
incidental learning	slučajno učenje „Uz dihotomiju implicitnoga i eksplicitnoga učenja javlja se i dihotomija slučajnoga učenja (eng. <i>incidental learning</i>) i namjernoga učenja (eng. <i>intentional learning</i>). Zlatan broj autora poistovjećuje ta dva para naziva, no Hulstijn (2003) se zalaže za njihovo razlikovanje.“ (više u Medved Krajnović, 2010:60)	inzidentelles (beiläufiges) Lernen
independent learning (EPOSTL, 2007:75)	samostalno učenje jest „proces u kojem učenici sami biraju ciljeve i načine učenja sukladno percipiranim osobnim potrebama, aspiracijama i načinima učenja koji im najviše odgovaraju. Samostalno učenje ne podrazumijeva pomoć nastavnika u usmjeravanju tog procesa.“ (EPONAJ, 2007:72)	selbstständiges Lernen (EPOSA, 2007:80)
independent	nezavisna varijabla	independent variable

variable	„jest ona za koju mislimo da utječe na zavisnu varijablu i dovodi do promjene u njoj. Tijekom istraživanja svjesno mijenjamo nezavisnu varijablu kako bismo proučili učinak promjene na zavisnu varijablu.“ (Medved Krajnović, 2010:135)	
indirect strategies	neizravne strategije „do danas možda najiscrpniju klasifikaciju strategija učenja jezika iznosi R. Oxford (1990) koja ih dijeli na izravne (eng. <i>direct</i>) i neizravne (eng. <i>indirect</i>) strategije. U izravne strategije ubraja strategije pamćenja (eng. <i>memory strategies</i>) poput, na primjer, ponavljanja, kognitivne strategije (eng. <i>cognitive strategies</i>) poput analiziranja i razmišljanja, strategije nadoknađivanja (eng. <i>compensation strategies</i>) poput pogađanja.“ (Medved Krajnović, 2010:80)	indirekte Strategien ¹⁰ (Storch, 1999)
individual differences	pojedinačeva svojstva (prema Jelaska, 2005), individualni čimbenici (prema Medved Krajnović, 2010:85)	individuelle Lernerunterschiede (Pl.)
individual factor	individualni čimbenik	der individuelle Faktor (-s, -en)
individual work	individualni rad „u ovome obliku rada ostvarujemo komunikacijske razine: učenik-učitelj i učenik-nastavni sadržaji. Učenik ima veću slobodu, smaostalnost i inicijativnost“, prema Bognar i Matijević (2002) te Težak (1996)	die Einzelarbeit
induced error	pogrješka uzrokovana poučavanjem (Medved Krajnović, 2010:23)	durch Lehren verursachter Fehler
Infinite Utterance Organisation (IUO)	imeničko-glagolska faza (Medved Krajnović, 2010:45)	
information organization	organizacija informacije (Medved Krajnović, 2010:44)	
Information Processing – IP	sposobnost obrade informacija (Medved Krajnović, 2010:58)	
the informed consent form	informativni obrazac suglasnosti	die informierte Zustimmung
input	jezični unos (Medved Krajnović, 2010:16)	der Input (-s,-s), der Einsatz

¹⁰ Strategien, die mittelbar zum Lernen oder Kommunizieren beitragen und Prozesse wie Planun und Überwachung betreffen (Storch, 1999:22)

	<p>„Jezik koji netko sluša ili prima i iz kojega može učiti (Richards i sur. 1992) na engleskome se naziva <i>input</i>. U znanstvenoj je i stručnoj hrvatskoj literaturi za engleski naziv <i>input</i> u uporabi više različitih naziva, dok je za <i>output</i> i <i>intake</i>, koliko je poznato, u uporabi samo jedan. Za navedene se nazive predlažu unos (<i>input</i>) i ostvaraj (<i>output</i>), odnosno unošaj (<i>input</i>) i iznošaj (<i>output</i>) za označavanje samoga procesa. Za engleski se naziv <i>intake</i> predlaže prihvat kao rezultat prihvaćanja dijela unosa.“ (Cvikić, 2007:100).</p> <p>(jezični) unos jest „količina jezika i jezičnih podataka kojoj su učenici izloženi. Dio tih podataka koje učenici usvoje često se naziva „<i>intake</i>“. Oba izraza potječu iz računalne tehnologije.“ (Petrović, 1997)</p>	(-es,-sätze)
The Input Hypothesis	Pretpostavka o jezičnome unosu „(Krashen, 1978, 1982), kaže da se usvajanje događa u situacijama u kojima je korisnik izložen jezičnome unosu opisanome kroz formulu $i+1$, pri čemu „ i “ predstavlja već usvojena jezična znanja, a „ $+1$ “ jezična znanja koja su tek malo iznad razine znanja koju korisnik već postojno – no, ovu je hipotezu vrlo teško empirijski provjeriti.“ (Medved Krajnović, 2010:27)	Die Input-Hypothese (Günther i Günther, 2007)
institutional constraints (EPOSTL, 2007:76)	institucijska ograničenja „mogu biti financijski, ideološki, metodološki zahtjevi u poučavanju i jezičnim programima koje postavljaju institucije sukladno njihovim specifičnim aspiracijama, ciljevima i /ili rezultatima.“ (EPONAJ, 2007:69)	Institutionelle Beschränkungen (EPOSA, 2007:77)
institutional resources (EPOSTL, 2007:76)	institucijski resursi „mogu se odnositi na ljude (recimo akademsko/ tehničko, klerikalno osoblje), opremu, broj učionica, lokalno, regionalno, nacionalno financiranje, pomoć izvana, itd., a sve to podupire programe učenja i poučavanja koje institucija nudi.“ (EPONAJ, 2007:69)	Institutionelle Ressourcen (EPOSA, 2007:77)
instrumental function	instrumentalna funkcija (Medved Krajnović, 2010:42)	die instrumentelle Funktion (-en)
intake	prihvat „Za engleski se naziv <i>intake</i> predlaže prihvat kao rezultat prihvaćanja dijela unosa.“ (vrlo zanimljiva jezična rasprava o izvornicima <i>input</i> ,	

	<i>intake, output</i> u Cvikić, 2007:105-106)	
intensive reading (detailed reading)	detaljno, intenzivno čitanje	intensives Lesen (Grotjahn, 2000), totales Lesen
intentional learning	namjerno učenje	absichtliches Lernen
Integrated and Correlated Approach to Teaching¹¹	Integracijsko-korelacijski pristup u nastavi (Težak, 1996)	
interaction	interakcija 1. međusobni utjecaj dvaju ili više djelovanja ili akcija, međudjelovanje (Hrvatski jezični portal)	die Interaktion, der Dialogeingriff (-s,-e)
interactional function	interakcijska funkcija	
interactional hypothesis	interakcijska hipoteza (više u Medved Krajnović, 2010:90)	
interactiveness	poticajnost jest „jedan od osnovnih obilježja svakoga testa, odnosno stupanj kojim ispit potiče ispitanikove sposobnosti koje želimo mjeriti. Poticajnost je povezana s valjanošću.“ (Udier i Jelaska, 2008:249)	
Interactionism	interakcionizam (teorija interakcionizma)	der Interaktionismus
interculturalism	interkulturalizam jest „razumijevanje i prihvaćanje kulturalnih razlika kako bi se smanjili neravnopravnost i predrasude prema pripadnicima drugih kultura.“ (Nacionalni okvirni kurikulum, 2010:16)	der Interkulturalismus
Intercultural approach	interkulturalni pristup	der interkulturelle Ansatz
intercultural competence	interkulturalna kompetencija jest inačica koja se preporučuje u novije vrijeme (prema: Cvikić, 2013.) interkulturalna kompetencija (prema: Mlinarević i Brust Nemet, 2010., Povelja Vijeća Europe o obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava, usvojena u sklopu Preporuke CM/Rec, 7 Odbora ministara, 2010, Jindra, 2012, Nacionalni okvirni kurikulum, 2010.)	Interkulturelle Kompetenz
interim grammar	međugramatika (Medved Krajnović, 2010:25)	die Interim-Grammatik

¹¹ Izraz u literaturi na engleskome jeziku rijetko je moguće pronaći, primjerice u Heath, B.E. (1988). Motivating Teachers to Utilize the Integrated and Correlated Approach to Teaching History-Social Science. *Social Studies Review*, Vol. 28 No.1 p42-47.

interlanguage (EPOSTL, 2007:76)	međujezik jest „naziv (koji) se pripisuje Selinkeru (1972), jezik koji se razvija kako korisnik napreduje u svome ovladavanju inim jezikom. Kao početna točka međujezika može se zamisliti korisnikovo potpuno nepoznavanje ciljnoga jezika...krajnja točka razvoja bilo bi poznavanje ciljnoga jezika ili na razini izvornoga govornika, ili onaj trenutak kada korisnik odluči da je stekao dovoljno znanja u ciljnome jeziku za ispunjenje svojih komunikacijskih potreba i zbog toga prestane u njemu napredovati.“ (Medved Krajnović, 2010:24), jest „jezik kojeg proizvodi pojedini učenik u procesu učenja stranog jezika. Ova idiosinkrazijska varijanta razlikuje se od standardnih oblika jezika cilja i može sadržavati pogreške, pojednostavljivanja, negativan transfer itd.“ (EPONAJ, 2007:71)	die Interimsprache, die Lernaltersprache, (Storch, 1999:44), die Interimssprache (EPOSA, 2007:77)
The Interlanguage Hypothesis	Pretpostavka (hipoteza) o međujeziku (Medved Krajnović, 2010:90)	Die Interlanguage-Hypothese (Günther i Günther, 2007)
interlingual error	međujezična pogreška ove vrste pogrešaka „nastale su pod utjecajem elemenata učenikova prvoga jezika, ali on je samo jedan od izvora pogrešaka.“ (Medved Krajnović, 2010:23)	
interlocutor	sugovornik (Bagarić Medve, 2012:177)	
intralingual error	unutarjezična pogreška „rezultat su učeničke sposobnosti jezične obrade na određenome stupnju ovladavanja jezikom te strategija kojima se učenik pritom koristi. U njih spadaju pogreške preuopćavanja ili pojednostavljivanja. Do njih dolazi zbog nepotpune usvojenosti pojedinih oblika gramatičkoga sustava nekoga jezika i ponekad je teško razlučiti o kojoj je vrsti pogrešaka riječ.“ (Medved Krajnović, 2010:23)	
intrapersonal intelligence	samopromatračka inteligencija (prema Jelaska, 2005)	
intrinsic factors	unutarnji čimbenici unutarnji čimbenici su „čimbenici koji mogu utjecati na dinamiku motivacije, a i općenito na tijek OVIJ-a, npr. afektivni čimbenici poput: motivacijske samoregulacije (eng.	der Intrinsic-Faktor (-s, -en)

	<i>motivational self-regulation</i>), samoodređenje (eng. <i>self-determination</i>), spremnosti na komunikaciju (eng. <i>willingness to communicate</i>) i jezičnoga samopouzdanja (eng. <i>linguistic self-confidence</i>), straha od jezika (eng. <i>language anxiety</i>).“ (Medved Krajnović, 2010:79)	
introduction (of the lesson)	uvodni dio nastavnoga sata (Matijević i Radovanović, 2011)	die Einleitung
investigator triangulation	triangulacija istraživača jest situacija „kada u nekom istraživanju, tj. u interpretaciji i prikupljanju podataka iste podatke obradi više (a najmanje dva istraživača.“ (Medved Krajnović, 2010:133)	die Forschertriangulation
item	čestica (kao dio zadatka u jezičnome ispitivanju)	

J J		
K K		
key assumption	ključna pretpostavka	die Hauptannahme (-n)
key terms	temeljno nazivlje (Cvikić, 2007)	
keywords	ključne riječi u stručnoj i znanstvenoj literaturi obično nakon abstrakta, odnose se na najvažnije riječi iz stručnoga ili znanstvenoga članka, u metodici označava važne riječi u nekome diskursu, tekstu itd.	die Schlüsselwörter
knowledge	znanje (prema Bujas, 1999)	das Wissen (-s)
knowledge of foreign languages	poznavanje stranoga jezika/stranih jezika	die Fremdsprachenkenntnisse (Pl.)
knowledge of the Croatian language	poznavanje hrvatskoga jezika	die Kroatisch-kenntnisse
knowledge of the English language	poznavanje engleskoga jezika	die Englischkenntnisse
knowledge of the German language	poznavanje njemačkoga jezika	die Deutschkenntnisse
knowledge of a language	poznavanje jezika	die Sprach-kenntnisse <i>(kein Singular)</i>
knowledge-based system	sustav temeljen (zasnovan) na znanju	wissensbasiertes System
knowledge level	razina znanja	
knowledgeable	učen, naobražen, obrazovan	belesen, gutunterrichtet
Kognitivism	kognitivizam (teorija kognitivizma)	der Kognitivismus

L L		
L1 monocultural bilinguality	jednokulturna dvojezičnost prvoga jezika javlja se „kada osoba osjeća kulturnu pripadnost društvenoj i kulturnoj skupini svoga prvoga jezika.“ (Medved Krajnović, 2010:101)	die Monokulturelle Zweisprachigkeit
L2 acculturated bilinguality	otkulturna dvojezičnost javlja se „kada se (dvojezična) osoba odriče društveno-kulturne skupine prvoga jezika i nastoji se (i uglavnom uspijeva) poistovjetiti s kulturom inoga jezika.“ (Medved Krajnović, 2010:101)	
language acquisition device (LAD)	mehanizam za usvajanje jezika (MUJ) „biološko središte u mozgu“ za „postojanje određenoga urođenoga znanja, tj. urođenih načela univerzalne gramatike – UG (engl. <i>universal grammar –UG</i>) koja su dio ljudskoga genetskoga nasljeđa“. (Medved Krajnović, 2010:18)	die These von der Angeborenheit eines Spracherwerbsmechanismus Günther i Günther, 2007:146)
language activity (EPOSTL, 2007:76)	jezična aktivnost „uključuju korištenje osobne komunikacijske jezične kompetencije (vidi ispod) na određenom području za obradu jednog ili tekstova (vidi ispod) da bi se obavio određeni zadatak (ZEROJ, str. 10)“ (EPONAJ, 2007:70) jezična djelatnost (prema: Jelaska, 2005:134)	die Sprachaktivität (EPOSA, 2007:80)
language analysis	jezična raščlamba lingv. rastavljanje jezične cjeline na njeine sastavne dijelove (na fonološku, morfološku, sintaktičku, leksičku razinu) (Hrvatski jezični portal)	
language anxiety	strah od jezika (Medved Krajnović, 2010:79) jezični strah (Češi i Jelaska, 2007)	die Angst vor (deutscher/englischer) Sprache
language attrition	jezično nazadovanje „označava smanjenje lingvističke i komunikacijske kompetencije u jeziku kojime je pojedinac već ovladao (bilo da je riječ o prvome jeziku ili inome jeziku).“ (Medved Krajnović, 2010:111) zaboravljanje (prema Jelaska, 2007)	der Sprachverlust, der Sprachabbau

language awareness	jezična svjesnost „brojna su određenja jezične svjesnosti, a Donmall (1985) ju, kao jedan od ljučnih autora kad je riječ o pojmu jezične svjesnosti, određuje kao pojedinačevu implicitnu osjetljivost, ali i eksplicitnu svjesnost o naravi jezika i njegovoj ulozi u ljudskome životu.“ (Medved Krajnović, 2010:82)	die Sprachbewusstheit (Günther i Günther, 2007)
language competence	jezično umijeće (jezična kompetencija) (Pavličević-Franić, 2005)	die Sprachkompetenz (EPOSA, 2007:80)
language development	jezični razvoj (Medved Krajnović, 2009)	die Sprach-entwicklung (-en)
language function	jezična funkcija „prema Hallidayevom pristupu, sustavnoj lingvistici, ističe se sedam univerzalnih pragmatičkih jezičnih funkcija koje dijete usvaja razmjerno brzo u prvome jeziku i koje se manje-više razvijaju slijedom kojim su navedene: instrumentalna funkcija, upravljačka funkcija, interakcijska funkcija, osobna funkcija, otkrivačka funkcija, funkcija mašte i predodžbena funkcija.“ (Medved Krajnović, 2010:42)	die Sprachfunktion (-en)
language instinct	jezični instinkt jest „urođeni poriv koji ljude vodi na putu ovladavanja umješnošću jezične uporabe i umjetnošću jezične uporabe prema Pinker, 1994“ u Medved Krajnović, (2010:34)	der Sprachinstinkt (-s,-e)
language input	jezični unos „da bi uopće došlo do razvoja jezika, mora, dakle, postojati jezični unos. Čak i strogo nativističke teorije usvajanja prvoga, odnosno ovladavanja inim jezikom koje glavni naglasak stavljaju na urođene jezične mehanizme, „priznaju“ da je jezični unos potreban kako bi pokrenuo te mehanizme. Različite psiholingvističke teorije smatraju prihvaćeni jezični unos ključnim elementom u svim fazama...međutim, jedino sociološki orijentirane teorija ističu jezični unos kao dinamičnu društvenu pojavu koja nastaje i prilagođava se tijekom međusobne komunikacije i suradnje samih korisnika inoga jezika, a poglavito tijekom interakcije između korisnika inoga jezika i naprednijih govornika toga jezika, bilo izvornih govornika ili, na primjer, nastavnika koji poučava taj jezik.“ (Medved Krajnović, 2010:89)	der Spracheinsatz (-es, -sätze)
language knowledge	jezično znanje „prema Bachman i Palmer (1996) sastoji se od	die Sprachkenntnisse (kein Singular)

	<i>organizacijskoga (ustrojbenoga) i pragmatičkoga (korisničkoga) znanja. Komentar autorica: Bagarić i Mihaljević Djigunović, 2007): Jelaska (2005) u kontekstu govora o Bachmanovom modelu, organizacijsku kompetenciju naziva ustrojbenom sposobnošću, pragmatičku korisničkom, sociolingvističku društvenojezičnom, ilokucijsku namjernom, a eng. izraz „textual competence“ prevodi s „tekstovna sposobnost“. Unatoč tim mogućim prijevodima mi smo se u ovom radu odlučili rabiti posuđenice.“ (Bagarić i Mihaljević Djigunović, 2007: 88)</i>	
language learner	učenik jezika (Medved Krajnović, 2009)	der / die Sprachlernende
language learning aptitude (foreign language learning aptitude)	jezična nadarenost „posebno razvijane sposobnost za učenje jezika“, prema Medved Krajnović, 2010:73)	die Sprachlerneignung die Fremdsprachenlerneignung
language learning strategies	strategije učenja jezika Medved Krajnović smatra da, „poput još nekih psiholoških pojmova, još nemaju u potpunosti jedinstveno određenje. Jesu li one vještine, ili ponašanja, ili postupci, ili misli, ili metode i tehnike, ili emocije, ili nešto od toga ili sve zajedno, nije svejedno. Stoga različita viđenja strategija dovode do različitih klasifikacija strategija te, ponekad, nemogućnosti usporedbe različitih istraživanja.“ (Medved Krajnović, 2010:80) „U posljednje vrijeme u psihologiji se umjesto pojma strategije učenja sve više rabi samoregulacija (engl. self-regulation) ili samoregulirano učenje (engl. self-regulatory learning) kao multidimenzionalnoga sklopa koji uključuje kognitivne, metakognitivne i motivacijske procese i strategijaska ponašanja te procese određene okolišnim čimbenicima koje učenik rabi da bi ostvario svoj cilj, tj. stekao nova značenja. (Medved Krajnović, 2010:80)	Lernstrategien (Pl.) (Storch, 1999:21)
languages of school education (EPOSTL, 2007:79)	jezici u školskome obrazovanju	die Sprache der Schulausbildung (EPOSA, 2007:80)
language(s) of instruction	jezik (jezici) poučavanja	Unterrichtssprache(n)

language(s) of origin ¹²	jezik (jezici) podrijetla	Herkunftssprache (n)
languages of schooling (LoS)	školski jezici (ŠKOL) ili jezici školovanja (JEŠ) (Jelaska, 2009:230)	die Schulsprache (-n) ¹³ (EPOSA, 2007:80)
languages in/for education	jezik (jezici) školskog obrazovanja „Vijeće Europe dodaje i termin jezik školskog obrazovanja , koji za mnoge učenike može biti isti kao i kućni jezik, ali može biti i različit.“(EPONAJ, 2007:70)	Sprachen (in) der Bildung
language performance	jezična izvedba „uključuje uporabu specifičnih jezičnih načina pri obavljanju zadataka. Jezična izvedba može se odnositi i na proces i na njegov proizvod.“ (EPONAJ, 2007:70)	die Sprachliche Leistung (EPOSA, 2007:80)
Language Policy Division of the Council of Europe in Strasbourg	Odjel za jezičnu politiku Europskoga vijeća u Strasbourgu	
language processing mechanism	mehanizam (mehanizmi) jezične obrade (Medved Krajnović, 2009)	
language production	jezična proizvodnja (Medved Krajnović, 2010:22)	die Sprachproduktion
language proficiency	jezično umijeće jest „ono što učenik može učiniti i/ili koliko dobro može upotrebljavati jezik u točno utvrđene i definirane svrhe. Jezična razina se često mjeri prema skali razina.“ (EPONAJ, 2007:70)	die Sprachfertigkeit (EPOSA, 2007:80)
language skill	jezična vještina „U općemu jeziku sposobnost poglavito znači prirodnu osobinu, svojstvo, a vještina (eng. <i>language skills</i>) naučeno. No granica među tim riječima nije čvrsta, u nekim se značenjima (bar u rubnima) pojedine od njih preklapaju.“ (Jelaska, 2005: 134)	die Sprachfertigkeit (-en)
language socialization	jezična socijalizacija „predstavlja sociokulturalni model OVIJ-a...glavna je postavka jezične socijalizacije da je	die Sprachliche Sozialisation

¹² “Language of origin: language variety, often the first language, of persons or groups who have moved to live in other States. These speakers must adapt linguistically to the new environment and learn, at least partially, the language (or languages) of the host country.” (Language Policy Division (2007)

¹³ Je nach Kontext ist diese Sprache für viele SchülerInnen die Muttersprache (L1). Der Europarat spricht auch von der Sprache der Schulausbildung („languages of school education“). Diese ist für viele SchülerInnen identisch mit (einer) der Landessprache(n). Für manche jedoch, insbesondere für Kinder mit Migrationshintergrund, ist die Schulsprache eine Zweit- oder Fremdsprache (L2, L3 etc.)

	jezični razvoj i kognitivni i društveni proces te da se jezično i društveno znanje međusobno izgrađuju i nadoknađuju. Dakle, u skladu s postavkama suvremene kognitivne znanosti jezik se, kao i kognicija, stvara i oblikuje kroz kontekst i društvenu interakciju.“ (Nelson, 1996 u Medved Krajnović, 2010:95)	
language teaching research	istraživanje na području poučavanja jezika (slobodni prijevod autorice)	die Sprachlehrforschung
language test	jezični ispit instrument za mjerenje jezične sposobnosti koji se sastoji od različitih zadataka (više o tome u: Jelaska, 2008)	der Sprachtest
language testing	jezično ispitivanje, slijedno Jelaska i Cvikić (2008), iako je to istoznačno odrednici jezično testiranje.	das Sprachtesten
language transfer	jezični prijenos (u stručnoj literaturi jezični transfer)“ pozitivni ili negativni utjecaj prvoga jezika na ini ili obrnuto“ (Medved Krajnović, 2010:107)	der Sprachtransfer
lateral transfer	bočni prijenos „u istraživanjima međujezičnih utjecaja, bočni prijenos označava možebitne prijenose između pojedinčevih inih jezika, npr. utjecaj J2 na J3“ (Medved Krajnović, 2010:108)	gleichwertiger Transfer
lateralisation	lateralizacija moždanih funkcija (Medved Krajnović, 2010:51)	die Lateralisation, die Lateralisierung
learner autonomy (EPOSTL, 2007:76)	samostalnost u učenju jest „učenikova sposobnost preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje. Ona implicira odabir ciljeva, pristupa i/ili oblika vrednovanja na temelju refleksije povezane s osobnim potrebama i interesima.“ (EPONAJ, 2007:72)	die Lernerautonomie (EPOSA, 2007:75)
learner characteristics/va riables	učenikova obilježja (Medved Krajnović, 2010:24)	die Lernereigenschaften (PI.)
learner feedback (EPOSTL, 2007:76)	učenička povratna informacija jest „sažetak napretka /izvedbe koji nastavnik daje učenicima ili kojeg dobivaju od drugih učenika, a koji im omogućuje da razmisle, analiziraju i vrednuju što sve jesu, a što nisu postigli. Može se odnositi i na ono što učenici kažu onome tko poučava i /ili prati njihov napredak o tome koliko oni sami, kao učenici misle da napreduju.“ (EPONAJ, 2007:73)	der Schüler-Feedback (EPOSA, 2007:80)

learner language	učenikov jezik jest „naziv koji u engleskome jeziku danas sve više zamjenjuje dosadašnji naziv <i>međujezik</i> zbog određene negativne konotacije koju riječ <i>inter</i> u engleskome jeziku može imati.“ (Medved Krajnović, 2010:25)	die Lernersprache, (auch: Interimsprache, die) VIDI: Storch (1999) i EPOSA
learning	učenje (više u: Medved Krajnović, 2010:3-4)	das Lernen
learning aim(s)	cilj(evi) učenja jesu „obično dugoročni (npr. nekoliko tjedana, pola godine) relativno općenito izraženi, a koji određuju ono čemu bi učenici trebali težiti tijekom ili na kraju programa.“ (EPONAJ, 2007:69)	das Lernziel, Lernziele (Pl.), Zielsetzungen: In der Regel langfristige Ziele (z.B. mehrere Wochen, Halbjahr), die relativ allgemein aussagen, was die SchülerInnen innerhalb und am Ende eines Lernprogramms erreichen sollen (EPOSA)
learning disability	poteškoća u učenju	die Lernschwäche (-n), die Schwierigkeit beim Lernen
learning disorder	poremećaj u učenju	die Lernstörung (-en)
learning strategy	strategija učenja	die Lernstrategie (-n)
learning goal(s)	dugoročni, opći ciljevi učenja mogu se, između ostaloga, odnositi i na opći cilj jednoga nastavnoga sata	das Grobziel (-s/-es, -e)
learning objective(s) (EPOSTL, 2007:76)	kratkoročni ciljevi učenja jesu „obično kratkoročni ciljevi (npr. jedan sat, niz sati) koji precizno utvrđuju ono što učenici trebaju naučiti. Mogu biti opisani kao vještine i sadržaji (što se od učenika očekuje da bi trebao reći, napisati, itd. na kraju učenja, npr. pričati o svojim hobijima, obitelji itd.) ali mogu biti opisani i kao zasebni jezični i kulturni ciljevi (gramatički, leksički, fonološki, sociokulturalni) itd. (EPONAJ, 2007:69) zadace (obrazovne zadace, funkcionalne zadace, odgojne zadace) – uobičajena podjela kratkoročnih ciljeva koju nalazimo u pedagoškoj praksi	das Feinziel (-s/-es, -e): - kognitive Lernziele, - pragmatische Lernziele - emotionale Lernziele (Storch, 1999:25) das Lernziel /die Lernziele (EPOSA, 2007:79)
learning outcome(s)	obrazovni ishod(i), ishod(i) učenja	das Lernergebnis (-ses, -se) Aussage darüber,

		was der Lernende nach Abschluss eines Lernprozesses weiß, versteht und umsetzen kann. ¹⁴
learning process (EPOSTL, 2007:76)	proces učenja jesu „kognitivni procesi, stvaranje poveznica i redoslijedi koji se odvijaju u umu ljudskih bića u procesu učenja i koji vode do usvajanja novih informacija. Ovi procesi mogu biti svjesni ili nesvjesni. Radi se o urođenim procesima koji se odvijaju zahvaljujući ljudskoj sposobnosti percepcije, pamćenja, kategorizacije i konceptualizacije novih informacija. Oni uključuju: strukturiranje i kategorizaciju nove informacije, zapažanje uočljivih karakteristika, generalizaciju uzoraka, procjenjivanje njenog značenja i relevantnosti, utvrđivanju analogije između nove i stare informacije itd.“ (EPONAJ, 2007:72)	das Lernprozess (-es, -e)
learning styles (EPOSTL, 2007:75)	stilovi učenja jesu „individualne predispozicije u percipiranju i procesiranju informacija na određen način. Primjer različitih stilova su analitičko odnosno holističko procesiranje, auditivan, vizualan, kinestetički stil itd. Jedan od njih može biti dominantan i obično se radi o kombinacijama koje nisu podjednake.“ (EPONAJ, 2007:72)	der Lernstil (-s,-e) (EPOSA, 2007:75)
learning strategies (EPOSTL, 2007:75)	strategije učenja jesu „niz taktika koje učenici upotrebljavaju kako bi njihovo učenje bilo učinkovito. „Mogu biti specifične akcije, ponašanja, koraci ili tehnike kojima se studenti služe – često nesvjesno – kako bi poboljšali vlastiti proces internalizacije, pohranjivanja, dosjećanja i korištenja L2 (drugoga jezika)“ (Oxford 1993: 175 u EPONAJ, 2007:72)	die Lernstrategien, (Pl.), Storch (Storch ,1999:21) i (EPOSA, 2007:75)
lerneability		die Lernbarkeit (Storch, 1999)
„less is more“ hypothesis	„manje je više“ pretpostavka jest „pretpostavka E. Newport (1990), koja tvrdi da u slučaju ranoga, prirodnoga ovladavanja inim jezikom ulaganje manje svjesnoga i kognitivnoga truda dovodi do boljega uspjeha. Međutim, u uvjetima ograničenoga vremena i potrebe strukturiranog učenja (dakle, u školskim uvjetima) odrasli i starija djeca uče brže zbog svojih eksplicitnih analitičkih sposobnosti.“	die „Weniger – ist mehr“ – Hypothese

¹⁴ <http://eur-lex.europa.eu>

	(Medved Krajnović, 2010:71)	
less widely taught language	uže ili rjeđe poučavan jezik	
lesson	lekcija, nastava, nastavna jedinica, nastavni sat... - više o tome u: Sović (1972)	der Unterricht (-s,-e), die Unterrichtseinheit (-en), die Unterrichtsstunde (-n)
lesson plan (EPOSTL, 2007:77)	nastavna priprema „na sustavan način iznosi način kako će se poučavati određena nastavna jedinica. Obično se njime određuju: ciljevi učenja, koji mogu biti novi ili se mogu temeljiti na utvrđivanju / proširivanju prethodnog učenja, predloženi ili očekivani ishodi učenja, oprema, resursi, materijali potrebni nastavniku i učenicima tijekom sata, logični redoslijedi aktivnosti uključujući i naznaku predviđenog vremena, unutar predloženih aktivnosti, razlikovanje koje uvažava različite sposobnosti i stilove učenja, uvježbavanje i uporaba nekih /svih jezičnih vještina (slušanje, govorenje, čitanje, pisanje), vrednovanje i prilike za procjenu, budući ciljevi.“ (više u EPONAJ, 2007:71)	der Unterrichtsplan (-s, -pläne) (EPOSA, 2007:81)
lesson planning	planiranje nastave, pripremanje za nastavu	die Unterrichtsplanung die Unterrichtsvorbereitung
lesson sequence	sekvenca nastavnoga sata jest kraći ili duži isječak nastave koji se sastoji od jednoga ili dva nastavna koraka	die Unterrichtssequenz ¹⁵
Levelt's model	Leveltov model jezične proizvodnje (više u: Medved Krajnović, 2010:55)	
lexical unit	leksička jedinica (Udier, 2009)	
lifelong learning	cjeloživotno učenje (Pastuović, 2008)	lebenslanges Lernen
limits on processing	proceduralna ograničenja (Medved Krajnović, 2010:46)	
lingua franca	jezik koji nikomu nije materinski, a služi radi zajedničkoga sporazumijevanja različitih jezičnih skupina	die Verkehrssprache (-n)

¹⁵ Bezeichnung eines kürzeren oder längeren Ausschnitts aus dem Unterricht. Sie besteht aus einem oder zwei Unterrichtsschritten.

linguistic competence	jezična ili lingvistička kompetencija (sposobnost) „I sam pojam kompetencije, a poglavito komunikacijske kompetencije, u svojoj je razmjerno kratkoj povijesti postojanja doživljavao različita tumačenja i još je nejednoznačno definiran. Pojam kompetencije u smislu jezične ili lingvističke kompetencije (eng. <i>linguistic competence</i>) u jezične je rasprave uveo N. Chomsky (1965), a pojam komunikacijske kompetencije pripisuje e D. Hymesu (1972). Pavličević-Franić (2002) govori o lingvističkoj i komunikacijskoj kompetenciji kao dvjema razinama jezične stručnosti. Lingvistička kompetencija predstavlja gramatičku stručnost, odnosno znanje o jeziku, a komunikacijska kompetencija predstavlja pragmatičku stručnost, odnosno jezično znanje....ovdje (u knjizi Medved Krajnović, 2010) će se iznijeti jedno globalno određenje. Ono kaže da je komunikacijska kompetencija sve ono što govornik treba znati kako bi unutar određene zajednice komunicirao na prikladan način (Saville-Troike, 2006:100)“, u Medved Krajnović (2010:8-9)	die linguistische Kompetenz, die sprachliche Kompetenz, die Sprachkompetenz
linguistic self-confidence	jezično samopouzdanje jest „jedan od brojnih afektivnih faktora koji mogu utjecati na dinamiku motivacije (Clément, 1980, Clément, Dörnyei i Noels, 1994).“ (Medved Krajnović, 2010:79)	das linguistische Selbstvertrauen
linguistic representation	jezična predodžba radi se o „prema Langkackeru (1987, 1991a, 1991b, 2008), predodžbama koje čine jezično znanje izvornih govornika.“ (Medved Krajnović, 2010:37)	die linguistische Repräsentation
linguistics	jezikoslovlje, lingvistika jest „znanost o jeziku, bavi se proučavanjem općih zakonitosti u jeziku, jezikoslovlje “ (Hrvatski jezični portal)	die Linguistik, die Sprachwissenschaft
listening comprehension	slušanje s razumijevanjem (Josipović Smojver, 2007)	das Hörverstehen
lockstep (the frontal approach)	čelni ili frontalni oblik nastave jest „oblik rada u kojemu je naglašeno poučavanje i to kognitivna razina. Manji je dio učenika stvarno aktivan, a ostali samo prividno.“, prema: Bognar i Matijević (2002) i Težak (1996)	der Frontalunterricht
long-term memory (LTM)	dugoročno pamćenje	das Langzeitgedächtnis (Abkürzung: LTM)

M		M
main part of the lesson	glavni dio nastavnoga sata - više o tome u: Matijević i Radovanović (2011)	der Hauptteil der Stunde
majority language	većinski jezik (Grbić, 1991)	die Mehrheitssprache (-n)
marked	obilježeno (jezična pojavnost) „prema analizama više različitih jezika radi pronalaženja sličnosti i razlika i uviđanja koji su tipovi jezičnih pojavnosti možda prisutni češće ili manje često ili su možda univerzalno prisutni, u Funkcionalnoj tipologiji (eng. <i>Functional Typology</i>), prisutni su pojmovi obilježenosti (eng. <i>markedness</i>) koji dijeli jezične pojavnosti na obilježene (eng. <i>marked</i>) i neobilježene (eng. <i>unmarked</i>) Pojave su obilježene ako nisu česte, strukturalno ili konceptualno složene ili nisu uobičajene ili očekivane u jeziku.“ (Medved Krajnović, 2010:40)	marked
markedness	obilježenost „prema analizama više različitih jezika radi pronalaženja sličnosti i razlika i uviđanja koji su tipovi jezičnih pojavnosti možda prisutni češće ili manje često ili su možda univerzalno prisutni, u Funkcionalnoj tipologiji (eng. <i>Functional Typology</i>), prisutni su pojmovi obilježenosti (eng. <i>markedness</i>) koji dijeli jezične pojavnosti na obilježene (eng. <i>marked</i>) i neobilježene (eng. <i>unmarked</i>).“ (Medved Krajnović, 2010:40)	
matching exercise/task	vježba/zadatak povezivanja i sređivanja (pridruživanja)	die Zuordnungsaufgabe (-n) (Bolton, 2000:194)
maturational period	razdoblje sazrijevanja (Hytenstam i Abrahamsson zamjenjuju tim pojmom pojam kritičnoga razdoblja, više u Medved Krajnović, 2010)	
maturational period /hypothesis	hipoteza o razdoblju sazrijevanja „U jednome od novijih prikaza istraživanja na temu uloge dobi u usvajanju jezika, Hyltenstam i Abrahamsson (2003) pojam kritičnoga, odnosno osjetljivoga razdoblja za usvajanje jezika zamjenjuju pojmom razdoblja sazrijevanja.“ Više u Medved Krajnović (2010:72-73)	
median	mjera središnje tendencije u statistici, središnja vrijednost jest „vrijednost obilježja koja uređeni niz	der Zentralwert (-s,-e)

	podataka dijeli na dva istobrojna dijela. Utvrđuje se samo za numeričke iredosljedne nizove“ (Mikulić, 2009)	
mean (M)	aritmetička sredina, mean value = srednja vrijednost	der Mittelwert (-s,-e)
mediation	posredovanje (prema Bujas, 1999)	die Vermittlung (-en), die Mediation (-en)
memory strategy	strategija pamćenja „do danas možda najiscrpniju klasifikaciju strategija učenja jezika iznosi R. Oxford (1990) koja ih dijeli na izravne (eng. <i>direct</i>) i neizravne (eng. <i>indirect</i>) strategije. U izravne strategije ubraja strategije pamćenja (eng. <i>memory strategies</i>) poput, na primjer, ponavljanja, kognitivne strategije (eng. <i>cognitive strategies</i>) poput analiziranja i razmišljanja, strategije nadoknađivanja (eng. <i>compensation strategies</i>) poput pogađanja.“ (Medved Krajnović, 2010:80)	die Gedächtnisstützende Strategie (-n) (Storch, 1999:22)
mentors	mentori su nastavnici koji obično rade u školama ili obrazovnim institucijama koje prate studente i pomažu im u stjecanju nastavničkog obrazovanja (EPONAJ, 2007:71)	der Mentor (-s, en)/ die Mentorin (-nen)
mentee	osoba (učitelj ili student) kojoj pomaže mentor (ne mora nužno biti istoznačnica pojmu <i>pripravnik</i>)	
metacognitive strategy	metakognitivna strategija „do danas možda najiscrpniju klasifikaciju strategija učenja jezika iznosi R. Oxford (1990) koja ih dijeli na izravne (eng. <i>direct</i>) i neizravne (eng. <i>inr</i>) strategije. U izravne strategije ubraja strategije pamćenja (eng. <i>memory strategies</i>) poput, na primjer, ponavljanja, kognitivne strategije (eng. <i>cognitive strategies</i>) poput analiziranja i razmišljanja, strategije nadoknađivanja (eng. <i>compensation strategies</i>) poput pogađanja. U neizravne strategije ubraja metakognitivne strategije poput organiziranja i planiranja učenja...“ (Medved Krajnović, 2010:80)	die metakognitive Strategie (-n) (Storch, 1999:22)
metalanguage (EPOSTL, 2007:77)	metajezik „odnosi se na jezik koji se upotrebljava kada se govori o samom jeziku. Uključuje terminologiju kao što su na primjer rečenica, imenica, prošlo vrijeme, intonacija, diskurs – ili vrste gramatičkih	die Metasprache (EPOSA, 2007:79)

	pravila koja se mogu naći u raznim gramatikama i u nekim školskim udžbenicima“ (EPONAJ, 2007:71)	
method	metoda - pogledati primerice u: Jelavić (2000:55-63) i Težak (1996)	die Methode (-en) (Günther i Günther, 2007:195) ¹⁶
method(s) of testing	metode ispitivanja (testiranja)	Testmethoden (Pl.)
methodology (EPOSTL, 2007:77)	metodologija „jest implementacija ciljeva učenja kroz proces poučavanja. Temelji se na principima teorija jezičnog opisa, učenja jezika i jezične upotrebe. Metodologija se može fokusirati na to kako se nastavnici odnose prema četiri osnovne vještine govorenja, pisanje, slušanja i čitanja ili na specifične jezične aspekte kao što su gramatika, vokabular i izgovor.“ (EPONAJ, 2007:71)	die Methodik (EPOSA, 2007:79)
methodological approach	metodički pristup (Težak, 1996)	der methodische Ansatz (-es, -sätze)
methodology triangulation	metodološka triangulacija „kada se u nekom istraživanju, tj. u interpretaciji i prikupljanju podatak upotrebljava više različitih, a najčešće tri, teorijskih i metodoloških pristupa...“ (Medved Krajnović, 2010:133)	die Methoden-triangulation
minority language(s)	jezici manjina manjinski jezici (Grbić, 1991)	die Minderheits-sprache (-n)
mistake	omaška jest „pogrješka uzrokovana nejezičnim čimbenicima poput umora, stresa, brzine komunikacije i sl. Njih učenik može primijetiti i samostalno ispraviti u uvjetima u kojima može nadgledati svoju proizvodnju.“ (Medved Krajnović, 2010: 23) nesustavna pogreška (vidi više u objašnjenju riječi error i u ZEROJ, 2005:157)	der Irrtum, (-s, -tümer), der Versehen, der Lapsus (-,-) (<i>spelling mistake</i> = Rechtschreibfehler)
(by) mistake	omaškom	aus Versehen, irrtümlicherweise
mistake as to content or meaning	omaška u sadržaju ili značenju	der Inhaltsirrtum (-s, -tümer)
MLAT (Modern Languages Aptitude Test)	„Povijesno gledano, uz pojam jezične nadarenosti neizostavno je povezano ime američkoga psihologa Carrolla (1991), koji je još 1960-tih razradio taj pojam i zajedno sa	

¹⁶ autori nude kratki povijesni pregled metoda poučavanja stranih jezika

	Saponom izradio test za njegovo mjerenje, tzv. MLAT (Carroll i Sapon, 1959). Carrollov model gotovo je tri desetljeća bio vodeći model i prema njemu se jezična nadarenost sastoji od četiriju sastavnica: sposobnost fonemskoga kodiranja, gramatička osjetljivost, induktivne sposobnosti učenja jezika i asocijativnoga pamćenja.“ (Medved Krajnović, 2010:74)	
mode	modalna vrijednost, mod jest „jedna od mjera srednje vrijednosti u statistici, Mod je oblik kvalitativnog ili kvantitativnog obilježja kojise najčešće pojavljuje, odnosno oblik obilježja s najvećomfrekvencijom. Kod nominalnih obilježja mod se određuje brojanjem.“ (Mikulić, 2009)	
modern language(s)	moderni jezik/jezici „termin Moderni jezik/jezici odnosi se na jezike koji se poučavaju u školi“ (EPONAJ, 2007:71)	die moderne Sprache(n) (EPOSA, 2007:80)
monitor	nadgledati (glagol), (Medved Krajnović, 2010:23) monitor (imenica) (pojam povezan uz Krashenovu teoriju, posebice Pretpostavku o monitoru, više u Medved Krajnović, 2010:26-27)	der Monitor
The Monitor Hypothesis	Pretpostavka o monitoru – vidi model monitora i Medved Krajnović, 2010:27)	Die Monitor-Hypothese (Günther i Günther, 2007)
the Monitor Model	model monitora (Krashen) „prema Krashenu, 1978, 1982, usvojeni jezični sustav pokreće jezičnu proizvodnju i omogućuje spontanu uporabu jezika, dok naučena znanja nadgledaju što je proizvedeno i omogućuju ispravljanje pogrešaka, može se provesti samo u situaciji u kojoj postoji dovoljno vremena za čitav proces (npr. pri pisanju ili pomno pripremljenu monologu) i samo ukoliko je korisnik određena jezična pravila naučio te želi da mu iskazi budu jezično ispravni.“(Medved Krajnović, 2010:27)	das „Monitor-Model“
monocultural bilinguality (L1 m. b.)	jednokulturna dvojezičnost „...još jedna podjela dvojezičnosti može se temeljiti na grupnome i kulturalnome identitetu. Hamers i Blanc (2000) razlikuju četiri oblika društveno-kulturne dvojezičnosti: dvokulturnu dvojezičnost (eng. <i>bicultural bilinguality</i>) kada se dvojezična osoba suživi s kulturama obaju	

	<p>jezika i kada je pripadnici obiju društveno-jezičnih skupina prihvate kao svoga člana, jednokulturnu dvojezičnost (eng. <i>L1 monocultural bilinguality</i>) kada osoba osjeća pripadnost društvenoj i kulturnoj skupini svoga prvoga jezika, otkulturnu dvojezičnost (eng. <i>L2 acculturated bilinguality</i>) kada se osoba odriče društveno-kulturne skupine prvoga jezika i nastoji se (i uglavnom uspijeva) poistovjetiti s kulturom inoga jezika, beskulturnu dvojezičnost (eng. <i>deculturated bilinguality</i>) u kojoj se dvojezična osoba odriče kulture i grupne pripadnosti prvome jeziku, ali se u isto vrijeme ne uspijeva poistovjetiti (ili je u tome spriječena) s društveno-kulturalnim vrijednostima inoga jezika.“ (Medved Krajnović, 2010:101)</p>	
monolingual speaker(s)	jednojezični govornik (govornici) (Medved Krajnović, 2010:5)	der einsprachige Sprecher
mother tongue	materinski jezik jest „naziv koji se rabi kao manje-više istoznačnica za prvi usvojeni jezik (eng. <i>first language</i>), rodni jezik (eng. <i>native tongue</i>) i primarni jezik (eng. <i>primary language</i>)“ (vidi u Jelaska, 2005:24-37 u Medved Krajnović, 2010:2-3)	die Muttersprache (-n)
mother(-)tongue acquisition	ovladavanje materinskim jezikom	der Erstspracherwerb
mother(-)tongue development	razvoj materinskoga jezika	
mother-tongue speaker	izvorni govornik (češća je uporaba <i>native speaker</i> u engleskome jeziku)	der Muttersprachler/ die Muttersprachlerin
motherese	maminski govor vidi navod o „govoru staratelja“ (eng. <i>caretaker talk</i>) (Medved Krajnović, 2010:91)	das Mutterisch (ugs.)
motivation	motivacija „moglo bi se reći da je to skup motiva (eng. <i>motive</i>), odnosno psiholoških stanja koji pokreću i usmjeravaju ljudsko ponašanje te određuju intenzitet toga ponašanja.“ (Medved Krajnović, 2010:77)	die Motivation
motivation Stage (in teaching)	etapa motivacije u nastavi - više o tome u: Težak (1996)	die Motivationsphase
motive	motiv (vidi navod o motivaciji, više u Medved Krajnović, 2010:77)	das Motiv (-s,-e), der Anlass

		(-es, -ässe)
motivational self-regulation	motivacijska samoregulacija podrazumijeva sposobnost samokontrole i održavanje motivacije i kada uvjeti za održavanje motivacije nisu povoljni, zbog, na primjer, loših uvjeta rada, neke fiziološke ili psihološke neugode (Ushioda, 1994, 1996a, 1996b, 2001) – više u Medved Krajnović (2010:79)	
multicultural English	multikulturalni engleski	
multicompetence	višestruka jezična sposobnost/kompetencija jest višestruka sposobnost dvojezičnih i višejezičnih govornika – „ čim u umu postoji više od jednoga jezičnoga sustava, mozak pohranjuje i obrađuje jezike na drugačiji način od jednojezičnoga mozga.“ (Medved Krajnović, 2010: 9,11)	die Multikompetenz
Multidimensional Model	višedimenzionalni model jeste „poznati model njemačke skupine autora (Clashen, Meisel i Pienemann, 1983), nastalog na temelju podataka dobivenih u okviru ZISA (njem. Zweitspracherwerb Italienischer und Spanischer Arbeiter) projekta...prvi značajniji projekt koji se bavio istraživanjem procesa ovladavanja inim jezikom u odraslih korisnika, a da taj ini jezik nije bio engleski...Osnovne postavke ovoga modela jesu te da tijekom OVIJ-a postoje razvojni obrasci koji su pokazatelj trenutnoga stanja korisnikovih sposobnosti jezične obrade.“ (Medved Krajnović, 2010:63-64)	das Multidimensional Model
multilingualism	višejezičnost u literaturi se osim pojma „višejezičnost“ rabe i pojmovi „multilingvalnost“, „polilingvalnost“, „plurilingvalnost“ (vidi Pavličević-Franić 2006. te ZEROJ, 2005 u Medved Krajnović, 2010:6)	die Mehrsprachigkeit
Multilingual (Education)¹⁷	višejezično obrazovanje u izvornicima se javlja razlika između <i>plurilingual</i> (pojedinačno poznavanje više od jednoga jezika) i <i>multilingual</i> (supostojanje više od jednoga jezika na određenome zemljopisnome području) – prema Beacco, J. i Byram, M. (2003)	Multilingual (Multilinguale Bildung)
multilingual speaker	višejezični govornik „U literaturi se osim pojma „višejezičnost“ rabe i pojmovi „multilingvalnost“, „polilingvalnost“,	der mehrsprachiger Sprecher/ die mehrsprachige

¹⁷ “This leads to the distinction between plurilingualism as a speaker’s competence (being able to use more than one language) and multilingualism as the presence of languages in a given geographical area: there is a shift, therefore, from a perspective focusing on languages (a state may be referred to as monolingual or multilingual) to one that focuses on speakers.” Beacco Jean-Claude and Byram Michael, (2003)

	„plurilingvalnost“ (vidi Pavličević-Franić, 2006. te ZEROJ, 2005.), no u ovoj knjizi rabi se samo pojam višejezičnosti jer ga autorica smatra najuvrženijim te svojevrsnim krovnim nazivom za sve prethodno navedene.“ (Medved Krajnović, 2010:6)	Sprecherin
multiple choice item	zadatak dvostrukoga/višestrukoga izbora jest tip zadatka u kojem se „nakon što ispitanik pročita kratak odlomak na inome jeziku, od njega traži da između ponuđenih odgovora (dva ili više) izabere jedan ispravan.“ (Medved Krajnović, 2010:137)	die Multiple-choice-Aufgabe (-n), die Mehrfachwahl-Aufgabe (-n) (Bolton, 2000:192)
(linguistic) multiperspectivity	(jezična) višeperspektivnost (Jelaska, 2009)	

N		N
native language	rodni jezik „naziv koji se rabi kao manje-više istoznačnica za prvi usvojeni jezik (eng. <i>first language</i>), materinski jezik (eng. <i>mother tongue</i>) i primarni jezik (eng. <i>primary language</i>).“ (vidi u Jelaska, 2005:24-37 u Medved Krajnović, 2010:2-3)	die Muttersprache
Nativism	nativizam (teorija nativizma)	der Nativismus
native speaker	izvorni govornik „usvaja jezik čiji je izvorni govornik u djetinjstvu, ima intuitivno znanje o tome što je u gramatici njegova/njezina jezika prihvatljivo, odnosno neprihvatljivo, ima jedinstvenu sposobnost proizvodnje gramatički prihvatljivih iskaza u svome jeziku, ima jedinstvenu sposobnost proizvodnje tečnoga, kreativnoga i komunikacijski prikladnoga diskursa koji je potpomognut bogatom „zalihom“ pohranjenoga vokabulara, ima prirodnu sposobnost prevođenja na svoj jezik (Davies 2003 u Medved Krajnović, 2010).“ (Medved Krajnović, 2010:9-10)	der Muttersprachler/ die Muttersprachlerin
nativelikeness	razina poznavanja jezika kao u izvornoga govornika	das Muttersprachlerniveau
Natural Approach (Method)	Prirodna metoda (pristup)	Der natürliche Ansatz
The Natural Order Hypothesis	Pretpostavka o prirodnome redosljedju (Krashen, 1978, 1982) nastala je na temelju istraživanja koja su ukazivala na to da se sustav inoga jezika kod učenika razvija predvidivim redosljedom, poput sustava prvoga jezika u djece (prema Medved Krajnović, 2010:27)	Die Hypothese von den natürlichen Erwerbsreihen-folgen
near-native competence	razina bliska umijeću izvornoga govornika (Medved Krajnović, 2010:8)	fast ein muttersprachliches Kompetenzniveau, fast nativer Kompetenz
negative transfer	negativni prijenos „otežano ovladavanje ciljnim jezikom kada prijenos struktura iz prvoga jezika rezultira pogreškom“ (prema Medved Krajnović, 2010:21)	negativer Transfer (Günther i Günther, 2007)
negative washback (effect)	nepovoljni povratni učinak (jezičnoga ispitivanja) na poučavanje i učenje (negative = nepovoljan: prema Udier i Jelaska, 2008: 245)	der negative Rückwirkungseffekt

negotiation for meaning	pregovaranje o značenju poruke „tijekom interakcije između govornika dolazi do raznih oblika jezične prilagodbe, razmjene informacija, pitanja i komunikacijskih poticaja koje daju i korisnici inoga jezika i izvorni govornici, odnosno kompetentniji korisnici inoga jezik, a potiče ovladavanje jezikom.“ (Medved Krajnović, 2010:90)	
neorelativism	neorelativizam „jedno od teorijskih promišljanja o međujezičnim utjecajima, tj. ponovno oživljavanje Sapir-Whorfove (Whorf, 1969) hipoteze o jezičnoj relativnosti.“ (Medved Krajnović, 2010:110)	
neurolinguistics	neurolingvistika „jest znanost koja istražuje anatomsku i fiziološku osnovu jezičnoga ponašanja.“ (Medved Krajnović, 2010:50)	die Neurolinguistik
Nominal Utterance Organisation (NUO)	imenička (razvojna) faza „jedna od faza koju, prema funkcionalnome modelu Kleina i Perduea, nakon imeničke, a prije faze gramatikalizacije, prolaze osobe tijekom ovladavanja inoga jezika – u njoj se počinju koristiti i glagolima i postupno ostalim vrstama riječi, ali i dalje uglavnom bez primjerenih gramatičkih morfema (npr. <i>Ti ići kuća?</i> u značenju <i>Ideš li sada kući?</i>)“ (Medved Krajnović, 2010:44-45)	
non-nativeness	poznavanje jezika koje ne odgovara razini izvornoga govornika	
noticing	zamjećivanje „u kontekstu OVIJ-a: „jedan od vrlo važnih procesa ovladavanja inim jezikom“, obraćanje pozornosti na određene jezične elemente (Medved Krajnović, 2010:59)“ - prema Schmidt, 1990 (vidi u Medved Krajnović, 2010)	das Noticing
Noticing Hypothesis	pretpostavka (hipoteza) zamjećivanja	Die noticing-Hypothese

O		
objectivity	objektivnost (Medved Krajnović, 2010:134)	die Objektivität
observation	promatranje „je metoda istraživanja u kojoj istraživač postaje sastavnim dijelom konteksta koji istražuje, kao promatrač ili kao promatrač-sudionik.“ (Medved Krajnović, 2010:132)	die Beobachtung
Observational Journal	Dnevnik promatranja naziv se odnosi na sustavno promatranje nastavnih sati mentora tijekom školske prakse prema unaprijed dogovorenim mjerilima, eventualno na unaprijed dogovorenim obrascima	das Tagebuch der Hospitationen
observation sheet (daily lesson observation sheet)	obrazac za promatranje (nastavnoga sata)	der Unterrichtsbeobachtungsbogen (-s, -bögen)
open tasks	zadatci otvorenoga tipa	die offenen Aufgaben (Pl.) (Bolton, 2000:188)
open question	otvoreno pitanje	die offene Frage (-n)
operationalisation	operacionalizacija radi se o različiti oblicima „kodiranja podataka koji omogućuju statistička mjerenja i anallize (pri obradi i analizi rezultata istraživanja).“ (Medved Krajnović, 2010:136)	die Operationalisierung (-en)
original	izvorno, izvornik	das Original (-s,-e)
organizational forms (EPOSTL, 2007:77)	oblici organizacije jesu „načini na koje se učenike organizira i grupira u svrhu učenja. Uključuju individualni rad, rad s partnerom (rad u paru), rad u skupini (obično 3+ učenika) i rad s cijelim razredom.“ (EPONAJ, 2007:71)	die Organisationsformen (der Lehrkraft) (EPOSA, 2007:79)
orthography	pravopisanje (Težak, 1991)	die Rechtschreibung
orthoepy	ortoepija pravogovor (Škarić, 2008 i Težak, 1991)	
ought-to self	očekivana slika o sebi „U svojim recentnijim djelima Dörnyei (2005., Dörnyei, Csizér i Németh 2006., Dörnyei i	

	Ushioda 2009) predlaže novi pristup viđenju i razumijevanju motivacije koji je povezan s, nazovimo ga, unutarnjim motivacijskim sustavom za ovladavanje inim jezikom (eng. <i>L2 Motivational Self-System</i>). Dörnyei tradicionalne pojmove integrativne i instrumentalne motivacije dovodi u vezu s idejom o idealnoj slici o sebi (eng. <i>ideal self</i>) i idejom o očekivanoj slici o sebi (eng. <i>ought-to self</i>). Naime, ako u poimanju idealne slike o sebi uspjeh o ovladavanju inim jezikom visoko kotira, onda će pojedinac biti motiviran da tim jezikom i ovlada. Isto tako, ako pojedinac smatra da bi zbog društvenoga pritiska trebao aspirirati dobroj ovladanošću inim jezikom, također će biti motiviran tijekom procesa ovladavanja inim jezikom.“ (Medved Krajnović, 2010:78)	
output	jezični ostvaraj (više o tome u Medved Krajnović, 2010: 90) U znanstvenoj je i stručnoj hrvatskoj literaturi za engleski naziv <i>input</i> u uporabi više različitih naziva, dok je za <i>output</i> i <i>intake</i> , koliko je poznato, u uporabi samo jedan. Za navedene se nazive predlažu unos (<i>input</i>) i ostvaraj (<i>output</i>), odnosno unošaj (<i>input</i>) i iznošaj (<i>output</i>) za označavanje samoga procesa. Za engleski se naziv intake predlaže prihvat kao rezultat prihvaćanja dijela unosa. (Cvikić, 2007).	der (sprachliche) Output
The Output Hypothesis	Hipoteza jezičnoga ostvaraja „povezuje se s M. Swain (1985, 1995, 2000), u njoj se ističa da su još neke od važnih uloga jezičnoga ostvaraja sljedeće: podizanje svjesnosti učenika o vlastito jezičnoj proizvodnji (npr. učenik pogriješi, uoči pogrešku, što onda postupno, kroz daljnju interakciju i potrebu da ponovo upotrijebi istu riječ ili konstrukciju, dovede do njezine ispravne uporabe), učenikovo testiranje vlastitih pretpostavki o tome kako ini jezik funkcionira, povećanje metajezične svjesnosti učenika, tj. korisnika inoga jezika.“ (Medved Krajnović, 2010:90)	die Output-Hypothese (Tschirner,1996). ¹⁸
out-of-the-classroom teaching	izvanučionička nastava	
overhead projector, OHP	grafoskop (Težak, 1996)	der Overheadprojektor, auch: der Overhead-Projektor, der Tageslichtprojektor

¹⁸ Tschirner, E. (1996). Spracherwerb im Unterricht: Der Natural Approach. Fremdsprachen Lehren und Lernen, 25, 50-69.

overhead projector/ OHP transparent film	prozirnica (nikako ne: grafolija) - više o tome u Bežen (2008) i Težak (1996) u poglavlju o nastavnim izvorima prozirni plastični list A4 veličine koji se rabi prilikom rada na grafoskopu	die Klarsichtfolie (-n)
overgeneralisation error	pogrješka preuopćavanja radi se o vrsti „pogrješke do kojih dolazi zbog nepotpune usvojenosti pojedinih oblika gramatičkoga sustava nekoga jezika...kao prototip može se navesti uporaba infinitivnih glagola i u kontekstima u kojima bi glagol trebao biti u nekom od svojih neinfinitivnih oblika, npr. <i>Ja ići u dućan.</i> “ (Medved Krajnović, 2010:23)	die Übergeneralisierungen

P		P
pair work (PW)	rad u paru/tandemski rad jest „nastavni oblik u kojemu učenici međusobno zajedno rade i pritom uče jedan od drugoga.“, prema: Bognar i Matijević (2002) i Težak (1996)	die Partnerarbeit, die Arbeit in Paaren
paper-and-pencil test	pisani ispiti obično se odnosi na ispite koji ispitanik čita, a odgovore piše rukom (znanja, sposobnosti, osobnosti...)	Papier-und-Bleistift Format des Tests (Grotjahn, 2000:316)
participant learner	sudjelni polaznik (Jelaska, 2005)	
parallel distributed processing model	model usporedne obrade „označava najpoznatiji konekcionistički model unutar istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom, on pretpostavlja da korisnik, kako je u jeziku koji ga okružuje opetovano izložen određenim obrascima, iz njih izvlači pravilnosti, tj. na temelju načela vjerojatnosti stvaraju se i učvršćuju veze među živčanim čvorovima. Te se veze nazivaju obrasci aktivacije (eng. <i>pattern of activation</i>) i podložni su promjenama s obzirom na učestalost unosa (eng. <i>frequency of input</i>) i narav povratne informacije (eng. <i>feedback</i>)“ (više u Medved Krajnović, 2010:57)	
pattern of activation	obrazac (mn. obrasci) aktivacije (vidi prethodni unos o modelu usporedne obrade)	
pedagogical grammar	pedagoška gramatika jest „gramatika koja je usmjerena na primjenu i prilagodbu lingvističkih gramatika specifičnim potrebama učenika“ (Ferčec i Francetić, 2009)	die pädagogische Grammatik (Storch, 1999)
peers (EPOSTL, 2007:77)	suučenic / vršnjaci jesu „učenici iste ili slične dobi.“ (EPONAJ, 2007:73)	der Mitschüler/ die Mitschülerin (EPOSA, 2007:79)
peer assessment (EPOSTL, 2007:77)	suradničko vrednovanje jesu „sudovi o učenikovo izvedbi, obično po određenom nizu eksplicitnih kriterija koje donose učenici slične ili iste dobi“ (EPONAJ, 2007:73)	Beurteilung durch MitschülerInnen (EPOSA, 2007:75)
performance	jezična izvedba (Medved Krajnović, 2010: 39)	
personal function	osobna funkcija (Medved Krajnović, 2010: 42)	
personality traits	osobine ličnosti	die

	„smatraju se pojedinačevi razmjerno stabilni i stalni osjećaji, načini razmišljanja i ponašanja za razliku od afektivnih čimbenika koji su podložni kontekstualnim utjecajima i međusobnoj interakciji, kao introvertiranost i ekstrovertiranost, anksioznost i samouvjerenost, spremnost i nespremnost na rizik, maštovitost i nemaštovitost...“ (Medved Krajnović, 2010: 84)	Persönlichkeitseigenschaften
phase(s) of the lesson / stages of the lesson / lesson stages¹⁹	etapa (etape) nastavnoga sata - više o tome u: Težak (1996)	die Unterrichtsphase (-n)²⁰
phrasal constraints	ograničenje strukture rečeničnih dijelova „prema Funkcionalnome modelu Kleina i Perdua, postoji nekoliko načela, ili bolje rečeno ograničenja, koja utječu na organizaciju korisnikovih iskaza. Ona su u međusobnoj interakciji, a odnosi između njih mijenjau se tijekom razvoja međujezika.“ (više u Medved Krajnović, 2010:45)	die phrasale Beschränkungen (Pl.)
pidgin language	pidžinski jezik (prema: Opačić, 2006)	die „Pidgin-Sprache“ (Günther i Günther, 2007:148)
pilot research	pripremno ili pilot istraživanje jest „istraživanje na manjem ili sličnome uzorku da bi se pokusno ispitao instrument, ili ...“često može otkriti neke manjkavosti u čitavome postupku te pomoći da se te manjkavosti izbjegnu u glavnome istraživanju.“ (Medved Krajnović, 2010:136)	die Pilotstudie (-n), die Teststudie (-n), die Testuntersuchung (-en)
PLAB (Pimsleur Language Aptitude Battery)	akronim koji označava jedan od „testova za procjenu jezične nadarenosti koji se pojavio na tržištu 1960-ih godina, kojega je osmislio Pimsleur (1966) i koji je uglavnom sličan MLAT-u, osim što veću ulogu u strukturi jezične nadarenosti pripisuje auditivnim čimbenicima, a manju ulozi memorije te uključuje i mjerenje motivacijske sastavnice.“ (Medved Krajnović, 2010:74-75)	PLAB
plurilingualism	višejezičnost	die Mehrsprachigkeit
plurilingual education²¹	višejezično obrazovanje	die plurilinguale Bildung²²

¹⁹ e.g. Warm-up/Review, introduction to a new lesson, presentation, practice, evaluation

²⁰ zum Beispiel: Einstieg/Motivationsphase, Hinführen auf das Thema, Erarbeitungsphase, Abschluss, bzw. Ergebnissicherung, Weiterführung/Vertiefung, oder Darbietung, Erarbeitung, Festigung, Anwendung, Kontrolle...

²¹ **“Plurilingual education:** manner of teaching, not necessarily restricted to language teaching, which aims to raise awareness of each individual’s language repertoire, to emphasise its worth and to extend this repertoire by teaching lesser used or unfamiliar languages. Plurilingual education also aims to increase understanding of

plurilinguistic research	istraživanje u području višejezičnosti	die Mehrsprachigkeitsforschung
Portfolio	Portfolio „jest, u najširem smislu, dosje ili zbirka radova nekog pojedinca nastalih u nekom vremenskom razdoblju, a koji služi prezentaciji njegovih postignuća. Može sadržavati liste za provjeru (koji ispunjava pojedini učenik i /ili netko drugi, a odnose se na njega), primjere pismenog rada, rezultate ispita, certifikate, itd. i druge dokaze o učenju (kasete, software itd.). Svi ti elementi su sakupljeni u portfoliju kao dokaz pojedinačne izvedbe.“ (EPONAJ, 2007:71)	das Portfolio (-s,-s)
positive transfer	pozitivni prijenos jest „pojava prijenosa određenih i intuitivnih i osviještenih jezičnih znanja (npr. o redosljedu riječi u rečenici ili o gramatičkim strukturama) iz prvoga jezika u ciljani.“ (Medved Krajnović, 2010:21)	positiver Transfer (Günther i Günther, 2007)
positive washback (effect)	povoljni povratni učinak (jezičnoga ispitivanja) na poučavanje i učenje (positive = povoljan: prema Udier i Jelaska, 2008: 245)	der positive Rückwirkungseffekt
practicality	izvedivost (ponekada:praktičnost) „da bi ispiti bili izvedivi, mnogobrojnost različitih (mogućih) vrsta provjera mora se svesti na ograničen broj i vrstu kriterija uslijed vremenskih, novčanih i drugih ograničenja. Drugim riječima, ako je ispit i valjan i pouzdan, može biti sasvim neizvediv u zadanim okolnostima. Uslijed toga se izvedivost (eng. feasibility) katkad naziva (npr. Purpura 2004:154) praktičnošću (engl. <i>practicality</i>), no taj je naziv previše česta i višeznačna riječ da bi bila prikladna.“ (Udier i Jelaska, 2008:251)	die Praktikabilität (Grotjahn, 2000)
pragmatic	pragmatička ograničenja	die pragmatischen

the social and cultural value of linguistic diversity in order to ensure linguistic goodwill and to develop intercultural competence [...].” (Language Policy Division (2007), Guide for the development of language education policies in Europe - from linguistic diversity to plurilingual education. Main Version. Council of Europe. Strasbourg, 116)

²² **Plurilinguale Bildung:** Art des Unterrichts, nicht unbedingt auf Sprachunterricht beschränkt, dessen Ziel es ist, das Bewusstsein für das jeweils individuelle Sprachrepertoire zu steigern, dessen Wert zu unterstreichen und dieses Repertoire zu erweitern durch das Unterrichten in weniger verbreiteten oder nicht vertrauten Sprachen. Plurilinguale Bildung zielt außerdem auf das wachsende Verständnis für den sozialen und kulturellen Wert von Sprachenvielfalt ab um sprachliches ‚goodwill‘ zu garantieren und interkulturelle Kompetenzen aufzubauen. (Language Policy Division (2007), Guide for the development of language education policies in Europe - from linguistic diversity to plurilingual education. Main Version. Council of Europe. Strasbourg, 116). [Übersetzung ins Deutsche von Franziska Plathner]

constraints	(Medved Krajnović, 2010: 46)	Beschränkungen (Pl.)
pragmatic mode	pragmatički modalitet " (vidi: Givón i gramatikalizacija: Givon (1979) predlaže razlikovanje između tzv. pragmatičkoga modaliteta (eng. <i>pragmatic mode</i>) i sintaktičkoga modaliteta (eng. <i>syntactic mode</i>) te tvrdi da je prijelaz iz jednoga u drugi rezultat jezičnoga i kognitivnoga razvoja. U pragmatičkoj se fazi dijete, odnosno korisnik inoga jezika u izražavanju značenja bitno oslanja na kontekst i izvanjezično znanje (eng. <i>extralinguistic knowledge</i>) sugovornika, zatim slijedi oslanjanje na leksik, a u sintaktičkoj fazi dolazi do sve češće i stabilnije uporabe gramatičkih elemenata za izražavanje značenja." (Medved Krajnović, 2010:43)	der pragmatische Modus
precis	sažetak jest "oblik pismenih vježbi u nastavi (stranih) jezika, vrlo čest u britanskim školama do pedesetih godina 20. stoljeća. Vježbe se sastoje u sažimanju glavnih misli iz pročitanaog teksta (obično književnoga). Dužina sažetka može biti unaprijed određena. U metodici francuskoga jezika za takvu vrstu vježbi rabi se naziv <i>resume</i> ." (Petrović, 1997)	
primary language	primarni jezik „Naziv primarni jezik rabi se u smislu jezika koji je pojedincu glavno i najlakše sredstvo komunikacije, što ne mora nužno biti prvi usvojeni jezik.“ (Medved Krajnović, 2010:2-3)	
Principles and Parameters Framework	Teorija načela i parametara ...“razrada Chomskyjeve ideje o univerzalnoj gramatici (UG) kroz Teoriju načela i parametara, ili, kako se još često naziva, teoriju upravljanja i veza (eng. <i>Government and Binding –GB theory</i>), Chomsky, 1981 u Medved Krajnović, 2010), (Medved Krajnović, 2010:33)	
private speech	osobni govor se „najčešće veže uz dječje ovladavanje bilo prvim, bilo inim jezikom. On započinje interpersonalnom interakcijom, tj. kreće od govora kojemu je dijete izloženo, ali zapravo predstavlja oblik intrapersonalne interakcije, tj. čini se poput govora koji dijete usmjerava prema samome sebi. u okviru OVIJ-a taj se govor veže uz prvu fazu jezičnoga razvoja, tzv. tiho razdoblje (eng. <i>silent period</i>), npr. Granger, 2004., u kojemu djeca upijaju jezik, ali se jo ne odvažuju progovoriti ga pred drugima... taj	die private Sprache

	govor namijenjen je samo djetetovim ušima i zato se i naziva osobnim govorom...- (pojam se obično veže uz radove Vygotskoga).“ (Medved Krajnović, 2010:93-94)	
proceduralisation	<p>proceduralizacija jeste pojam koji se vezuje uz autore koji se bave pitanjem automatizma u istraživanju procesa OVIJ-a, „podrazumijeva prijelaz iz kognitivne faze u kojoj su, na primjer, jezična pravila eksplicitna, preko asocijativne faze u kojoj se pravila kontinuirano i konzistentno primjenjuju, do automatizirane faze u kojoj pravila prestaju biti eksplicitna i izvode se implicitno, odnosno na brz i koordiniran način.“ (Medved Krajnović, 2010:60-61)</p> <p>„Prema Andersonovoj i Lebrierovoj (1998) teoriji prilagodljive kontrole mišljenja (eng. <i>Adaptive Control of Thought (ACT) Theory</i>), usvajanje određene vještine podrazumijeva prijelaz iz faze, odnosno domene deklarativnoga znanja u domenu proceduralnoga znanja, a taj prijelaz naziva se procesom proceduralizacije (eng. <i>proceduralisation</i>). Dakle, proceduralizacija podrazumijeva prijelaz iz kognitivne faze u kojoj su, na primjer, jezična pravila eksplicitna, preko asocijativne faze u kojoj se pravila kontinuirano i konzistentno primjenjuju, do automatizirane faze u kojoj pravila prestaju biti eksplicitna i izvode se implicitno, odnosno na brz i koordiniran način. Prema tome modulu automatizacija predstavlja završnu točku u usvajanju vještina.“ (Medved Krajnović, 2010:61)</p>	die Prozeduralisierung
procedural or communicative capacity	proceduralna ili komunikacijska sposobnost	
project work	projektni rad jest „osmišljen da ga učenik dovrši radeći sam ili sa suučenicima tijekom nekog vremenskog perioda. Često ima neku temu ili se temelji na temi koju bira pojedinačni učenik / grupa učenika ili je zadaje nastavnik“ (EPONAJ, 2007:72)	die Projektarbeit (EPOSA, 2007:79)
positive transfer	pozitivni prijenos pojava međujezičnih utjecaja, obično se povezuje uz kontrastivnu analizu – „smatralo se da će u slučajevima u kojima su elementi učenikova prvoga i ciljnoga jezika slični doći do pozitivnoga prijenosa, što znači da će se određena i intuitivna i osviještena jezična znanja	positiver Transfer (Günther i Günther, 2007)

	(npr. o redosljedu riječi u rečenici ili o gramatičkim strukturama) prenijeti uiz prvoga jezika u ciljni.“ (Medved Krajnović, 2010:21)	
possible	(formalno) moguće	möglich
poststructuralist approaches	poststrukturalistički pristupi „smatraju da je društveni kontekst ključ u razumijevanju OVIJ-a, te da je jezik dio toga konteksta, a ne zaseban entitet. Dvosmjerna interakcija između jezika i identiteta pretpostavlja da jezici sudjeluju u stvaranju, transformaciji i očitovanju identiteta, a da s druge strane, jezični, spolni, rasni, etnički i klasni identitet utječe na pristup jezičnim resursima i mogućim oblicima interakcije i na taj način utječe na ishod OVIJ-a.“ (Medved Krajnović, 2010:96-98)	poststrukturalistische Ansätze (Pl.)
poverty of the stimulus argument	pretpostavka o siromaštvu (jezičnih) poticaja „Chomsky i njegovi sljedbenici – ponajprije Pinker (1984., 1994.) koji se najviše bavio Chomskyjevim idejama u kontekstu usvajanja prvoga jezika – smatraju da bez postojanja urođenoga jezičnoga znanja djeca nikako ne bi uspjela usvojiti prvi jezik samo na osnovi jezika koji čuju. Taj jezik vrlo je složen, oblikom i sadržajem, često i nepotpun (npr. eliptične i nedovršene rečenice svakodnevne komunikacije), a ponekad i gramatički nepravilan i stoga djeca na temelju njega mogu izgraditi kompetenciju izvornoga govornika samo zato što već posjeduju intuitivno znanje o prihvatljivim mogućnostima kombinacije elemenata prirodnih jezika. Jezik koji djeca čuju u svojoj okolini (od roditelja i ostalih) služi samo kao nuždan pokretač urođenih mehanizama za usvajanje jezika.“ (Medved Krajnović, 2010:18)	
power point presentation	slikokaz iako se u pedagoškoj praksi rabi i: power point prezentacija	die Power-Point Präsentation (-nen)
Processability Theory	Teorija sposobnosti jezične obrade „... (Pienemann, 1998a, 1998b) je trenutno jedna od najutjecajnijih psiholingvističkih teorija OVIJ-a... na neki je način daljnja razrada tzv. <i>višedimenzionalnoga modela</i> (eng. <i>Multidimensional Model</i>) njemačke skupine autora (Clashen, Meisel i Pienemann, 1983), nastalog na temelju podataka dobivenih u okviru ZISA (njem. <i>Zweitspracheerwerb Italienischer und Spanischer Arbeiter</i>) projekta... preciziraju se razvojni obrasci kao pokazatelji trenutnoga	Die Processability Theory nach Manfred Pienemann (eine Theorie der psycholinguistischen Verarbeitbarkeit sprachlicher Strukturen nach Pienemann)

	stanja korisnikovih sposobnosti jezične obrade...Pienemann ističe da se njegova teorija, koja se oslanja na Leveltov model jezičnoga procesiranja te na postavke leksičko-funkcionalne gramatike, omogućava eksplicitan prikaz razvoja sposobnosti jezične obrade u inome (ali i prvome) jeziku te da bi njegov hijerarhijski pristup kognitivnim strategijama jezične obrade trebao vrijediti i za ovladavanje tipološki različitim jezicima. Pienemann također ističe potrebu povezivanja razina jezičnoga razumijevanja i jezična proizvodnje...Razvojni su koraci u ovladavanju jezikom: razina riječi, razina kategorije, razina fraze, razina povezivanja fraza i razina rečenice." (Medved Krajnović, 2010:64)	
production	proizvodnja (prema Bujas, 1999)	die Produktion (-en)
proficiency	vještina, znanje , napredak, stručnost (prema Bujas, 1999) umijeće - raspravu o potrebi iznalaženja odgovarajućega nazivlja donose Jelaska i Cvikić (2008)	die Fertigkeit (-en), die Kenntnisse
psycholinguistics	psiholingvistika jest „jedna od interdisciplinarnih znanosti izniklih u krilu psihologije (kao i razvojna psiholingvistika), bavi se istraživanjem procesa usvajanja, razumijevanja i obrade te uporabe (u smislu jezične proizvodnje) prvoga jezika i kao takve daju snažan i teorijski i metodološki okvir OVIJ-u. Psiholingvistika kao glavni cilj ima upravo otkrivanje mentalnih procesa koji omogućuju uporabu jezika (u prvome jeziku), kao i objašnjenje procesa usvajanja prvoga jezika (razvojna psiholingvistika) i zapravo su sve njene spoznaje relevantne za istraživanje procesa ovladavanja, razumijevanja i proizvodnje inoga jezika.“ (Medved Krajnović, 2010:50 i 59, 122)	die Psycholinguistik
psychotypology	psihotipologija „(Kellerman i Sharwood Smith, 1986) je korisnikova subjektivna predodžba o sličnosti, odnosno različitosti jezika kojima vlada korisnik, te stoga i subjektivna procjena o učinkovitost prijenosa i o tome što je između jezika prenosivo (nrpo. istraživanaj su pokazala da učenici smatraju kako su prototipična značenja riječi lakše prenosiva od metaforičkih) Također se smatra da količina i vrsta prijenosa ovisi i o korisnikovoj anksioznosti te jezičnoj nadarenosti.“ (Medved Krajnović, 2010:108-109)	die Psychotypologie

punctuation	punktuacija jeste „razmještaj rečeničnih znakova i grana jezika koja se bavi interpunkcijama“ (Hrvatski jezični portal)	

Q

Q

qualitative research	kvalitativno istraživanje jest takvo istraživanje čije su „osnovne značajke: temeljit i iscrpan opis promatrane jezične pojave, predmet istraživanja promatra se u svome prirodnome tijeku i u to se promatranje nastoji uključiti i širi društveno-kulturalni kontekst i mikrokontekst, mali broj ispitanika, cikličan i induktivan proces i ne kreću s ciljem potvrđivanja ili oprovrugavanja neke teorije, naprotiv, nastoje se uzeti u obzir sve relevantne teorije za promatranu pojavu i podacima iz istraživanja se nastoji pristupiti na koliko je god moguće objektivni i „otvoren“ način. Najčešći oblici kvalitativnih istraživanja jesu etnografske studije i studije slučaja, koje se kao svojim metodama prikupljanja podataka najčešće koriste promatranjem, intervjuima i dnevnicima.“ (Medved Krajnović, 2010:127)	die qualitative Forschung (-en) / die qualitative Untersuchung (-en)
quantitative research	kvantitativno istraživanje „označava vrstu istraživanja čije si osnovne značajke: ne promatraju proces ovladavanja inim jezikom u njegovoj punoći i njegovome prirodnome tijeku i okruženju, već se usredotočuju na samo jedan oblik toga procesa na koji onda nastoje utjecati da bi se otkrile moguće uzročno-posljedične veze, streme prikupljanju mjerljivih i objektivnih podataka i ne uzimaju u obzir subjektivne i ostale čimbenike koje je teško operacionalizirati i preciznim (statističkim) postupcima obraditi, započinju precizno određenim istraživačkim pitanjem (eng. <i>research question</i>), u skladu s kojim se oblikuju hipoteze , odnosno pretpostavke (eng. <i>hypotheses</i>) koje se testiraju tijekom istraživanja.“ (Medved Krajnović, 2010:134-136)	die quantitative Forschung (-en) / die quantitative Untersuchung (-en)

R		R
reading comprehension	čitanje s razumijavanjem	das Leseverstehen
realia	stvari, predmeti iz neposredne stvarnosti koji se rabe kao nastavni materijali (može se raditi i o autentičnim materijalima), realija	die Realia
reception	primanje	
receptive reading	čitanje u svrhu razumijevanja općega sadržaja , pri čemu nije nužno razumjeti svaku pojedinu riječ (kursorno čitanje)	das kursorische Lesen
recipient language	jezik primatelj „jest naziv koji se spominje kod transfera / interferencije, odnosno međujezičnih utjecaja za razliku od jezika izvora (eng. <i>source language</i>).“ (Medved Krajnović, 2010: 107-108).	die Empfängersprache (-n)
regulatory function	upravljačka funkcija „jest jedna od sedam univerzalnih pragmatičkih jezičnih funkcija (eng. <i>language functions</i>) koje dijete usvaja razmjerno brzo u prvome jeziku i koje se manje-više razvijaju slijedom kako su navedene: instrumentalna funkcija (eng. <i>instrumental function</i>), upravljačka funkcija (eng. <i>regulatory function</i>), interakcijska funkcija (eng. <i>interactional function</i>), osobna funkcija (eng. <i>personal function</i>), otkrivačka funkcija (eng. <i>heuristic function</i>), predodžbena funkcija (eng. <i>representational function</i>) – prema Hallidayevoj sustavnoj lingvistici (1975).“ (Medved Krajnović, 2010: 41-42)	
reliability	pouzdanost (Medved Krajnović, 2010:134)	die Reliabilität
representational function	predodžbena funkcija (vidi prethodnu napomenu o pragmatičnim jezičnim funkcijama (eng. <i>language functions</i>) (Medved Krajnović, 2010:42)	die Darstellungsfunktion (der Sprache)
research question	istraživačko pitanje „jest pitanje kojime obično započinju kvantitativna istraživanja, precizno je određeno istraživačko pitanje rezultat zanimanja istraživača, ali se ujedno treba temeljiti na dobrom poznavanju relevantne literature kako bi se postavilo pitanje na koje je moguće naći odgovor, koje je zanimljivo s određenoga	die Forschungsfrage /die Untersuchungs-frage

	znanstveno-istraživačkoga gledišta i na koje još nije dan odgovor (ili je odgovor dan u nekome prethodnom istraživanju, ali je korisno provjeriti ga).“ (Medved Krajnović, 2010:134)	
resources (EPOSTL, 2007:77)	resursi „jesu razni izvori za kojima nastavnici posežu pri traženju, selekciji i/ili formiranju ideja, tekstova, aktivnosti, zadataka i odgovarajućeg materijala korisnog njihovim učenicima.“ (EPONAJ, 2007:72)	Ressourcen (Pl.) (EPOSA, 2007:79)
responsive reading		argumentatives Lesen
restructuring	restrukturiranje, tj. preobrazba (jezičnoga znanja) „uz procese automatizacije, tj. proceduralizacije, to je još jedan važan proces koji se odvija tijekom faze unutarnje obrade – radi se o procesu preobrazbe jezičnoga znanja tijekom kojega mentalne i strukture/obraci postaju bolje koordinirane, integrirane, tj. učinkovitije organizirane. Riječje okvalitativnim promjenama, što znači da se na proces ovladavanja inim jezikom ne može gledati kao na linearno dodavanje novih jezičnih elemenata starima, već kao na proces akumulacije novih znanja, ne nužno vidljivih u jezičnoj proizvodnji korisnika, sve dok u jednom trenutku ne dođe do restrukturiranja i međusobnog usklađivanja starih i novih znanja. Najčešće navođen „dokaz“ procesa restrukturalizacije jezičnoga znanja jest tzv. U-krivulja jezičnoga razvoja (vidi npr. Lightbown i Spada, 2006) gdje gornji dijelovi slova U označavaju ispravnu uporabu jezičnih elemenata, a donji dijelovi, tj. baza slova U, predstavlja neispravnu uporabu.“ (Medved Krajnović,2010:61)	die Restrukturierung (der Lernaltersprache) (-en)
retrieval of lexical information	prizivanje „vrlo su često prvi pokazatelji jezičnoga nazadovanja otežano prizivanje (eng. <i>retrieval</i>) određenih leksičkih elemenata“ (više u Medved Krajnović, 111-114)	der Abruf lexikalischer Information
role-play	igranje uloga jest „vrsta govornih vježbi kod kojih se sudionicima/učenicima dodjeljuju zamišljene uloge iz različitih životnih situacija. Sudionici/učenici improviziraju međusobni razgovor, brinući o svojoj ulozi i ulogama ostalih sudionika/učenika.“ (Petrović, 1997)	das Rollenspiel (-s,-e)

S		S
salience	istaknutost (Medved Krajnović, 2010: 20)	das Hervorspringen
scaffolding	podupiranje „predstavlja proces sustavno pružane potpore u kojem se zajedničkim, svjesnim ili nesvjesnim naporima pojedinaca dolazi do rješenja problema.“ (Medved Krajnović, 2010: 94)	das Scaffolding²³ (das „Baugerüst“)
scanning	brzo letimično čitanje za pronalaženje jedne određene informacije (Pavičić Takač i Radišić, 2007)	identifizierendes Lesen (Grotjahn, 2000)
school language		die Schulsprache (EPOSA, 2007:80)
(School) Practicum	Školska praksa kolegij diplomskoga studija nastavnčkoga smjera tijekom kojega studenti pripremaju i održavaju nastavu i/ili obavljaju druge zadatke vezane uz nastavu u školama. Engleske inačice su: Student-Teaching Practicum; Vocational Training/Practicum; Vocational Teacher Preparation; TESOL Practicum	das Schulpraktikum
second language (L2)	drugi jezik „Drugi jezik označava jezik koji pojedinac spontano usvaja u sredini gdje je on službeni jezik ili prvi jezik većini stanovništva.“ (Medved Krajnović, 2009, 97) ini jezik (IJ) „prema Jelaska, 2005. U Medved Krajnović, 2010: 3: svi pojedinčevi jezici osim prvoga usvojenoga. Naziv ini i drugi jezik kao krovni nazivi za sve jezike koji se usvajaju nakon što je prvi jezik već usvojen, trenutno supostoje u publikacijama pisanim na hrvatskome jeziku.“ (Medved Krajnović, 2010:3)	die Zweitsprache (-n)
second language acquisition	usvajanje drugoga jezika „odvija se u prirodnoj sredini gdje primarno značenje „drugoga“ nije kronološki kontekstualno, dakle može se odnositi i na treći i na neki sljedeći jezik koji pojedinac usvaja.“ (Medved Krajnović, 2010:4)	der Fremdsprach(en)erwerb (Storch, 1999)

²³ Scaffolding (vom Englischen "scaffold" oder "scaffolding" = Gerüst) bezeichnet im pädagogisch-psychologischen Kontext die Unterstützung des Lernprozesses durch die Bereitstellung einer ersten vollständigen Orientierungsgrundlage in Form von Anleitungen, Denkanstößen und anderen Hilfestellungen. Sobald der Lernende fähig ist, eine bestimmte Teilaufgabe eigenständig zu bearbeiten, entfernt man dieses „Gerüst“ schrittweise wieder (Quelle: Wikipedia, <http://de.wikipedia.org/wiki/Scaffolding>, 13.4.2013)

Second Language Acquisition (SLA)	Ovladavanje inim jezikom (OVIJ) „razmjerno je mlado i vrlo vitalno znanstvenoistraživačko područje, teorijsko i eksperimentalno područje istraživanja koje nastoji unaprijediti razumijevanje razvoja svih onih jezika koji pojedincu nisu prvi usvojeni jezik, bez obzira kada se oni usvajali ili učili i u kojem kontekstu.“ (Medved Krajnović, 2010: 2)	der Zweitsprachenerwerb (ZSE)
secondary language	sekundarni jezik (Medved Krajnović, 2010:3)	die sekundäre Sprache
second language learning	učenje drugoga/stranoga jezika - prema nekim autorima (npr. vidi u radovima Stephena Krashena) vođeno, kognitivno i svjesno učenje, obično institucionalizirano	de gesteuerte Zweitsprachenerwerb
second language acquisition	usvajanje drugoga/stranoga jezika/ usvajanje inoga jezika - prema nekim autorima (npr. Vidi Krashen u Medved Krajnović, 2010) nesvjesno usvajanje jezika, obično u prirodnoj sredini	der ungesteuerte Zweitsprachenerwerb
Second Language Acquisition Theories	teorije usvajanja drugoga/stranoga jezika	die Theorien zum Erwerb der Zweitsprache (Günther i Günther, 2007)
second language learner	učenik inoga jezika (Medved Krajnović, 2010:7)	der Fremdsprachenerlerner, die Fremdsprachenerlernerin
self-assessment (EPOSTL, 2007:77)	samovrednovanje jesu „sudovi kojeg donose sami učenici o vlastitoj izvedbi, znanju, strategijama itd.“ (EPONAJ, 2007:72)	die Selbstbeurteilung (EPOSA, 2007:80)
self-determination	samoodređenje jest „unutarnja, manje ili više izražena potreba za autonomnošću u upravljanju vlastitim ponašanjem“ (Noels, 2001, Noels, Clement i Pelletier, 1999 u Medved Krajnović, 2010:79)	die Selbstbestimmung
self-regulation	samoregulacija „odnosno motivacijska samoregulacija (eng. <i>Motivational self-regulation</i>) podrazumijeva sposobnost samokontrole i održavanje motivacije i kada uvjeti za održavanje motivacije nisu povoljni zbog, na primjer loših uvjeta rada, neke fiziološke ili psihološke neugode (Ushioda, 1994, 1996a, 1996b, 2001 u Medved Krajnović, 2010:79)“	die Selbstregulation
self-regulatory learning	samoregulirano učenje jest „pojam koji se u posljednje vrijeme rabi u psihologiji umjesto pojma strategije učenja kao	selbstgesteuertes Lernen

	<p>multidimenzionalnoga sklopa koji uključuje kognitivne, metakognitivne i motivacijske procese i strategijska ponašanja te procese određene okolišnim čimbenicima koje učenik rabi da bi ostvario svoj cilj, tj. Stekao nova znanja. Dörnyei i Skehan (2003:612) navode da je prednost pojma samoreguliranoga učenja taj što je on već priznat i razrađen u edukacijskoj psihologiji pa tako ima stabilniju teorijsku pozadinu od pojma strategije učenja. Međutim, s obzirom na to da je pojam „strategije učenja jezika“ i dalje zastupljeniji u literaturi iz ovladavanja inim jezikom, nastavit ćemo se njime koristiti.“ (Medved Krajnović, 2010:80)</p>	
semantic constraints	<p>ograničenje koje se odnosi na semantičku strukturu iskaza „u funkcionalnome modelu Kleina i Perduea to je jedno od načela ili, bolje rečeno, ograničenja (eng. <i>Constraints</i>) koja utječu na organizaciju korisnikovih iskaza. Ona su u međusobnoj interakciji, a odnosi između njih mijenjaju se tijekom razvoja međujezika... drugo ograničenje odnosi se na semantičku strukturu iskaza (eng. <i>Semantic constraints</i>), pa tako npr. Kda iskaz uključuje više od jedne imeničke fraze, korisnici obično na prvo mjesto stavljaju vršitelja radnje.“ (Medved Krajnović, 2010: 45)</p>	
sensitive period	<p>osjetljivo razdoblje (Medved Krajnović, 2010: 70)</p>	<p>„sensible Phase“ oder „sensitive Periode“</p>
Sensitive Period Hypothesis	<p>hipoteza osjetljivoga razdoblja (Medved Krajnović, 2010:70)</p>	
short-term memory (med. Abbr: STM)	<p>kratkoročno pamćenje</p>	<p>das Kurzzeitgedächtnis (-ses, -se) (med. Abkürzung: KZG)</p>
silent period	<p>tiho razdoblje jest „prva faza jezičnoga razvoja (npr. Granger, 2004) – u okviru OVIJ-a uz to se razdoblje veže osobni govor (eng. <i>Private speech</i>) – u kojoj djeca upijaju jezik, ali se još ne odvažuju progovoriti ga pred drugima.“ (Medved Krajnović, 2010:94)</p>	<p>die stille Periode,²⁴</p>
Silent Way	<p>Tihi način jedan od pristupa poučavanju stranih jezika</p>	
simplification errors	<p>pogrješke pojednostavljanja „ili pogrješke preuopćavanja (eng. <i>Overgeneralisation errors</i>) su unutarjezične</p>	<p>die Vereinfachungen</p>

²⁴ „Die stille Periode, die am Anfang eines Spracherwerbs steht, kann in Verbindung zur stillen Phase des Mutterspracherwerbs gesehen werden“ (Leopold-Mudrack, 1998:59)

	<p>pogrješke (eng. <i>Intralinguall errors</i>) koje su rezultat sposobnosti jezične obrade na određenome stupnju ovladavanja jezikom te strategija kojima se učenik pritom koristi. Do jednih i drugih dolazi zbog nepotpune usvojenosti pojedinih oblika gramatičkoga sustava nekoga jezika i ponekad je teško razlučiti o kojoj je vrsti pogrješaka riječ. Kao protipian primjer pogrješke preuopćavanja moće e navesti uporaba određenih gramatičkih elemenata i u situacijama u kojima nisu primjenjivi (npr. U engleskome uporaba nastavka –ed koji sluči za tvorbu prošloga vremena pravilnih glagola i u tvorbi prošloga vremena nepravilnih glagola). Kao primjer pogrješke pojednostavljivanja može se navesti uporaba inifinitiva glagola i u kontekstima u kojima bi glagol trebao biti u nekom od neinfinitivnih oblika, npr. <i>Ja ići u dućan.</i>“ (Medved Krajnović, 2010: 23)</p>	
simulation	<p>simulacija jest „vrsta vježbi, prije svega govornih, u kojima se sudionici/učenici u razredu uživljavaju u različite uloga iz stvarnoga života, služeći se pritom, manje ili više slobodno, jezikom koji odgovara tim ulogama.“ (Petrović, 1997)</p>	das Planspiel (-s, -e)
simultaneous bilingualism	<p>istodobna dvojezičnost „kod istodobne dvojezičnosti dijete usvaja dva jezika od samoga početka svoga jezičnoga razvoja“ (Medved Krajnović, 2010:100)</p>	die simultane Zweisprachigkeit
skills	<p>vještine (Medved Krajnović, 2010:11)</p> <p>„Vještinama se (eng. <i>Skills</i>) nazivaju jezične djelatnosti koje se uče, tj. Njima se (uglavnom) izravno poučava kako bi se svjesno naučile. Jezičnim vještinama nazivaju se jezične djelatnosti koje se (uglavnom) razvijaju učenjem i svjesnim uvježbavanjem, a osnivaju i na ovladavanju znanjem. Dobar su primjer vještina brzoga čitanja ili vještina debatiranja.“ (Jelaska, 2005: 134).</p> <p>Četiri su osnovne jezične vještine: slušanje, čitanje, pisanje i govorenje – pogledati u ZEROJ (2005)</p>	die Fertigkeiten
skimming	<p>brzo dijagonalno čitanje teksta za upoznavanje s općim sadržajem (engl. <i>skimming</i>) (Pavičić Takač i Radišić, 2007)</p>	das orientierende Lesen (orientierendes Lesen) (Grotjahn, 2000)

slip of the tongue	omaška u govoru	der Lapsus Linguae (Sg. Kurzes 'u', Pl. Langes 'u')
slot-filler (fill in excercise/gap-filling task)	zadatak nadopunjavanja	der Lückensatz (-es, -sätze) (Bolton, 2000:188)
social strategies	društvene strategije Prema grupiranju strategija učenja jezika u četiri skupine kako to predlažu Dörnyei i Skehan (2003) u Medved Krajnović, 2010: 81, jedna su od strategija uz kognitivne, metakognitivne i afektivne. Društvene strategije podrazumijevaju ponašanja čiji je cilj povećanje količine komunikacije na inome jeziku tako da, na primjer, korisnik traži i započinje komunikaciju s izvornim govornicima ne bi li ini jezik što bolje „uvježbao“ (prema: Medved Krajnović, 2010)	die soziale Strategien, die soziale Lernstrategien
socio-cultural	sociokulturni jest „pridjev koji se odnosi na jezične akcije, ponašanja, stavove, vrijednosti, norme itd. a koje se odnose na specifične zajednice i koje su ujedno i manifestacija i refleksija određene kulture ili kultura čijim su dijelom“ (EPONAJ, 2007:72)	sozio-kulturell (EPOSA, 2007:80)
sociolinguistical competence	društvenojezika sposobnost - vidi članak Bagarić i Mihaljević Djigunović (2007) te Jelaska (2005, 2007)	die soziolinguistische Kompetenz
Socio-cultural Theory	društvenokulturna teorija	die Sozio- Kulturelle Theorie
Socio-Educational Model (socioeducational model u Medved Krajnović, 2010:77)	socioedukacijski model „Model usvajanja drugoga jezika koji su u kontekstu dvojezične Kanade Gardner i Lambert (19972.), a zatim sam Gardner (1985 razvili – u kojemu vrlo značajnu ulogu igraju emocionalni čimbenici, tj. Afektivni faktori (eng. <i>Affective factors</i>), poput, na primjer, stavova prema govornicima i društvenoj zajednici drugoga jezika. Prema Gardneru (ibid.), krajnji je cilj učenja drugoga jezika vrlo često ili instrumentalno ili integrativno orijentiran. Instrumentalno su orijentirani oni učenici koji drugi jezik uče ponajprije zbog ostvarenja pragmatičkih ciljeva, na primjer, bolje plaćenoga posla. Integrativno su motivirani oni učenici koji zajednicu drugoga jezika vide u pozitivnome svjetlu, voljeli bi s njom biti u čestome kontaktu i čak postati njezinim dijelom.“ (Medved Krajnović, 2010: 77).	Das „sozio-educational model“

social forms (classroom organization)	društveno-radni nastavni oblici - više o tome u: Bognar i Matijević (2002)	die Sozialform (-en)
source language	izvorni jezik jest „naziv koji se spominje kod transfera / interferencije, odnosno međujezičnih utjecaja za razliku od jezika primatelja (eng. <i>Recipient language</i>)“ (Medved Krajnović, 2010: 107-108)	die Ausgangssprache (-n)
speech act	govorni čin - više o tome u: Škarić (2008)	der Sprachakt
Speech Act Theory²⁵	teorija govornoga čina	die Theorie der Sprechakte
Specific Language Impairment (SLI)	posebne jezične teškoće (PJT) Kod djece s PJT, za razliku od djece urednoga jezičnog razvoja (UJR) radi se o razvojnome poremećaju nepoznata uzroka i različitih teškoća na koje utječu čimbenici okoline i samoga jezika, što stvara vrlo heterogenu skupinu. (terminologija preuzeta iz Grobler i Arapović, 2006, Grobler, Arapović i Lenček, 2008 i Palmović, Kuvač i Kovačević, 2007)	die spezifische Sprachentwicklungsstörung
spoken exchanges (EPOSTL, 2007:77)	govorne razmjene jesu „sekvence usmenih izričaja dvoje govornika koji se međusobno slušaju i koji su u međusobnoj interakciji. Obično je svaki izričaj odgovor jedne osobe na ono što je rekla druga“ (EPONAJ, 2007:69)	mündlicher Gedankenaustausch (EPOSA, 2007:79)
standard assessmet of foreign language ability	standardizirano procjenjivanje poznavanja stranoga jezika	eine Standard-Prüfung von ausländischen Sprachkenntnissen
standardized (language) testing	standardizirano (jezično) ispitivanje	die standardbasierte Testung
standard	standard, mjerilo (prema Bujas, 1999)	der Standard (-s,-s)
stimulus – response	podražaj – odgovor	
strategic competence	strategijska sposobnost - za detalje potrebno pogledati Bagarić i Mihaljević Djigunović, 2007 te Jelaska (2007)	die strategische Kompetenz
strategies (EPOSTL, 2007:77)	strategije „se razumijevaju kao spojnice između sposobnosti učenika (kompetencije) i onoga što	die Strategien (Sg. Die Strategie)

²⁵ Austin, J. L. (1962). How to Do Things with Words. Cambridge, Searle, J. R. (1969). Speech Acts. Cambridge.

	učenik može s tim sposobnostima učiniti (komunikacijske aktivnosti)“ (ZEROJ, 2005 str. 25 u EPONAJ, 2007:72)	
Structuralism	strukturalizam	der Strukturalismus (Bolton, 2000:193)
Student Teachers of Languages	student stranoga jezika (budući nastavnik)	der/die Lehramtsstudierende (-n), Sprachlehrende in Ausbildung
sub-coordinate bilingualism	podređena dvojezičnost „Na temelju kongitivne organizacije jezika, a po uzoru na Ervina i Osgooda (1954) i Weinreicha (1968), većina autora razlikuje i podređenu dvojezičnost, gdje pojedinac ima jedan skup značenaj uspostavljan prvim jezikom pa taj prvi jezik služi kao posrednik između značenja i kasnije mu pridodanoga inga jezičnoga sustava. Najbolji bi primjer ove vrste dvojezičnosti mogla biti osoba koja je ini jezik naučila kasnije, npr. U školi...“ više u Medved Krajnović, 2010: 53)	
substitution (task)	zadatak u kojemu je potrebno zamijeniti određenu riječ ili dio teksta (ponekada se naziva i „zadatak substitucije“)	die Ersetzungsübung (-en)
subtractive bilingualism	negativna dvojezičnost jest dvojezičnost „kod koje drugi jezik uživa viši društveni status od prvoga jezika. Klasičan primjer... može biti situacija s jezicima brojnih useljeničkih skupina u SAD – podjelu na pozitivnu i negativnu dvojezičnost je u literaturu uveo Lambert još 1977, polazeći od pretpostavke da društveni kontekst dvojezičnoga razvoja ima i jezične i kognitive posljedice, naročito kod dječje dvojezičnosti.“ (Medved Krajnović, 2010:100 i 101)	die subtrahierte Zweisprachigkeit
Suggestopedia	Sugestopedija (jedan od pristupa poučavanju stranih jezika)	Suggestopädie (Günther i Günther, 2007)
summarizing	sažimanje	das Zusammenfassen
summary	kratak sadržaj (prema Bujas, 1999) sažetak (nekoga članka)	die Zusammenfassung (-en)
summative assessment	sumativno vrednovanje „daje sažetak onoga što je postignuto i može se izražavati u obliku ocjene, stupnja ili komentara (dobar, izvrstan, dovoljan itd.“) (EPONAJ,	die summative Beurteilung oder Evaluation

	2007:72)	
syllabus ²⁶	nastavni plan i program - više o tome u: Težak (1996)	das Curriculum, der Lehrplan (-s, -pläne)
synchrony	sinkronija	die Synchronie ²⁷
synonym	bliskoznačnica (Jelaska, 2005.)	das Synonym (-s,-e)
syntactic mode	sintaktički modalitet (vidi Givón i gramatikalizaciju u Medved Krajnović, 2010)	der syntaktische Modus
The System of Creative Problem-Based Croatian Language Teaching	Problemsko-stvaralacki sustav u nastavi hrvatskoga jezika - više o tome u: Težak (1996)	
Systemic (Functional) Linguistics	Sustavna lingvistika označava „Hallydajev (1975) pristup jeziku, razvija se usporedo s ranim Chomskyjevim jezičnim promišljanjima, pretpostavka da u jeziku postoji nekoliko međusobno povezanih sustava značenja i da se jezične strukture ne mogu analizirati odvojeno od tih značenja, tj. Odvojeno od konkretne situacije jezične uporabe. Usvajanje pak jezika zapravo je usvajanje jezičnih funkcija i mogućih značenja koja su s njima povezana. Jezični elementi (glasovi, riječi, strukture) su zapravo ostvarenje toga značenjskoga potencijala“ (Medved Krajnović, 2010: 42)	die systemischfunktionale Linguistik (SFL)

²⁶ The syllabus is the content, the list of topics/concepts to be taught, whereas the curriculum is a consideration of the objectives, the content, methods chosen to achieve those objectives.

Read more at: <http://www.icbse.com/syllabus/difference-syllabus-and-curriculum>

²⁷ Darstellung von Sprache unter dem Gesichtspunkt eines zeitlich festgelegten Zustandes (Quelle: Internet: <http://dict.leo.org>, Bestand 8.4.2013)

T		T
target language (TL)	ciljni jezik (CJ) jest „jezik kojim korisnik (učenik) jezika nastoji ovladati“ (Medved Krajnović, :2010:21)	die Zielsprache (Storch, 1999)
target language use (TLU)	uporaba ciljnoga jezika (Bagarić Medve, 2012)	die Zielsprachenverwendung
task (EPOSTL, 2007:78)	zadatak jest „ bilo koja smislena aktivnost koju pojedinac smatra potrebnom kako bi postigao određeni rezultat u kontekstu rješavanja nekog problema, ispunjavanja neke obveze ili postizanje nekog cilja.“ (ZEROJ str.10 u EPONAJ, 2007:74)	die Aufgabe (EPOSA, 2007:75)
teacher (primary school teacher, secondary school teacher)	učiteljica/učitelj (u osnovnoj školi), nastavnica/nastavnik (u srednjoj školi) - pogledati: Težak (1996)	die (Grundschul-) Lehrerin / der (Grundschul-) Lehrer, die (Sekundarschul-) Lehrerin / der (Sekundarschul-) Lehrer
teaching	poučavati: jest „djelatnost koja označuje prenošenje vlastitoga znanja i vještina (pouka = spoznaja stečena bilo vlastitim iskustvom bilo dobivena od drugoga)“, prema: Težak, 1996. podučavati: „ima uže značenje, poučavati koga nečemu, najčešće pojedinačno (poduka= individualna instrukcija). U normativnom položaju jezičnih jedinica bolje je upotrijebiti <u>poučavati</u> nego podučavati. Poučavanje je organizirana primjena nastavnih metoda u procesu učenja“, prema: Težak (1996)	lehren, unterrichten
teaching aids (materials)	nastavna sredstva i pomagala nastavna sredstva su izvori znanja kao udžbenik, prozirnica itd., dok su nastavna pomagala grafoskop, računalo itd. - više o tome u: Težak (1996)	die Medien (Pl.)²⁸ (Storch, 1999) die Lehrmaterialien und Lernmaterialien (Pl.)
teaching methods/techniques	nastavne metode jesu „načini rada učitelja i učenika pomoću kojih se usvaja znanje, umijeće i navike, izgrađuje učenikov pogled na svijet, razvijaju učenikove sposobnosti“, prema: Težak (1996) nastavne tehnike se odnose „na načine poučavanja u nastavi koje se primjenjuju na nastavnome satu“, prema:	die Lehr- und Lerntechnik (-en)

²⁸ unter Medien versteht man in der Fremdsprachendidaktik alle Lehr- und Lernmittel. (Storch, 1999:271)

	Bognar i Matijević (2002)	
teaching resources	nastavni materijali, nastavna sredstva	die Lehr- und Lernmittel
team teaching (EPOSTL, 2007:78)	timska nastava „uključuje dva ili više nastavnika, ili studente – nastavnike koji rade zajedno u razredu s istom grupom učenika. Studenti nastavnici često poučavaju, izvode timsku nastavu na početku svoje prakse kako bi izgradili samopouzdanje i stekli iskustvo bez samostalne odgovornosti za cijeli razred. U timsku nastavu mogu biti uključeni nastavnici istog ili različitih predmeta“ (EPONAJ, 2007:73) - više o tome u: Bognar i Matijević (2002)	Unterrichten im Team (EPOSA, 2007:80)
team work (EPOSTL, 2007:78)	timski rad je rad koji se „odnosi na proces ili proizvod grupe pojedinaca koji rade zajedno na ostvarivanju zajedničkog projekta, rada, rješenja problema.“ (EPONAJ, 2007:73)	die Teamarbeit
test(s) (EPOSTL, 2007:78)	test(ovi) jesu „instumentni vrjednovanja koji se provode u razredu, tijekom sata, ili na kraju u određeno vrijeme (polugodišta, semestra, godine itd.) ili nakon nastavne jedinice. Sastavljaju ih i ispravljaju interni ili vanjski sastavljači/ispravljači i uglavnom predstavljaju usmenu i/ili pismenu izvedbu.“ (EPONAJ, 2007:73)	der Test (-s,-s) (EPOSA, 2007:76)
test taker	osoba koja piše test, ispitanik	der Testteilnehmer / die Testteilnehmerin
test usefulness	korisnost ispita „predstavlja pojam koji su predložili Bachman i Palmer (1996), kojim se može procjenjivati struktura, razvoj i raščlamba ispita. Ispit smatraju korisnim ako je razvijen s određenom namjerom, za vrlo određene ispitanike, s jasnim područjem jezične uporabe i ako usklađuje šest raznorodnih kvaliteta u određenoj ispitnoj situaciji.“ (Udier i Jelaska, 2008:249).	
text (EPOSTL, 2007:78)	tekst „tekst je bilo koja diskurzivna cjelina, bilo govorena bilo pisana koju korisnici / učenici primaju, proizvode ili razmjenjuju. Stoga ne postoji jezični komunikacijski čin bez teksta.“ (ZEROJ, 2005:95 u EPONAJ, 2007:73)	der Text (EPOSA, 2007:80)
text type(s) (EPOSTL, 2007:78)	Vrste tekstova jesu „grupe tekstova koje imaju slične karakteristike koje proizlaze iz njihovih općih	die Textsorte (EPOSA, 2007:80)

	funkcija, retoričkih konvencija koje se s njima povezuju, stila itd. Najčešće vrste tekstova govorne interakcije su: telefonski razgovori, razgovori, šale, priče. Uobičajene vrste pisanih tekstova su: narativni tekstovi, informativni (članci itd.), uvjeravanja (govori itd.), pisma, pjesme, oglasi, e- mail, tekstualne poruke itd.“ (EPONAJ, 2007:74)	
text-book	udžbenik (Bujas, 1999)	das Lernbuch (-s, -bücher)
textual competence	tekstovna sposobnost (prema Jelaska, 2005), tekstovno znanje (prema Bagarić i Mihaljević Djigunović, 2007)	die Textkompetenz
theory triangulation	teorijska triangulacija (vidi: triangulacija, eng. <i>Triangulation</i>)	die Theorientriangulation
thesis	postavka, teza	die Thesis (-en)
think aloud protocol	glasno navođenje misli jest jedan od instrumenata za prikupljanje podataka u istraživanjima	das Laut-Denk-Protokoll, LDP – Lautes-Denken-Protokoll
third language (L3)	treći jezik (J3)	die dritte Sprache
tolerance of ambiguity	prihvatanje određenoga stupnja nejasnoće u jezičnim informacijama	
topic	tema (između ostalih u Medved Krajnović, 2010:45)	das Thema
topic of the lesson	tema nastavnoga sata	das Thema der Stunde
Total Physical Response (TPR)	Potpuni tjelesni odgovor (prema Jelaska, 2005)	das Total Physical Response (TPR)
trainee teacher (student teacher)	student-pripravnik (koji obavlja školsku praksu u školi tijekom studiranja) ili učitelj/nastavnik pripravnik (koji stažira u školi tijekom pripravničkoga staža do polaganja stručnoga ispita)	der Referendar (-s, -e)/die Referendarin (-nen)
transfer	prijenos (u literaturi se često nailazi i na transfer) u Medved Krajnović, 2010:108 spominje se kao utjecaj prvoga jezika na drugi (tzv. prijenos prema naprijed , eng. <i>forward transfer</i>), dok se pojava utjecaja inoga jezika na prvi jezik (tzv. prijenos unatrag , eng. <i>backward transfer</i>), do kojega također dolazi tek na višim stupnjevima ovladanosti inim jezikom i češće (ali ne isključivo) u prirodnim kontekstima ovladavanja.	der Transfer

	Postoji još i tzv. bočni prijenos (eng. <i>lateral transfer</i>) koji označava možebitne prijenose između pojedinčevih inih jezika, npr. utjecaj J2 na J4 i sl. te dvosmjerni prijenos (eng. <i>bidirectional transfer</i>) kada pojedinčeva dva jezika istovremeno utječu jedan na drugoga – za brojne primjere vidi Medved Krajnović (2004).	
transferability	vjerojatnost prenosivosti vjerojatnost koja određuje hoće li doći do prijenosa bilo koje vrste (transfera) (Medved Krajnović, 2010:108)	die Übertragbarkeit (-en)
The Transfer Hypothesis	hipoteza transfera Ova hipoteza se povezuje s analizama Friesa (1945), Weinreicha (1955) i Lado-a(1957). U stručnoj se literaturi govori i o kontrastivnoj hipotezi	Die Transfer-Hypothese (Günther i Günther, 2007)
Transformational – Generative Grammar (TG)	transformacijsko-generativna gramatika (Medved Krajnović, 2010:17)	die Transformationsgenerative Grammatik
transformation task	zadatak promjene (izmjene) jest uobičajena vrsta mehaničkoga gramatičkoga uvježbavanja (npr. promjene rečenica iz sadašnjega u prošlo vrijeme i sl.)	die Umformungsübung, die Transformationsübung in Storch (1999)
transition relevance places	prijelazna mjesta (u razgovoru)	
triangulation	triangulacija jest „jedan od najvažnijih zahtjeva koji se posvatlja pred kvalitativna istraživanja – to znači da se u nekom istraživanju, tj. u interpretaciji i prikupljanju podataka upotrebljava više različitih, a najpešće tri, teorijskih i metodoloških pristupa, da iste podatke obradi više (a najmanje dva) istraživača, da se određena vrsta podataka nastoji dobiti iz više izvora. Sukladno tome, četiri osnovne vrste triangulacije jesu: teorijska triangulacija (eng. <i>theory triangulation</i>), metodološka triangulacija (eng. <i>methodological triangulation</i>), triangulacija istraživača (eng. <i>investigator triangulation</i>), triangulacija podataka (eng. <i>data triangulation</i>) u kojoj se varira trajanje istraživanja, kontekst i ispitanici“. (Medved Krajnović, 2010: 133).	die Triangulation
turn	red, pravo na riječ	
turn – taking	preuzimanje riječi tijekom razgovora	
typing error (literal error)	zatipak, tipfeler (pogrješka u pisanju)	der Tippfehler (-s, -)

U		U
Unified Competition Model	Objedinjeni kompeticijski model (OKM) „jedna je od novijih teorija kojom se pokušava objasniti proces učenja materinskoga i inoga jezika kao jedan, isti kognitivni proces (MacWhinney 2008, 2012)“ u Dobravec, Cvikić i Kuvač Kraljević (2012:136)	
Universal Grammar (UG)	universal grammar ili univerzalna gramatika „Chomskyjeva ideja, predstavlja intuitivno jezično znanje s kojim se djeca rode i sastoji se od skupa načela koje vrijede za sve jezike svijeta, neka od tih načela sadrže parametre, tj. informacije o različitim mogućnostima realizacije načela, ovisno o jeziku koje dijete usvaja.“ (Medved Krajnović, 2010:33)	die Universalgrammatik
unmarked structure	neobilježena jezična pojavnost (Medved Krajnović, 2010:40)	
user language	korisnikov jezik jest „termin koji u engleskome jeziku sve više zamjenjuje naziv međujezik (eng. <i>interlanguage</i>), zbog određene negativne konotacije koju riječ inter, tj. „među“ može imati, barem u engleskome.“ (Medved Krajnović, 2010:25)	
utterance	iskaz „zovemo ono što Lyons u knjizi <i>Semantics</i> (1977:26) naziva <i>utterance</i> “ (Bilić, 2006:14).	die Äußerung (-en)

V		V
validity	valjanost (Medved Krajnović, 2010:134)	die Validität (više u: Bolton, 2000:194)
variable	varijable jesu „promjenjive osobine, pojave, elementi u kontekstu istraživanja. Postoje i dvije osnovne vrste varijabla: nezavisna (eng. <i>independent</i>) i zavisna (eng. <i>dependent</i>)“ (Medved Krajnović, 2010:135)	die Variable (-n)
	varijanta (hrv., tuđica) = inačica (iako se ponegdje pojavljuje izraz <i>varijanta</i> , <i>inačica</i> više odgovara duhu hrvatskoga jezika)	die Variante (-n)
verbal protocol	verbalni protokol radi se o jednoj od metodi istraživanja, (prema Medved Krajnović i Šamo, 2007), spominje se i u Medved Krajnović, 2010:141)	Verbale Protokolle (in deutscher Sprache auch als „ Methode des lauten Denkens “ bezeichnet)
vertical bilingualism	okomita dvojezičnost „podrazumijeva uporabu kućnoga idioma kao stvarnoga prvog jezika i uporabu standardnoga jezika, koja se počinje razvijati polaskom u školi i koji djetetu zapravo već predstavlja drugi jezik“ (pojam prema Pavličević-Franić, 2000, 2003 u Medved Krajnović, 2010:6)	
virtual language enviroments (EPOSTL, 2007:78)	virtualne učionice jesu „okruženja u obliku internetskih stranica koje mogu sadržavati neke od sljedećih ključnih karakteristika: oglasnu ploču, učeničke osobne stranice, narativne medije (npr. video zapise, mrežne stranice), adaptivne medije (računalni programi koji daju povratnu informaciju, na primjer, simulacije i modeli), web resursi, sredstva za konferencije, sredstva za vrednovanje, e-mail, učeničku naslovnicu i tutorovu podršku“ (EPONAJ, 2007:73)	Virtuelle Lernumgebungen (EPOSA, 2007:81)
vocabulary (Sg.)	vokabular (pojavljuje se u stručno-znanstvenim radovima jer se razlikuje od hrvatske inačice <i>rječnik</i>) 1. fond riječi, rječničko blago, rječnik jednog jezika 2. sve riječi koje koristi i razumije neka osoba ili društvena grupa [njegov vokabular je iznimno siromašan] (Hrvatski jezični portal)	die Vokabeln (Pl.)
		die Vokabelliste
		der Sprachschatz / der Wortschatz
		das Wörterverzeichnis

W		W
way(s) of speaking	način(i) govora	die Sprechweise (-n)
warming-up (activity or exercise)	(uvodna) vježba zagrijavanja za početak nastavnoga sata, radionice, seminara i sl.	die Aufwärmübung (-en)
Washback (Washback Effect)	povratni učinak jezičnoga testiranja (na poučavanje i učenje) utjecaj standardiziranoga jezičnoga testa na poučavanje i učenje – značenje je isto kao i <i>washback</i> , ali je možda nešto naglašenije zbog riječi učinak, u lingvističkoj se literaturi pojavljivao i oblik <i>backwash</i> , iako je oblik <i>washback</i> omiljeniji među primijenjenim lingvistima (slobodni prijevod autorice prema Cheng i Curtis, 2004:5 u Watanabe i dr. 2004)	der Washback-Effekt (Grotjahn, 2000), Rückkopplungsphänom en , auch: Rückwirkungsmechanis men von Sprachtests (Helbig et al., 2001) die Auswirkung (Krekeler, 2005), der Rückwirkungseffekt (Caspari, Grotjahn, Kleppin, 2010)
web page (www.)	vebna stranica ukoliko se radi o određenoj stranici koja je navedena adresom www., a mrežna stranica ukoliko se radi općenito o stranici	die Internetseite (-n), die Webseite (-n)
Wernicke's area	Wernickeovo područje (Medved Krajnović, 2010:51) jest stražnji dio gornje sljepoočne vijuge u koji istraživač Wernicke smješta razumijevanje govora (za pregled neurolingvističkih istraživanja više u Mildner, 2003)	die Wernicke-Region
whiteboard	bijela ploča jest nastavno sredstvo koje se u školama učestalije pojavljuje početkom 21. stoljeća	die Weißwandtafel (-n)
whole class (interactive teaching) (not: WC!)	poučavanje koje uključuje interakciju svih učenika i učitelja/nastavnika u razredu	das Plenum
willingness to communicate	spremnost na komunikaciju tj. spremnost upuštanja u komunikaciju na inome jeziku prema MacIntyre et al. 1998 u Medved Krajnović, (2010:79):	die Kommunikationsbereits chaft
word list	lista riječi obično se odnosi na najvažnije riječi koje je potrebno poučiti ili naučiti ili na popis riječi koji se navodi na kraju udžbenika	die Wortliste (-n)

workbook	vježbenica (Bujas, 1999)	das Arbeitsheft (-s, -e)
worksheet	radni listić jest listić na kojem se nalaze određeni zadatci ili vježbe, obično se uručuje učenicima za uvježbavanje, ponavljanje ili kontrolu	das Arbeitsblatt (-s, -blätter)
working environment	radno ozračje	das Arbeitsklima (-s,-s)
working memory	radna memorija	das Arbeitsgedächtnis (-ses, -se)

X			X
Y			Y
Yes-No task (also: true-false task)	zadatak alternativnoga izbora na koji je moguće odgovoriti samo s „da“ ili „ne“	die Alternativantwort- Aufgabe, die Ja/Nein-Aufgabe, die Richtig/Falsch- Aufgabe (Bolton, 2000:188)	
Yes-No question	alternativno pitanje (zatvoreno pitanje) na koje je moguće odgovoriti samo s „da“ ili „ne“	Ja-nein Frage	
<i>Yugoslav Serbo- Croatian-English Contrastive Project</i>	Jugoslavenski srpsko-hrvatsko-engleski projekt kontrastivne analize posebno poznat opsežan projekt koji je pod utjecajem pretpostavke kontrastivne analize R. Lada proveo Rudolf Filipović, Sveučilište u Zagrebu. Institut za lingvistiku, šezdesetih i sedamdesetih godina prošloga stoljeća.		

Z

Z

zero hypothesis	nulta pretpostavka ili hipoteza jest „jedna od dviju osnovnih tipova pretpostavki koja kaže da nema odnosa između varijabla koje se istražuju i zapravo je cilj istraživanja odbaciti tu pretpostavku. Drugi tip pretpostavki kažu da postoji odnos između varijabla istraživanja“ (Medved Krajnović, 2010:135)	die Nullhypothese (-n)
Zone of Proximal Development (ZPD)	Područje približnoga razvoja ili: zona proksimalnoga razvoja (prijevod Keresteš, 2008), „predstavlja zapravo kognitivne i jezične funkcije te znanja koja su bliska postignutoj razini kognitivnoga i jezičnog funkcioniranja pojedinca (djeteta/ učenika/korisnika inoga jezika), ali da bi ih on mogao ostvariti, tj. dosegnuti, treba mu pomoć okoline, tj., onih koji znaju više, poput roditelja ili nastavnika. Ta pomoć može doći npr. u igri s djetetom, u obliku izravne ili neizravne informacije nastavnika, ali i zanimljivim, suradničkim procesom podupiranja“ (eng. <i>scaffolding</i>)“ (Medved Krajnović, 2010: 94)	die Zone der proximalen Entwicklung (ZPD)

Izvori i literatura

- Aleskovski, M. (2008). Aktivnosti u nastavi hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika za početnike. *Lahor*. 5. 97- 113.
- Anić, V. (2004). *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Novi Liber. Zagreb.
- Bagarić, V. i Mihaljević Djigunović, J. (2007): *Definiranje komunikacijske kompetencije*. *Metodika*. Vol. 8, br. 1. 84-93.
- Bagarić Medve, V. (2012): *Komunikacijska kompetencija: Uvod u teorijske, empirijske i primijenjene aspekte komunikacijske kompetencije u stranome jeziku*. Filozofski fakultet Osijek. Osijek
- Beacco Jean-Claude and Byram Michael, (2003) *Guide for the development of language education policies in Europe: from linguistic diversity to plurilingual education*. (http://www.coe.int/t/dg4/Linguistic/Source/FullGuide_En.pdf, Draft 1, 8, 19.4.2013.)
- Bežen, A. (2008). *Metodika – znanost o pučavanju nastavnog predmeta*. Profil. Zagreb.
- Bilić, M. (2006): *Kohezivna sredstva – pokazatelj jezične kompetencije*. *Strani jezici*, Vol. I., br. 35. Zagreb. 7-16.
- Blell, G. i Lütge, C (2008): *Filmbildung im Fremdsprachenunterricht. Neue Lernziele, Begründungen und Methoden*. U: *Fremdsprachen lehren und lernen*, 37. 124–140.
- Bujas, Ž. (1999). *Veliki englesko-hrvatski rječnik: Prvi englesko-hrvatski rječnik s usporednim britanskim i američkim izgovorom*. Nakladni zavod Globus. Zagreb.
- Buttjes, D. i Byram, M. (ur.) (1990): *Mediating Languages and Cultures: Towards an Intercultural Theory of Foreign Language Education*. Multilingual Matters. Clevedon. Avon. Bristol.
- Bognar, L. i Matijević, M. (2002): *Didaktika*. Školska knjiga. Zagreb.
- Bošnjak, M. i Filipović, D. (2009). Međudjelovanje učitelja i učenika hrvatskoga kao stranoga jezika na nastavi. *Lahor*. br. 8. Zagreb.195-218.
- Caspari, D., Grotjahn, R., Kleppin, K. (2010): *Testaufgaben und Lenraufgaben*. Waxman Verlag GmBh Münster. U: Porsch, R., Tersch, B., Köller, O. (ur.). *Standardbasierte Testentwicklung und Leistungsmessung*. 46-69.
- Cheng, L. i Curtis, A. (2004): *Washback or Backwash: A Review of the Impact of Testing on Teaching and Learning*. U: Cheng, L., Watanabe, Y. i Curtis, A. (ur.). *Washback in Language Testing: Research Contexts and Methods*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 3-17.
- Cvikić, L. (2007): *Temeljno nazivlje u usvajanju jezika: hrvatski nazivi za input, output i intake*. *Lahor*, Vol. 1, br. 3,100-108.
- Cvikić, L. (2013): *Interkulturalna kompetencija u nastavi hrvatskoga jezika*. Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem: *Međimurski filološki dani 2, 26. 4. 2013.*, Čakovec: izlaganje.
- Češi, M. i Jelaska, Z. (2007). *Teorijski okviri jezikoslovnomu znanju u novom nastavnom*

programu hrvatskoga jezika za osnovnu školu, u: *Komunikacija u nastavni hrvatskoga jezika*. Naklada Slap. Zagreb.

Čurković-Kalebić, S. (2003): Jezik i društvena situacija. Istraživanje govora u nastavi stranoga jezika. Školska knjiga. Zagreb.

Dobravac, G., Cvikić, L. i Kuvač Kraljević, J. (2011): *Obavijesna vrijednost morfoloških i semantičkih ukazivača u određivanju vršitelja radnje u hrvatskome jeziku*. Lahor. Vol. 2, Br. 12, 135-149.

Das Web als Wörterbuch: <http://www.linguee.de/deutsch-englisch/search> (22.1. 2011)

Edmondson, W. J. und House, J. (1993, die dritte Auflage): *Einführung in die Sprachlehrforschung*. A. Francke Verlag. Tübingen und Basel.

English – German dictionary: www.leo.org (22.3.2013.)

Ellis, R. (1995). *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford University Press. Oxford.

EPONAJ (Europski portfolio za nastavnike jezika) (2007): Vijeće Europe. (Prijevod s engleskog: Sandra Mardešić)

Ferčec, I. i Francetić, I. (2009): *Specifičnosti pedagoške gramatike s obzirom na engleski jezik struke*. U: Omazić, M., Karabalić, V., Brdar, M. (ur.), *Lingvistika javne komunikacije: Translatološki, terminološki, međukulturni i problemi jezika struke*: Zagreb-Osijek, HDPL, 197-204.

Gluhak, A. (2004). Izostavnik za izostavljanje. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*. knjiga 30. 59 – 72.

Grbić, J. (1991). Interakcija jezika i društvenoga života. *Etnol. trib.* 14. 115-123. (<http://hrcak.srce.hr/file/119944>, 8.3. 2013.)

Grobler, M. i Arapović, D. (2006): *Naracija u djece s posebnim jezičnim teškoćama*. Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja, 42, 1, 17-29.

Grobler, M., Arapović, D. i Lenček, M. (2008): *Konektori u funkciji dobi: posebne jezične teškoće u slovenskom*. Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja, Vol. 44, br. 1, 49 – 64.

Grotjahn, R. (2000): Testtheorie: Grundzüge und Anwendungen in der Praxis. U: Wolff, A. i Tänzer, H. (ur.)(2000) *Sprache-Kultur-Politik. Beiträge der 27. Jahrestagung Deutsch als Fremdsprache von 3.-5. Juni 1999 an der Universität Regensburg. Universität Regensburg: Fachverband Deutsch als Fremdsprache (= Materialien Deutsch als Fremdsprache, Bd. 53)*.

Günther, B. i Günther, H. (2007): *Erstsprache, Zweitsprache, Fremdsprache. Eine Einführung*. Beltz Verlag. Weinheim und Basel.

Helbig, G., Götze, L., Henrici, G., Krumm, H. (2001): *Deutsch als Fremdsprache: ein internationales Handbuch*. Walter de Gruyter. 830.

Hrvatski jezični portal (<http://hjp.novi-liber.hr/index.php?show=baza>) (1.10.2013.)

Hržica, G., Padovan, N. i Kovačević, M. (2011): *Društvenojezični utjecaj na dvojezičnost hrvatske dvojezične zajednice u Istri i Beču*. Lahor, br. 12, 175–196.

- Jelaska, Z. (ur.) (2005): *Hrvatski kao drugi i strani jezik*. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb.
- Jelaska, Z. (2005): *Jezik, komunikacija i sposobnost: nazivi i bliskoznačnice*. *Jezik*, br. 52, 128-138.
- Jelaska, Z. (2007): *Ovladavanje jezikom: izvornojezična i inojezična istraživanja*. *Lahor*, 3, 86-99.
- Jelaska, Z. (2009): *Međudržavni skup o školskim jezicima i pravu na višejezično međukulturalno obrazovanje*. *Lahor*, Vol. 2, Br. 8, 229 – 245.
- Jelaska, Z. i Cvikić, L. (2008). *Procjenjivanje i vrjednovanje u hrvatskome jeziku*. *Lahor*, 5, 115-125.
- Jelavić, F. (2000). Nastavna metoda. *Metodika, časopis za teoriju i praksu metodika u predškolskom odgoju, školskoj i visokoškolskoj izobrazbi*. Učiteljska akademija u Zagrebu. 55. – 63.
- Jindra, S. (2012). *Razvijanje interkulturalnih kompetencija u školskoj svakodnevnici. – Kakav doprinos pruža obrazovanje nastavnika u Austriji. u: Inojezični učenik u okruženju hrvatskoga jezika: Okviri za uključivanje inojezičnih učenika u odgoj i obrazovanje na hrvatskome jeziku*. Agencija za odgoj i obrazovanje. Zagreb.
- Josipović Smojver, V. (2007). Slušanje s razumijevanjem i hrvatski učenici engleskoga kao stranoga jezika. *Metodika, časopis za teoriju i praksu metodika u predškolskom odgoju, školskoj i visokoškolskoj izobrazbi*. Učiteljska akademija u Zagrebu. Vol. 8., broj 1. 127-136.
- Keresteš, G. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja*. Slap. Jastrebarsko.
- Krekeler, C. (2005). Grammatik und Fachbezug in Sprachtests für den Hochschulzugang, (<http://duepublico.uni-duisburg-essen.de/servlets/DerivateServlet/Derivate-13675/krekeler.pdf>, 7.7.2011.)
- Krumm, C., Fandrych, C., Hufeisen, B. und Riemer, C. (Hrsg.) (2010): *Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch. Band 1*. De Gruyter. Mouton. Berlin und New York.
- Kurikulum hrvatske nastave u inozemstvu. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. (Narodne novine, 194/2003).
- Kuvač, J., Palmović, M. (2007): *Metodologija istraživanja dječjega jezika*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Language Policy Division (2007), Guide for the development of language education policies in Europe - from linguistic diversity to plurilingual education. Main Version. Council of Europe. Strasbourg, 115. http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/LE_texts_Source/GuideJCB-MainContent_en.pdf, (18.7.2009.).
- Larsen-Freeman, D. i Long, M. H. (1997). *An introduction to second language acquisition research*. Longman.
- Leopold-Mudrack, A. (1998) *Fremdsprachenerziehung in der Primarstufe: Voraussetzungen, Konzept*. Waxmann. New York, München, Berlin.
- Matijević, M. i Radovanović, D. (2011). *Nastava usmjerena na učenika. Školske novine*. Zagreb.

- Mikulić, S. (2009): *Statistika*. (<http://www.ss-ekonomsko-birotehnicka-st.skole.hr>, 21.3.2013.)
- Medved-Krajnović, M. (2010): *Od jednojezičnosti do višejezičnosti. Uvod u istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom*. Leykam International, d.o.o. Zagreb.
- Medved Krajnović, M. (2009): *SLA i OVIJ: što se krije iza skraćenice?* Lahor, 7. 95-109.
- Medved Krajnović, M., Šamo, R. (2007): *Testing Foreign Language Proficiency – What Verbal Protocols Reveal*. *Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia*, LII, 283-299.
- Mikulić, G. (1988). Strategije vezane uz kognitivni pristup čitanju. Izlaganje na znanstvenome skupu. U: Gačić, M. (ur.). (1988). *Deset godina obveznog stranog jezika na sveučilištu: rezultati i problemi*. Društvo za primijenjenu lingvistiku SRH. Zagreb. 119-125.
- Mlinarević i Brust Nemet, M. (2010): *Posjeduju li budući učitelji interkulturalne kompetencije za rad u izvannastavnim aktivnostima*. U: Peko, A., Sablić, M., Jindra, R. (ur.). *Zbornik radova s 2. međunarodne znanstvene konferencije Obrazovanje za interkulturalizam*. Učiteljski fakultet: Nansen dijalog centar Osijek. 151-167.
- Mužić, V. (1986). *Metodologija pedagoškog istraživanja*. Svjetlost. Sarajevo.
- Mužić, V. (1999). *Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja*. Educa. Zagreb.
- Müller, N. (2011): *Code-switching: Eine Einführung*. Narr Studienbücher.
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje. (2010). Republika Hrvatska, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Zagreb.
- Nemeth-Jajić, J. (2007). *Udžbenici hrvatskoga jezika u razrednoj nastavi*. Redak. Split.
- Newby, D., Allen, R., Fenner, A., Jones, A., Komorowska, A. and Soghikyan, K. *Europäisches Portfolio für Sprachlehrende in Ausbildung: Ein Instrument zur Reflexion (EPOSA)* European Centre for Modern Languages, Graz. (http://www.ecml.at/mtp2/fte/html/FTE_E_Results.htm, 23.3.2013.)
- Newby, D., Allen, R., Fenner, A., Jones, A., Komorowska, A. and Soghikyan, K. *European Portfolio for Student Teachers of Languages: A reflection tool for language teacher education (EPOSTL)*, European Centre for Modern Languages, Graz. (<http://www.ecml.at/epostl>, 23.3.2013.)
- Oksaar, E. (2003): *Zweitspracherwerb. Wege zur Mehrsprachigkeit und zur interkulturellen Verständigung*. Kohlhammer, Stuttgart.
- Opačić, N. (2006): *Ususret pidžinizaciji hrvatskoga jezika*. Međunarodni skup Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku Jezik i identiteti, Split, Hrvatska, 25.-27. 05. 2006., plenarno neobjavljeno izlaganje.
- Palmović, M., Kuvač, J. i Kovačević, M. (2007): *Istraživanje posebnih jezičnih teškoća metodom kognitivnih evociranih potencijala (KEP)*. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, Vol. 43. br. 1. 63-73.
- Pastuović, N. (2008). Cjeloživotno učenje i promjene u školovanju. *Odgojne znanosti*. 10., 2. Zagreb. 253-267.
- Pavičić Takač, V. i Radišić, M. (2007). *Istraživanje strategija čitanja mlađih učenika engleskoga*

kao stranog jezika: izrada instrumenta. *Život i škola*. Vol. 17. br. 1. 70 – 78.

Pavičić Takač, V. i Varga, R. (2011). Učeničko tumačenje uspjeha i neuspjeha u nastavi engleskog jezika. *Život i škola*. 26. 39-49.

Pavličević-Franić, D. (2005). *Komunikacijom do gramatike*. Alfa. Zagreb.

Peko, A. i Pintarić, A. (1999). *Uvod u didaktiku hrvatskoga jezika*. Pedagoški fakultet Osijek.

Petrović, E. (1988. i 1997, drugo izdanje): *Teorija nastave stranih jezika*. Pedagoški fakultet Osijek. Osijek.

Povelja Vijeća Europe o obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava, usvojena u sklopu Preporuke CM/Rec (2010.) 7 Odbora ministara. (http://www.coe.int/t/dg4/education/edc/Source/Charter/Charterpocket_CRO.pdf, 4.4.2013).

Prebeg-Vilke, M. (1997): *Uvod u glotodidaktiku. Teorija nastave stranih jezika s posebnim obzirom na engleski jezik*. Školska knjiga. Zagreb.

Prebeg-Vilke, M. (1991): *Vaše dijete i jezik: materinski, drugi i strani jezik*. Školska knjiga. Zagreb.

Rosandić, D. (2005). *Metodika književnoga odgoja*. Školska knjiga. Zagreb.

Scheel, M.: *Zweitsprachigkeit: Erfahrungen und Erkenntnisse aus der Praxis bilingualer Erziehung*. (<http://www.books.google.hr/books?isbn=3640101138>, 21. 3. 2013.)

Schmidt, R. (1990): *The role of consciousness in second language learning*. Applied Linguistics 11. 129-158.

Sović, I. (1972). *Nastavne cjeline, teme i jedinice*. PKZ. Zagreb.

Storch, G. (1999): *Deutsch als Fremdsprache-eine Didaktik*. UTB Für Wissenschaft, W. Fink. München.

Škarić, I. (2008). *Temeljci suvremenoga govorništva*. Školska knjiga. Zagreb.

Težak, S. (1991). Hrvatski naš svagda (š)nji. *Školske novine*. Zagreb

Težak, S. (1996). *Teorija i praksa nastave hrvatskoga jezika 1*. Školska knjiga. Zagreb.

Težak, S. (2003). *Teorija i praksa nastave hrvatskoga jezika 2*. Školska knjiga. Zagreb.

Udier, S. L. i Jelaska, Z. (2008): *Službena provjera poznavanja inojezičnoga hrvatskoga jezika*. Lahor, Vol. 6, br. 3, str. 237-255.

Udier, S. L. (2009). Pristup obradi leksičkih jedinica u nastavi hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika. *Lahor*. br. 7. Zagreb. 77 – 93.

Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje. (2005): Vijeće za kulturnu suradnju, Odbor za obrazovanje, Odjel za suvremene jezike, Strasbourg. Školska knjiga. Zagreb.

Glossary - Kazalo pojmova – Glossar

A

- ability, 3
- Abruf lexikalischer Information, 84
- absichtliches Lernen, 49
- acceptability judgement, 3
- acculturated bilinguality, 3
- acculturation, 3
- Acculturation Model, 3
- acquisition (language acquisition), 3
- Acquisition-Learning Hypothesis, 4
- action research, 3
- active, 3
- Adaptive Control of Thought (ACT)
Theory, 4, 78
- Adaptive Control of Thought (Theorie), 4
- additive bilingualism, 4
- additive Zweisprachigkeit, 4
- adolescent bilingualism, 4
- afektivan, 4
- afektivne potrebe, 5
- afektivne strategije, 5
- afektivni čimbenik (čimbenici), 4
- afektivni faktor(i), 4
- affective, 4, 5
- affective factor(s), 4
- affective filter hypothesis, 4
- affective needs, 5
- affective strategies, 5
- affektiv, 4
- affektive Faktoren, 4
- affektiven Strategien, 5
- Age Factor, 5
- age of onset (AoA), 5
- age-related, 5
- AILA, 5
- akcijsko istraživanje, 3
- aktiv, 3
- Aktivitäten außerhalb des Lehrplans, 34
- akulturacija, 3
- Alternativantwort-Aufgabe, 101
- alternativno pitanje (zatvoreno pitanje),
101
- anaforičan, 5
- analiza (raščlamba) diskursa, 28
- analiza pogrešaka, 32
- anaphoric, 5
- anaphorisch, 5
- angemessen, 6
- angewandte Linguistik, 6
- Angst vor (deutscher/englischer) Sprache,
53
- Ansatz, 6, 16, 64
- Apostroph, 6
- apostrophy, 6
- applied linguistics, 6
- approach, 6
- appropriate, 6
- aptitude, 6, 55
- argumentatives Lesen, 84
- aritmetička sredina, mean value = srednja
vrijednost, 63
- articulator, 6, 20
- artikulator, 6
- assessment, 8, 9
- assessment tools, 9
- atribucije, 7
- attainment, 6
- Attainment Target Levels, 7, 13
- attitude, 7
- attracting attention, 7
- attractor state, 7
- Attributionen, 7
- attributions, 7
- Audio-Lingual Method (ALM), 7
- Audiolinguale Methode, 7
- Audio-lingvalna metoda, 7
- Audio-Visual Method (AVM), 7
- Audiovisuelle Methode, 7
- Audio-vizualna metoda, 7
- auditory properties, 8
- Aufgabe, 68, 93, 101
- Aufwärmübung (-en), 99
- Augenscheinvalidität, 35

aus Versehen, irrtümlicherweise, 64
Ausgangssprache (-n), 90
Äußerung (-en), 97
authenticity, 8
Authentizität, 8
automatisation, 8
Automatisation, 8
automatizacija, 8, 78
awareness, 8, 75

B

baby talk, 10, 12, 37
backward transfer, 10, 95
backwash, 10, 99
balanced bilingualism, 10
balancierte Zweisprachigkeit (ZS), 10
baza/baze podataka, 25
Behaviorismus, 10
Behaviourism, 10
Beispiel (-s,-e), ein Beispiel geben, 34
belief, 10
Benotung, 40
Beobachtung, 71
Beschränkung (-en), 20
beskulturna dvojezičnost, 25
Beurteilung (-en), 8
Beurteilung durch MitschülerInnen, 74
Beurteilungsmethoden, 9
Bewusstsein, 8, 76
bicultural bilingualism, 10
bidirectional transfer, 10, 95
bidirektionale Transfer, 10
biheviorizam (teorija biheviorizma), 10
bijela ploča, 99
bilingual mode, 10
bilingual speaker(s), 10
bilingualism, 11
Blackboard (or whiteboard) organization,
11
bliskoznačnica, 92
block lesson, 11
bočni prijenos, 57, 95
brain plasticity, 11

Broca's area, 11
Brocino područje, 11
brzo dijagonalno čitanje teksta, 88
brzo letimično čitanje, 85

C / Č

CANAL-FT, 12
capacity, 78
caretaker talk, 12, 37, 66
case study, 12
CEFR, 12
čelni ili frontalni oblik nastave, 61
čelni rad (u nastavi), 38
certificate(s), 13
certifikat(i), 13
čestica (kao dio zadatka u jezičnome
ispitivanju), 51
child language acquisition, 13
child-directed speech, 13
CHILDES, 13, 21, 25
childhood bilingualism, 13
chunk, 13
chunking, 13
Chunking, 13
cilj(evi) učenja, 58
ciljane razine postignuća, 7
ciljni jezik (CJ), 93
čimbenici koji utječu na ovladavanje inim
jezikom, 35
čimbenik, 35
čitanje s razumijavanjem, 83
civilisation/cultural studies, 13
cjeloživotno stručno usavršavanje, 21
cjeloživotno učenje, 60
classroom, 14, 15
classroom discourse, 14
classroom language, 14
classroom management, 14
classroom organisation (types of
classroom organisation), 14
classroom research, 15
classroom rules, 15

classroom talk, 15
 CLIL, 15
 closed question, 15
 closed tasks, 15
 cloze test, 15
 code-switching, 15
 coexistence, 16
 Cognitive Approach, 16
 cognitive code, 16
 Cognitive Grammar, 16
 cognitive needs, 16
 cognitive strategies, 16, 27, 47, 63
 cognitive style, 16
 coherence, 17
 cohesion, 17
 collaborative learners, 17
 comment, 17
 communication strategies, 18
 communicative approach, 17
 communicative competence, 17, 19
 communicative language competences, 18
 Communicative Language Teaching, 18
 communicative need(s), 18
 compensation strategies, 19, 27, 47, 63
 competence, 19, 67
 competence for use, 19
 Competition Model, 19
 compound bilingualism, 19
 comprehensible input, 19
 Comprehension-Based Approach, 20
 computer, 17
 conceptualizer, 20
 Connectionism, 20
 consecutive bilingualism, 20
 constraint, 20
 Construction Grammar, 20
 context, 20, 21, 38
 context of acquisition, 21, 38
 context of situation, 21
 context of utterance, 21
 context-embedded, 21
 context-reduced, 21

Continuous Professional Development (CPD), 21
 Contrastive Analysis Hypothesis (CAH), 21
 coordinate bilingualism, 21
 corpus, corpora, 21
 coursebook, 22
 critical period, 22
 Critical Period Hypothesis, 22
 Croatian as a second / foreign language, 22
 Croatian Language Teaching, 22
 Cronbach Alpha, 22
 Cronbach Alpha (Wert), 22
 Cronbachov alfa koeficijent pouzdanosti ili alfa koeficijent unutarne konzistencije, 22
 cross-curricular (teaching), 22
 crosslinguistic influence (CLI), 23
 crosslinguistic interaction, 23
 cue, 23, 24
 cue validity, 24
 curriculum, 24, 92

D

daily lesson plan, 25
 darovitost, nadarenost, prirodna sklonost, talent, 6
 data base(s), 25
 data triangulation, 25
 data-driven gradual learning, 25
 Datenbasis, 25
 Datentriangulation, 25
 dati primjer, oprimjeriti, 34
 De Bot's model, 25
 De Botov model jezične proizvodnje, 6, 25, 37
 declarative knowledge, 25
 decline, 5
 deculturated bilinguality, 25, 65

Deductive Approach to Grammar Teaching, 26
 deklaratives Wissen, 25
 deklarativno znanje, 25
 dekulturnierte Bilingualität (Zweisprachigkeit), 3
 dependent variable, 26
 descriptor, 26
 detaljno, intenzivno čitanje, 49
 Deutsch als Fremdsprache (DaF), 40
 Deutsch als Zweitsprache (DaZ), 40
 Deutschkenntnisse, 52
 developmental pattern, 26
 developmental stage, 26
 Diachronie, 26
 diachrony, 26
 diary, 26
 didactic knowledge and skills, 27
 didactics (sg.), 27
 didaktička znanja i vještine, 27
 Didaktik (-en), 27
 didaktika, 27
 didaktisches Wissen und didaktische Fähigkeiten, 27
 diferencijacija u nastavi hrvatskoga (stranoga) jezika, 27
 diferencirano poučavanje, 27
 differentiated instruction, 27
 differentiating in the Croatian (foreign) language classroom, 27
 differenziertes Lehren, 27
 dijakronija, 26
 Direct Contrast Hypothesis, 27
 Direct Method, 27
 direct strategies, 27
 Direkte Methode, 27
 direkte Strategien, 27
 direktna metoda, 27
 discourse, 28
 discourse analysis, 28
 discourse competence, 28
 discriminability, 28, 45
 diskurs, 28, 63
 Diskursanalyse, 28
 Diskurskompetenz, 28
 diskursna sposobnost, 28
 dječja dvojezičnost, 13
 dječje jezično usvajanje, 13
 djelatan, djelatno, 3
 dnevnik (metoda pisanja dnevnika u istraživanju), 26
 Dnevnik promatranja, 71
 domaća zadaća, 42
 dominant bilingualism, 28
 dominante Zweisprachigkeit, 28
 dominantna dvojezičnost, 28
 drill, 28
 dritte Sprache, 95
 društvene strategije, 89
 društvenojezična sposobnost, 89
 društvenokulturna teorija, 89
 društveno-radni nastavni oblici, 90
 dugoročni, opći ciljevi učenja, 58
 dugoročno pamćenje, 61
 Durchführen einer Unterrichtsstunde, 20
 dvojezični govornik (govornici), 10
 dvojezični modalitet, 10
 dvojezičnost, 3, 4, 5, 10, 11, 13, 19, 20, 21, 25, 30, 31, 41, 65, 91, 103
 dvojezičnost odraslih, 41
 dvokulturna dvojezičnost, 10
 dvosat, 11
 dvosmjerni prijenos, 10, 95
 Dynamic Systems Theory, 29

E
 Early (Foreign) Language Learning, 30
 educational aim of the lesson, 30
 educational stakeholders, 30
 egzogenous bilingualism, 30, 31
 eigenvalue, 30
 Eignung (-en), 6
 eine Sprache erwerben, 3
 eine Sprache fließend sprechen, 36
 eine Standard-Prüfung von ausländischen Sprachkenntnissen, 90

einer Sprache mächtig sein, 3
 Einflussfaktoren beim Erst- und
 Zweitsprachenerwerb, 35
 Einleitung, 51
 einsprachige Sprecher, 66
 Einzelarbeit, 47
 elementi kulture i civilizacije, 13
 elicitation, 30
 elicitation procedure, 30
 elicited imitation, 30
 embedded figures test, 31
 emocionalan, afektivan, ne-neutralan
 (stilski označen), 4
 emotionale Bedürfnisse, 5
 empirical research, 31
 empiricist theory, 31
 empirijsko istraživanje, 31
 empirische Forschung, 31
 empirische Theorie, 31
 empiristička teorija, 31
 endogenous bilingualism, 31
 Engleski kao dodatni jezik, 31
 Engleski kao međunarodni jezik, 31
 Engleski kao strani jezik, 31
 Engleski kao svjetski jezik, 31
 Engleski za govornike ostalih jezika, 31
 Engleski za useljenike, 31
 Englischkenntnisse, 52
 English as a Foreign Language (EFL), 31
 English as a world language (EWL), 31
 English as an additional language (EAL),
 31
 English as an international language
 (EIL), 31
 English for immigrants, 31
 English for Speakers of other Languages
 (ESOL), 31
 entrenchment, 31
 Entwicklungsmuster, 26
 Entwicklungsstadium, 26
 error, 32, 64, 96
 error analysis (EA), 32
 Erstsprache, 36, 103
 Erstspracherwerb, 36, 66
 Erwerben-Lernen-Hypothese, 4
 Erwerbskontext, 21
 esej, 32
 essay, 32
 etapa (etape) nastavnoga sata, 75
 etapa motivacije u nastavi, 66
 ethnographic, 33
 ethnolinguistic, 33
 ethnolinguistische Gruppen, 33
 etnografsko istraživanje, 33
 etnolingvistička vitalnost, 33
 etnolingvističke skupine, 33
 Europäisches Portfolio für Sprachlehrende
 in Ausbildung (EPOSA), 31
 Europäisches Sprachenportfolio (ESP), 33
 European Language Portfolio (ELP), 33
 European Portfolio for Student Teachers
 of Foreign Languages (EPOSTL), 31
 European Second Language Association
 (EUROSLA), 33
 Europski jezični portfolio (EJP), 33
 Europsko udruženje za drugi jezik, 33
 EUROSLA, 33
 evaluation, 8, 33, 75
 examinations, 33
 example, to give an example, 34
 exercise, 34
 exercise effect, 34
 explicit learning, 34, 46
 explizite Lernen, 34
 extra-curricular activities, 34
 extralinguistic knowledge, 34, 77
 extralinguistische Kenntnis(se), 34
 extrinsic factors, 34
 extrinsische Faktor (-s, -en), 34

F
 face validity, 35
 fachübergreifendes Unterrichten, 22
 factor, 35
 Factors influencing SLA, 35
 Faktor, 5

Faktor (-s, -en), 35
 family language, 35
 fast ein muttersprachliches
 Kompetenzniveau, fast nativer
 Kompetenz, 69
 faza gramatikalizacije, 35
 feasibility, 35, 76
 feasible, 35
 feedback, 35, 74
 Fehleranalyse, 32
 Feinziel (-s/-es, -e), 58
 Fertigkeiten, 88
 Finite Utterance Organisation (FUO), 35
 first language (L1), 36
 first language acquisition, 36
 first language development, 36
 first language learning, 36
 flashcard, 36
 focus on form (FoF), 36
 focus on function, 36
 focus on meaning (FoM), 36
 foreign language (FL), 36
 foreign language ability, 36
 foreign language learning, 36, 55
 foreign language teaching, 36, 37
 foreign language teaching
 method/technique, 37
 foreigner talk, 37
 form, 37
 Form (-en), 37
 formal theories, 37
 formalen linguistischen Theorien, 37
 formalne teorije (lingvističke), odnosno
 nativističke teorije, 37
 formative assessment, 37
 formative Beurteilung (-en), 37
 formativno vrednovanje, 37
 formulator, 20, 25, 37
 forward transfer, 37, 95
 fossilisation, 38
 Fossilisierung, 38
 free variation / variability, 38
 Fremdsprach(en)erwerb, 85
 Fremdsprachendidaktik, 40, 93

Fremdsprachenkenntnisse (Pl.), 52
 Fremdsprachenunterricht, 7, 103
 frequency of input, 38, 74
 frontal work, 38
 Frontalunterricht, 38, 61
 frühes Fremdsprachenlernen, 30
 functional theories, 38
 Functional Typology, 38, 62
 fundamental difference hypothesis, 39
 Fundamental Difference-Hypothese, 39
 funkcija mašte, 42, 45, 54
 funkcionalna tipologija, 38
 funkcionalne teorije, 38
 funktionalistische Theorie, 38

G

game, 40
 game-like activity, 40
 Gedächtnisstützende Strategie (-n), 63
 Gehirnplastizität, 11
 Gemeinsamer Europäische
 Referenzrahmen für Sprachen (GER), 19
 General Nativism Theory, 40
 German as a foreign language, 40
 German as a second language, 40
 geschlossene Frage (-n), 15
 geschlossenen Aufgaben (Pl.), 15
 gesteuerte Zweitsprachenerwerb, 86
 glasno navođenje misli, 95
 glavni dio nastavnoga sata, 62
 gleichwertiger Transfer, 57
 glotodidactics/, 40
 glotodidaktika, 40
 glottodidactics, 40
 Government and Binding Theory (GB
 Theory), 40
 govor koji roditelji ili staratelji upućuju djeci
 u počecima jezičnoga razvoja, 10, 12
 govor staratelja, 12, 37
 govor usmjeren djetetu, 13
 govor za strance / korisnike / učenike
 stranoga jezika, 37

govorne razmjene, 90
govorni čin, 90
grading (to grade), 40
grafoskop, 72, 93
gramatičko-prijevodna metoda, 41
gramatikalizacija, 40, 77
Grammar-Translational Method (GTM), 41
grammaticalization, 40
Grammatikalisierung, 40
groups, 33, 56
grown-up bilingualism, 41
grupe (skupine) pojmova pri pamćenju,,
13
grupiranje pojmova pri pamćenju, 13
Gruppenarbeit, 41

H

handout, 42
Hauptannahme (-n), 52
Hausaufgabe, 42
Herauslocken, 30
heritage language, 42
Hervorspringen, 85
heuristic function, 42, 83
heuristische Funktion, 42
high-stakes test, 42
Hipoteza identiteta, 45
Hipoteza jezičnoga ostvaraja, 72
Hipoteza neposrednoga kontrasta, 27
hipoteza o razdoblju sazrijevanja, 62
hipoteza osjetljivoga razdoblja, 87
hipoteza transfera, 96
hipoteza, pretpostavka, 43
home language, 35, 42
homework, 42
horizontal bilingualism, 42
Hör-Seh-Verstehensschulung, 8
Hörverstehen, 61
Hrvatski kao drugi i/ili strani jezik, 22
Hypothese (-n), 43
Hypothese des Direkten Kontrastes, 27
Hypothese vom affektiven Filter, 4
hypothesis, 4, 43, 44, 59

I

i + = Krashenov pojam iz Pretpostavke o
jezičnome unosu, 44
i +, i + 1, 44
ice-breaker, 44
ICoSLA, 44
ICT, 44
ideal self, 44, 71
idealna slika o sebi, 44
identifizierendes Lesen, 85
Identitäts-Hypothese, 45
igranje uloga, 84
igrova aktivnost, 40
IKT, 44
imagination, 45
imenička (razvojna) faza, 70
imeničko-glagolska faza, 47
immersion, 45
impact, 45
implicit learning, 46
implizite Lernen, 46
incidental learning, 46
independent variable, 46
independent learning, 46
indirect strategies, 47
indirekte Strategien, 47
individual differences, 47
individual factor, 47
individual work, 47
individualni čimbenik, 47
individualni rad, 47, 71
individuelle Faktor (-s, -en), 47
induced error, 47
Inductive Approach to Grammar
Teaching, 46
Infinite Utterance Organisation (IUO), 47
information organization, 47
Information Processing – IP, 47
informativni obrazac suglasnosti, 47
informierte Zustimmung, 47
input, 44, 47, 48, 72, 103

Input-Hypothese, 48
 institucijska ograničenja, 48
 institucijski resursi, 48
 institutional constraints, 48
 institutional resources, 48
 Institutionelle Beschränkungen, 48
 Institutionelle Ressourcen, 48
 instrumental function, 48, 83
 instrumentalna funkcija, 42, 45, 48, 54, 83
 instrumentelle Funktion (-en), 48
 intake, 47, 48, 72, 103
 Integracijsko-korelacijski pristup u nastavi, 49
 Integrated and Correlated Approach to Teaching, 49
 intensive reading (detailed reading), 49
 intentional learning, 46, 49
 interaction, 49
 interactional function, 49, 83
 interactional hypothesis, 49
 Interactionism, 49
 interactiveness, 45, 49
 interakcija, 49, 79
 interakcijska funkcija, 42, 45, 49, 54, 83
 interakcijska hipoteza, 49
 interakcionizam (teorija interakcionizma), 49
 Interaktionismus, 49
 Intercultural approach, 49
 intercultural competence, 1, 49, 76
 interculturalism, 49
 interim grammar, 49
 Interim-Grammatik, 49
 Interkulturalismus, 49
 interkulturalizam, 49, 103
 interkulturalna kompetencija, 1, 49
 interkulturelle Ansatz, 49
 Interkulturelle Kompetenz, 49
 interkulturalna kompetencija, 1, 49
 interkulturalni pristup, 49
 interlanguage, 50, 97
 Interlanguage-Hypothese, 50
 interlingual error, 50
 interlocutor, 50
 intralingual error, 50
 intrapersonal intelligence, 50
 intrinsic factors, 50
 Intrinsic-Faktor (-s, -en), 50
 introduction (of the lesson), 51
 investigator triangulation, 51, 96
 inzidentelles (beiläufiges) Lernen, 46
 iskaz, 87, 97
 ispitivanja, 9, 10, 33, 35, 45
 istaknutost, 85
 istodobna dvojezičnost, 88
 istraživačko pitanje, 83
 istraživanje na području poučavanja jezika, 57
 istraživanje u području višejezičnosti, 76
 istraživanje u razrednome okruženju, 15
 item, 51
 izmamiti odgovor/predznanje, 30
 izmamljivanje, izazivanje, prizivanje (najčešće odgovora, predznanja itd.), 30
 izostavnik, 6
 izravne strategije, 16, 19, 27, 47, 63
 izvanjezični čimbenici, 34
 izvanjezično znanje, 34, 77
 izvankurikulatne aktivnosti, 34
 izvanokolska ili egzogena dvojezičnost, 30
 izvanučionička nastava, 72
 izvediv, moguć, 35
 izvedivost, 35, 76
 izvedivost (ponekada praktičnost), 76
 izvođenje (izvedba) nastavnoga sata, 20
 izvorni govornik, 32, 66, 69
 izvorni jezik, 90
 izvorno, izvornik, 71

J

jednojezični govornik (govornici), 66

jednokulturna dvojezičnost, 53, 65
 jednokulturna dvojezičnost prvoga jezika, 53
 jezici u školskome obrazovanju, 55
 jezična aktivnost, 53
 jezična djelatnost, 53
 jezična funkcija, 54
 jezična ili lingvistička kompetencija (sposobnost), 61
 jezična izvedba, 56, 74
 jezična nadarenost, 55, 64
 jezična predodžba, 61
 jezična proizvodnja, 56
 jezična raščlamba, 53
 jezična socijalizacija, 56
 jezična svjesnost, 54
 jezična vještina, 56
 jezični instinkt, 54
 jezični ispit, 57
 jezični ostvaraj, 72
 jezični prijenos, 23, 57
 Jezično – sadržajno integrirana nastava, 15
 jezično ispitivanje, 45, 57
 jezično samopouzdanje, 61
 jezično umijeće, 54, 56
 jezično znanje, 16, 37, 44, 54, 61, 97
 jezik (jezici) podrijetla, 56
 jezik (jezici) poučavanja, 55
 jezik (jezici) školskog obrazovanja, 56
 jezik koji nikomu nije materinski, a služi radi zajedničkoga sporazumijevanja različitih jezičnih, 60
 jezik podrijetla ili predački jezik ili nasljedni jezik, 42
 jezik primatelj, 83
 jezikoslovlje, lingvistika, 61
 jugendliche Zweisprachigkeit, 4
 Jugoslavenski srpsko-hrvatsko-engleski projekt kontrastivne analize, 101

K

karakteristični korijen glavnih komponenti, 30
 key assumption, 52
 key terms, 52
 keywords, 52
 Kinderspracherwerb, 13
 Klasse (-n), 14
 Klassenführung, 14
 Klassenregeln (Pl.), 15
 ključna pretpostavka, 52
 ključne riječi, 13, 52
 knowledge, 52
 knowledge level, 52
 knowledge of a language, 52
 knowledge of foreign languages, 52
 knowledge of the Croatian language, 52
 knowledge of the English language, 52
 knowledge of the German language, 52
 knowledgeable, 52
 knowledge-based system, 52
 Koexistenz, 16
 kognitive (, 16
 kognitive Bedürfnisse, 16
 kognitive Grammatik, 16
 kognitive Strategien (Pl.), 16
 Kognitivism, 52
 Kognitivismus, 52
 kognitivizam (teorija kognitivizma), 52
 kognitivna gramatika, 16
 kognitivne potrebe, 16
 kognitivne strategije, 16, 27, 47, 63
 kognitivni pristup (poučavanju stranih jezika), 16
 kognitivni stil, 16
 Kohärenz, 17
 Kohäsion, 17
 koherencija, 17
 kohezija, 17
 kollaborative Lerner, 17
 Kombiklasse, 17
 kombinirani razredni odjel, 17
 Kommunikationsbereitschaft, 99
 Kommunikationsstrategien (Pl.), 18
 kommunikative Ansatz, 17

- kommunikative Bedürfnis, 18
 kommunikative Kompetenz, 17
 Kommunikative Sprachkompetenz, 18
 kompakte Zweisprachigkeit, 19
 Kompensationsstrategien, 19
 kompetencija, 17, 19, 28, 31, 54, 61, 103
 komunikacijske jezične kompetencije, 18, 53
 komunikacijske strategije, 18
 komunikacijski pristup (poučavanju stranih jezika), 17
 komunikacijsko poučavanje, 18
 konceptualizator, 20
 konekcionistički model, 20, 74
 Konnektionismus, 20
 konstrukcijska gramatika, 20
 kontekst, 4, 16, 20, 21, 25, 38, 56, 77, 79, 82, 91, 96
 kontekst ovladavanja jezikom, 21
 Kontext (-s,-e), 20
 koordinierte Zweisprachigkeit, 21
 koordinirana ili usklađena dvojezičnost, 21
 korisnikov jezik, 97
 korisnost ispita, 94
 korpus, 21
 kratkoročni ciljevi učenja, 58
 kratkoročno pamćenje, 87
 kritično doba ili razdoblje (u usvajanju drugoga/stranoga jezika), 22
 kritische Periode beim Zweitspracherwerb, 22
 Kroatishunterricht, 22
 kurikulum, 1, 24, 49, 103
 kursorische Lesen, 83
 kvalitativno istraživanje, 82
 kvantitativno istraživanje, 82
- L
- L1 monocultural bilinguality, 53, 65
 L2 acculturated bilinguality, 53
 Landeskunde, 13
 language acquisition device (LAD), 53
 language activity, 53
 language analysis, 53
 language anxiety, 50, 53
 language attrition, 53
 language awareness, 54
 language competence, 17, 54
 language development, 54
 language function, 42, 45, 54, 83
 language input, 54
 language instinct, 54
 language knowledge, 54
 language learner, 55
 language learning aptitude, 55
 language learning strategies, 55
 language performance, 56
 Language Policy Division of the Council of Europe in Strasbourg, 56
 language processing mechanism, 56
 language production, 56
 language proficiency, 17, 56
 language skill, 17, 56
 language socialization, 56
 language teaching research, 57
 language test, 57
 language testing, 57
 language transfer, 57
 language(s) of instruction, 55
 language(s) of origin, 56
 languages in/for education, 56
 languages of schooling (LoS), 56
 languages of school education, 55
 Langzeitgedächtnis (Abkürzung LTM), 61
 Lapsus Linguae, 89
 lateral transfer, 57, 95
 lateralisation, 57
 lateralizacija moždanih funkcija, 57
 Laut-Denk-Protokoll, LDP – Lautes-Denken-Protokoll, 95
 learner autonomy, 57
 learner characteristics/variables, 38, 57
 learner feedback, 57
 learner language, 58

learning, 58, 59
 learning aim(s), 58
 learning disability, 58
 learning disorder, 58
 learning goal(s), 58
 learning objective(s), 58
 learning outcome(s), 58
 learning process, 59
 learning strategies, 59
 learning strategy, 58
 learning styles, 59
 lebenslanges Lernen, 60
 ledolomac, 44
 Lehr- und Lernmittel, 93, 94
 Lehr- und Lerntechnik (-en), 93
 lehren, unterrichten, 93
 lekcija, nastava, nastavna jedinica,
 nastavni sat..., 60
 leksička jedinica, 60
 Lernbarkeit, 59
 lerneability, 59
 Lernen, 27, 47, 58, 72
 Lernerautonomie, 57
 Lernereigenschaften (Pl.), 57
 Lerner Sprache, (auch
 Interimsprache, die), 58

 Lernzielniveaus, 7
 Leseverstehen, 83
 less widely taught language, 60
 lesson, 60, 71, 75
 lesson plan, 60
 lesson planning, 60
 lesson sequence, 60
 Levelt's model, 60
 Leveltov model jezične proizvodnje, 60
 lexical unit, 60
 lifelong learning, 60
 limits on processing, 60
 lingua franca, 60
 linguistic competence, 61
 linguistic representation, 61
 linguistic self-confidence, 50, 61
 linguistics, 61

linguistische Repräsentation, 61
 linguistische Selbstvertrauen, 61
 lista riječi, 99
 listening comprehension, 61
 lockstep (the frontal approach), 61

M

main part of the lesson, 62
 majority language, 62
 maminski govor, 12, 37, 66
 marked, 62
 markedness, 62
 matching exercise/task, 62
 materinski jezik, 42, 66, 69
 maturational period, 62
 maturational period /hypothesis, 62
 mean (M), 63
 median, 62
 mediation, 63
 međugramatika, 49
 međujezična pogrješka, 50
 međujezični utjecaj, 23
 međujezično djelovanje, 23, 38
 međujezik, 50, 58, 97
 međupredmetno poučavanje sadržaja, 22
 mehaničke vježbe, 28
 mehanizam (mehanizmi) jezične obrade,
 56
 mehanizam za usvajanje jezika (MUJ), 53
 Mehrsprachigkeit, 67, 75, 103
 Mehrsprachigkeitsforschung, 76
 memory strategy, 63
 mentee, 63
 mentori, 63
 mentors, 63
 metacognitive strategy, 63
 metajezik, 63
 metakognitive Strategie (-n), 63
 metakognitivna strategija, 63
 metalanguage, 63
 Metasprache, 63
 method, 64

method(s) of testing, 64
 Methode (-en), 64
 Methodik, 64
 methodological approach, 64
 methodology, 64
 methodology triangulation, 64
 metoda, 12, 26, 27, 30, 37, 64, 71, 93, 103
 metoda/tehnika poučavanja stranoga jezika, 37
 metode ispitivanja (testiranja), 64
 metodički pristup, 64
 metodologija, 64
 metodološka triangulacija, 64, 96
 minority language(s), 64
 mistake, 64
 mistake as to content or meaning, 64
 mjera središnje tendencije u statistici, središnja vrijednost, 62
 mladenačka ili adolescentska dvojezičnost, 4
 MLAT, 64, 75
 moći govoriti jezik, 3
 modalna vrijednost, mod, 65
 mode, 40, 65
 model akulturacije, 3
 model monitora (Krashen), 65
 model usporedne obrade, 74
 modern language(s), 65
 moderni jezik/jezici, 65
 monitor, 65
 Monitor, 65
 Monitor-Hypothese, 65
 Monokulturelle Zweisprachigkeit, 53
 monolingual speaker(s), 66
 mother tongue, 66, 69
 mother(-)tongue acquisition, 66
 mother(-)tongue development, 66
 motherese, 10, 12, 37, 66
 mother-tongue speaker, 66
 motiv, 66
 motivacija, 4, 5, 66
 motivacijska samoregulacija, 67, 86
 motivation, 66
 Motivation, 66
 motivation Stage (in teaching), 66
 motivational self-regulation, 50, 67
 Motivationsphase, 66, 75
 motive, 66
 möglich, 79
 multicompetence, 67
 multicultural English, 67
 Multidimensional Model, 67, 79
 Multikompetenz, 67
 multikulturalni engleski, 67
 Multilingual (Education), 67
 Multilingual (Multilinguale Bildung), 67
 multilingual speaker, 67
 multilingualism, 67
 multiple choice item, 68
 Mutterisch (ugs.), 66
 Muttersprache (-n), 66
 Muttersprachlerniveau, 69

N / NJ
 način(i) govora, 99
 naknadna dvojezičnost, 20
 namjerno učenje, 49
 nastava hrvatskoga jezika, 22
 nastavna priprema, 60
 nastavna sredstva i pomagala, 93
 nastavni materijali, nastavna sredstva, 94
 nastavni plan i program, 92
 native language, 69
 native speaker, 66, 69
 nativelikeness, 69
 Nativism, 69
 Nativismus, 69
 nativizam (teorija nativizma), 69
 natjecateljski model, 19
 Natural Approach (Method), 69
 natürliche Ansatz, 69
 near-native competence, 69
 negative Rückwirkungseffekt, 69
 negative transfer, 69
 negative washback (effect), 69

negativer Transfer, 69
 negativna dvojezičnost, 91
 negativni prijenos, 69
 negotiation for meaning, 70
 neizravne strategije, 5, 16, 19, 47, 63
 neobilježena jezična pojavnost, 97
 neorelativism, 70
 neorelativizam, 70
 neposredni kontekst iskaza, 21
 nepovoljni povratni učinak (jezičnoga ispitivanja) na poučavanje i učenje, 69
 nepredvidiva promjenjivost (varijabilnost čiji izvori nisu jasno prepoznatljivi), 38
 nesvjesno, implicitno učenje, 46
 neurolinguistics, 70
 Neurolinguistik, 70
 neurolingvistika, 70
 nezavisna varijabla, 46
 Njemački kao drugi jezik, 40
 Njemački kao strani jezik, 40
 Nominal Utterance Organisation (NUO), 70
 non-nativeness, 70
 nositelji interesa u obrazovanju, 30
 noticing, 70
 Noticing, 70
 Noticing Hypothesis, 70
 noticing-Hypothese, 70
 nulta pretpostavka ili hipoteza, 102

O
 obavijesna vrijednost ukazivača, 24
 obilježeno (jezična pojavnost), 62
 obilježenost, 62
 obiteljski jezik, 35
 obiteljski, kućni jezik, 42
 objectivity, 71
 Objedinjeni kompeticijski model (OKM), 97
 Objektivität, 71
 objektivnost, 71
 oblici organizacije, 71
 oblici rada, 14
 oblik, 15, 37, 41, 61, 65, 74, 77, 82, 99
 obrazac (mn. obrasci) aktivacije, 74
 obrazac za promatranje (nastavnoga sata), 71
 obrazovni cilj nastavnoga sata, 30
 obrazovni ishod(i), ishod(i) učenja, 58
 observation, 71
 observation sheet, 71
 Observational Journal, 71
 očekivana slika o sebi, 71
 ocjenjivanje, 40
 Odjel za jezičnu politiku Europskoga vijeća u Strasbourgu, 56
 offenen Aufgaben (Pl.), 71
 ograničenje, 20, 75, 87
 ograničenje koje se odnosi na semantičku strukturu iskaza, 87
 ograničenje strukture rečeničnih dijelova, 75
 okamenjivanje ili fosilizacija, 38
 okolinska ili endogena dvojezičnost, 31
 okomita dvojezičnost, 98
 omaška u govoru, 89
 omaška u sadržaju ili značenju, 64
 omaškom, 64
 opća nativistička teorija, 40
 opće opadanje kognitivnih sposobnosti povezano s dobi, 5
 opći kontekst situacije, 21
 open question, 71
 open tasks, 71
 operacionalizacija, 71
 operationalisation, 71
 Operationalisierung (-en), 71
 opisnik, 26
 organizacija informacije, 47
 organizational forms, 71
 orientierende Lesen (orientierendes Lesen), 88
 original, 71
 Original (-s,-e), 71
 orthoepy, 71
 orthography, 71

osjetljivo razdoblje, 87
osjetljivost, 28, 54, 64
osoba (učitelj ili student) kojoj pomaže mentor, 63
osoba koja piše test, ispitanik, 94
osobine ličnosti, 74
osobna funkcija, 42, 45, 54, 74, 83
osobni govor, 77, 87
otkrivačka funkcija, 42, 45, 54, 83
otkulturna dvojezičnost, 3, 53
otvoreno pitanje, 71
ought-to self, 44, 71
out-of-the-classroom teaching, 72
output, 47, 48, 72, 103
Output-Hypothese, 72
overgeneralisation error, 73
Ovladavanje inim jezikom (OVIJ), 86
ovladavanje materinskim jezikom, 66

P

pädagogische Grammatik, 74
paper-and-pencil test, 74
Papier-und-Bleistift Format des Tests, 74
parallel distributed processing model, 74
participant learner, 74
pattern of activation, 74
pedagogical grammar, 74
pedagoška gramatika, 74
peer assessment, 74
peers, 74
performance, 30, 74
personal function, 74, 83
personality traits, 74
Persönlichkeitseigenschaften, 74
phase(s) of the lesson / stages of the lesson / lesson stages, 75
phrasal constraints, 75
phrasale Beschränkungen (Pl.), 75
pidgin language, 75
pidžinski jezik, 75
pilot research, 75
pisani ispiti, 74

PLAB, 75
plan ploče u pisanoj pripravi za nastavni sat, 11
planiranje nastave, pripremanje za nastavu, 60
plastičnost mozga, 11
Plenum, 99
plurilingual education, 75, 76, 103
plurilinguale Bildung, 75
plurilingualism, 67, 75
plurilinguistic research, 76
početna dob, 5
podesan, uputan, primjeren, doličan, odgovarajući, 6
podražaj – odgovor, 90
podređena dvojezičnost, 91
Područje približnoga razvoja ili zona proksimalnoga razvoja, 102

podupiranje, 85
pogrješka preuopćavanja, 73
pogrješka uzrokovana poučavanjem, 47
poremećaj u učenju, 58
Portfolio, 76, 103
Portfolio (-s,-s), 76
posebne jezične teškoće (PJT), 90
positive Rückwirkungseffekt, 76
positive transfer, 76, 78
positive washback (effect), 76
positiver Transfer, 76, 78
posljedica (lingv. pojam), posljedični učinak, 10
posredovanje, 63
possible, 79
postavka, teza, 95
postignuće, 6, 37
poststructuralist approaches, 79
poststrukturalistički pristupi, 79
poststrukturalistische Ansätze (Pl.), 79
postupci (instrumenti) za prikupljanje podataka, 30
postupno učenje vođeno podacima dostupnima iz unosa, 25
poteškoća u učenju, 58

poticajnost, 49
 Potpuni tjelesni odgovor, 95
 potreba za komunikacijom, 18, 40
 poučavanje (vještine) slušanja i gledanja s
 razumijevanjem, 8
 poučavanje gramatike deduktivnim
 pristupom, 26
 poučavanje gramatike induktivnim
 pristupom, 46
 poučavanje koje uključuje interakciju svih
 učenika i učitelja/nastavnika u razredu,
 99
 poučavanje stranoga jezika, 36
 pouzdanost, 83
 poverty of the stimulus argument, 79
 povoljni povratni učinak (jezičnoga
 ispitivanja) na poučavanje i učenje, 76
 povratna informacija, 35
 povratni učinak jezičnoga testiranja (na
 poučavanje i učenje), 99
 power point presentation, 79
 Power-Point Präsentation (-nen), 79
 pozitivna dvojezičnost, 4
 pozitivni prijenos, 76, 78
 poznavanje engleskoga jezika, 52
 poznavanje hrvatskoga jezika, 52
 poznavanje jezika, 52, 70
 poznavanje jezika koje ne odgovara razini
 izvornoga govornika, 70
 poznavanje njemačkoga jezika, 52
 poznavanje stranoga jezika/stranih jezika,
 52
 practicality, 35, 76
 pragmatic constraints, 76
 pragmatic mode, 40, 77
 pragmatička ograničenja, 76
 pragmatički modalitet, 77
 pragmatische Modus, 77
 pragmatischen Beschränkungen (Pl.), 76
 Praktikabilität, 76
 pravopisanje, 71
 prebacivanje koda, 15
 precis, 77
 predodžbena funkcija, 42, 45, 54, 83
 pregovaranje o značenju poruke, 70
 Pretpostavka (hipoteza) o međujeziku, 50
 pretpostavka (hipoteza) zamjećivanja, 70
 Pretpostavka kontrastivne analize, 21
 Pretpostavka o jezičnome unosu, 48
 pretpostavka o ključnim razlikama, 39
 Pretpostavka o monitoru, 65
 Pretpostavka o prirodnome redosljedu, 69
 pretpostavka o siromaštvu (jezičnih)
 poticaja, 79
 Pretpostavka o usvajanju i učenju inoga
 jezika, 4
 preuzimanje riječi tijekom razgovora, 96
 prihvaćanje određenoga stupnja
 nejasnoće u jezičnim informacijama, 95
 prihvata, 47, 48, 72
 prijelazna mjesta (u razgovoru), 96
 prijenos prema naprijed, 37, 95
 prijenos prema unatrag, 10
 prilagoditi se određenoj kulturi, 3
 primanje, 83
 primarni jezik, 66, 69, 77
 primary language, 66, 69, 77
 primijenjena lingvistika, 6
 Principles and Parameters Framework, 77
 priprava za nastavni sat (nastavna
 priprava), obrazac nastavne priprave,
 25
 pripremno ili pilot istraživanje, 75
 Prirodna metoda (pristup), 69
 pristup, 6, 20, 44, 71, 79, 92, 103
 Pristup utemeljen na razumijevanju, 20
 private speech, 77
 private Sprache, 77
 privlačenje/poklanjanje pozornosti, 7
 privlačno stanje, 7
 prizivanje, 84
 Problemsko-stvaralacki sustav u nastavi
 hrvatskoga jezika, 92
 procedural or communicative, 78
 proceduralisation, 4, 78
 proceduralizacija, 78
 proceduralna ili komunikacijska
 sposobnost, 78

proceduralna ograničenja, 60
proces učenja, 4, 59
Processability Theory, 79
Processability Theory nach Manfred
Pienemann, 79
procjena prihvatljivosti, 3
procjenjivanje, 8, 33, 59
production, 80
professionelle Weiterbildung, 21
proficiency, 80
proizvodnja, 80
project work, 78
Projektarbeit, 78
projektni rad, 78
promatranje, 71, 82
proučavanje slučaja, 12
provjeravanje/potvrđivanje razumijevanja,
13
Prozeduralisierung, 78
prozirnica, 73, 93
Prüfungen, 33
prvi usvojeni jezik (J1), 36
psiholingvistika, 80
psihotipologija, 80
Psycholinguistik, 80
Psychotypologie, 80

Q

qualitative research, 82
quantitative research, 82

R

računalo, 17, 93
rad u paru/tandemski rad, 74
radna memorija, 100
radni listić, 100
radno ozračje, 100
rano učenje stranoga jezika, 30
razdoblje sazrijevanja, 62

razina bliska umijeću izvornoga govornika,
69
razina poznavanja jezika kao u izvornoga
govornika, 69
razina znanja, 52
razredna pravila, 15
razredni diskurs, razredni razgovor, 14
razredni jezik, 14
razredni odjel, 14
razumljivi unos, 19
razvoj materinskoga jezika, 66
razvoj prvoga jezika, 36
razvojna etapa, 26
razvojni obrazac (mn. razvojni obrasci), 26
reading comprehension, 83
realia, 83
Realia, 83
reception, 83
receptive reading, 83
Rechtschreibung, 71
recipient language, 83
red, pravo na riječ, 96
regulatory function, 83
relativ systematische Fehler, 32
Reliabilität, 83
reliability, 45, 83
rema (nova informacija u iskazu), 17
representational function, 83
research, 33, 82, 83, 103
research question, 82, 83
Ressourcen (Pl.), 84
restrukturiranje, tj. preobrazba (jezičnoga
znanja), 84
resursi, 60, 84, 98
rodni jezik, 66, 69

S / Š

saliency, 85
samoodređenje, 50, 86
samopromatračka inteligencija, 50
samoregulacija, 55, 86
samoregulirano učenje, 55, 86

samostalno učenje, 46
 samostalnost u učenju, 57
 samovrednovanje, 86
 sažetak, 57, 77, 91
 sažimanje, 91
 scaffolding, 85, 102
 scanning, 85
 school language, 85
 (School) Practicum, 85
 Schulpraktikum, 85
 Schüler-Feedback, 57
 Schlüsselwörter, 52
 second language (L2), 85
 second language acquisition, 85, 86, 103
 Second Language Acquisition (SLA), 86
 Second Language Acquisition Theories, 86
 second language learner, 86
 second language learning, 86, 103
 secondary language, 86
 sekundäre Sprache, 86
 sekundarni jezik, 86
 sekvenca nastavnoga sata, 60
 Selbstbestimmung, 86
 Selbstbeurteilung, 86
 selbstgesteuertes Lernen, 86
 Selbstregulation, 86
 selbstständiges Lernen, 46
 self-assessment, 86
 self-determination, 50, 86
 self-regulation, 55, 86
 self-regulatory learning, 55, 86
 semantic constraints, 87
 sensitive period, 87
 Sensitive Period Hypothesis, 87
 sich eine Kultur aneignen, 3
 silent period, 77, 87
 Silent Way, 87
 simplification errors, 87
 simulacija, 88
 simulation, 88
 simultane Zweisprachigkeit, 88
 simultaneous bilingualism, 88
 sinkronija, 26, 92
 sintaktički modalitet, 92
 skills, 88
 skimming, 88
 Školska praksa, 85
 školski jezici (ŠKOL) ili jezici školovanja (JEŠ), 56
 skupina, 10, 12, 14, 17, 41, 60, 65, 91
 skupinski rad, 2, 14, 41
 slikokaz, 79
 slikovna kartica ili kartica s riječima, 36
 slip of the tongue, 89
 slot-filler (fill in exercise/gap-filling task), 89
 složena dvojezičnost, 19
 slučajno učenje, 46
 slušanje s razumijevanjem, 61
 slušna svojstva, 8
 social forms (classroom organization), 90
 social strategies, 89
 socio-cultural, 89
 Socio-cultural Theory, 89
 socioedukacijski model, 89
 sociokulturni, 89
 sociolinguistical competence, 89
 source language, 90
 Sozialform (-en), 90
 Sozio- Kulturelle Theorie, 89
 soziolinguistische Kompetenz, 89
 Specific Language Impairment (SLI), 90
 speech act, 90
 Speech Act Theory, 90
 Speichereinheiten bei Lernprozessen, 13
 spezifische Sprachentwicklungsstörung, 90
 spoken exchanges, 90
 sposobnost, 3, 6, 11, 17, 19, 33, 36, 38, 47, 54, 55, 56, 57, 64, 67, 69, 86, 95, 103
 sposobnost obrade informacija, 47
 sposobnost za uporabu, 19
 sposobnost/vještina poznavanja stranoga jezika, 36
 spoznajni kod, 16
 Sprachakt, 90

Sprachaktivität, 53
 Sprachbewusstheit, 54
 Sprachfunktion (-en), 54
 Sprachinstinkt (-s,-e), 54
 Sprachkenntnisse (kein Singular), 54
 Sprachkompetenz, 54, 61
 Sprachlehrforschung, 57, 103
 Sprachliche Leistung, 56
 Sprachliche Sozialisation, 56
 Sprachproduktion, 56
 Sprachtest, 57
 Sprachtesten, 57
 Sprachtransfer, 57
 spremnost na komunikaciju tj. spremnost
 upuštanja u komunikaciju na inome
 jeziku, 99
 standard, 90
 Standard (-s,-s), 90
 standard assessmet of foreign language
 ability, 90
 standard, mjerilo, 90
 standardbasierte Testung, 90
 standardized (language) testing, 90
 standardizirano (jezično) ispitivanje, 90
 standardizirano procjenjivanje poznavanja
 stranoga jezika, 90
 stav, držanje (prema), shvaćanje, 7
 stille Periode, 87
 stilovi učenja, 59
 stimulus – response, 90
 strani jezik, 28, 36, 103
 strategic competence, 90
 strategies, 27, 47, 63, 90
 strategija pamćenja, 63
 strategija učenja, 5, 16, 19, 27, 47, 58, 63,
 89
 strategije, 5, 14, 16, 19, 27, 47, 55, 59, 63,
 86, 89, 90
 strategije nadoknađivanja, 19, 27, 47, 63
 strategije učenja jezika, 55
 strategijska sposobnost, 90
 strategische Kompetenz, 90
 Structuralism, 91
 Strukturalismus, 91
 strukturalizam, 91
 student stranoga jezika (budući
 nastavnik), 91
 Student Teachers of Languages, 91, 103
 sub-coordinate bilingualism, 91
 substitution (task), 91
 subtractive bilingualism, 91
 subtrahierte Zweisprachigkeit, 91
 sudjelni polaznik, 74
 Sugestopedija, 91
 Suggestopädie, 91
 Suggestopedia, 91
 sugovornik, 50
 sukzessive Zweisprachigkeit, 20
 sumativno vrednovanje, 91
 summarizing, 91
 summary, 91
 summative assessment, 91
 supostojanje, 16, 67
 suradljivi učenici / polaznici, 17
 suradničko vrednovanje, 74
 surječje (u tekstu), 20
 sustav temeljen (zasnovan) na znanju, 52
 Sustavna lingvistika, 92
 suučenci / vršnjaci, 74
 svjedodžba, potvrda, 13
 svjesno, eksplicitno učenje, 34
 svjesnost nečega, svijest o nečemu,
 upoznatost, živo reagiranje, 8
 syllabus, 92
 Synchronie, 92
 synchrony, 92
 synonym, 92
 syntactic mode, 40, 77, 92
 syntaktische Modus, 92
 Systemic (Functional) Linguistics, 92

 T
 Tagebuchmethode, 26
 target language (TL), 93
 target language use (TLU), 93
 task, 93, 101

teacher, 93, 103
 teaching, 75, 93, 94
 teaching aids (materials), 93
 teaching methods/techniques, 93
 teaching resources, 94
 team teaching, 94
 Teamarbeit, 94
 tečno poznavati određeni jezik / tečno
 vladati određenim jezikom, 36
 tekst, 17, 20, 28, 94
 tema, 95
 tema nastavnoga sata, 95
 temeljno nazivlje, 52
 teorija dinamičnih sustava, 29
 teorija govornoga čina, 90
 Teorija načela i parametara, 77
 Teorija sposobnosti jezične obrade, 79
 teorija upravljanja i veza, 40
 teorije usvajanja drugoga/stranoga jezika,
 86
 teorijska triangulacija, 95, 96
 Test (-s, -s), 94
 test taker, 94
 test uklopljenih likova, 31
 test usefulness, 94
 test visokoga rizika, 42
 test(ovi), 94
 Testmethoden (Pl.), 64
 text, 94, 95
 Text, 94
 text type(s), 94
 text-book, 95
 Textkompetenz, 95
 Textsorte, 94
 textual competence, 54, 95
 The Common European Framework of
 References (CEFR), 19
 the cue strength, 23
 The Identity Hypothesis, 45
 the informed consent form, 47
 The Input Hypothesis, 48
 The Interlanguage Hypothesis, 50
 The Monitor Hypothesis, 65
 the Monitor Model, 65
 The Output Hypothesis, 72
 The System of Creative Problem-Based
 Croatian Language Teaching, 92
 The Transfer Hypothesis, 96
 Thema, 75, 95
 theory triangulation, 95, 96
 thesis, 95
 Thesis (-en), 95
 think aloud protocol, 95
 third language (L3), 95
 Tihi način, 87
 tiho razdoblje, 77, 87
 timska nastava, 94
 timski rad, 94
 to acculturate, 3
 to acquire a language, 3
 to be fluent in a language, 36
 to check or confirm understanding, 13
 to conduct a lesson, 20
 to elicit, 30
 tolerance of ambiguity, 95
 topic, 95
 topic of the lesson, 95
 Total Physical Response (TPR), 95
 totales Lesen, 49
 trainee teacher (student teacher), 95
 transfer, 50, 57, 95
 Transfer, 95, 96
 transferability, 96
 Transfer-Hypothese, 96
 transformacijsko-generativna gramatika,
 96
 transformation task, 96
 Transformational – Generative Grammar
 (TG), 96
 transition relevance places, 96
 treći jezik (J3), 95
 triangulacija, 25, 51, 95, 96
 triangulacija istraživača, 51, 96
 triangulacija podataka, 25, 96
 triangulation, 64, 96
 Triangulation, 95, 96
 turn, 96
 turn – taking, 96

typing error, 96

U

u ograničenome kontekstu, 21
učen, naobražen, obrazovan, 52
učenička povratna informacija, 57
učenik inoga jezika, 86
učenik jezika, 55
učenikov jezik, 58
učenikova obilježja, 38, 57
učenje, 1, 3, 5, 6, 8, 12, 14, 22, 36, 46, 55,
57, 58, 59, 86, 99, 103
učenje drugoga/stranoga jezika, 86
učenje prvoga jezika, 36
učenje stranoga jezika, 36
učestalost (jezičnoga) unosa, 38
učinak vježbanja, 34
učionica, 14, 48
učiteljica/učitelj (u osnovnoj školi),
nastavnica/nastavnik (u srednjoj školi),
93
udžbenik, 22, 45, 93, 95, 99
uklopljeno u kontekst, 21
ukorijenjenost, 31
uloga dobi (u ovladavanju inim jezikom), 5
ungesteuerte Zweitsprachenerwerb, 86
Unified Competition Model, 97
Universal Grammar (UG), 97
universal grammar ili univerzalna
gramatika, 97
Universalgrammatik, 97
unmarked structure, 97
Unterrichten im Team, 94
Unterrichtsentwurfsbogen, 25
Unterrichtsforschung, 15
unutarjezična pogreška, 50
unutarnji čimbenici, 50
uporaba ciljnoga jezika, 93
upravljačka funkcija, 42, 45, 54, 83
upravljanje razredom, 14
uravnotežena dvojezičnost, 10
uručak, 42

user language, 97
usredotočenost (usmjerenost) na funkciju,
36
usredotočenost (usmjerenost) na jezično
značenje, 36
usredotočenost (usmjerenost) na oblik, 36
usvajanje, 1, 3, 4, 22, 23, 39, 48, 62, 78,
79, 85, 86, 92
usvajanje drugoga jezika, 85
usvajanje drugoga/stranoga jezika/
usvajanje inoga jezika, 86
usvajati jezik, 3
utjecaj, utjecajnost, 45
utterance, 97
uvodni dio nastavnoga sata, 51
uže ili rjeđe poučavan jezik, 60
Übergeneralisierungen, 73
Übung (-en), 34

V

Validität, 98
validity, 45, 98
valjanost, 98
variable, 46, 98
Variable (-n), 26, 98
Variante (-n), 98
varijable, 33, 98
većinski jezik, 62
verbal protocol, 98
Verbale Protokolle (in deutscher Sprache
auch als, 98
verbalni protokol, 98
Vereinfachungen, 87
verständlicher Input, 19
Verständnis (über)prüfen, 13
vertical bilingualism, 98
virtual language environments, 98
virtualne učionice, 98
Virtuelle Lernumgebungen, 98
višedimenzionalni model, 67
višejezični govornik, 67
višejezično obrazovanje, 67, 75

višejezičnost, 5, 67, 75
višestruka jezična
 sposobnost/kompetencija, 67
vitality, 33
vjerojatnost prenosivosti, 96
vjerovanje, vjera, uvjerenje, 10
vještine, 4, 7, 42, 55, 58, 64, 78, 88
vježba, 34, 62, 99
vježba/zadatak povezivanja i sređivanja
 (pridruživanja), 62
vježbenica, 100
vocabulary (Sg.), 98
vodoravna dvojezičnost, 42
Vokabelliste, 98
Vokabeln (Pl.), 98
vokabular, 64, 98
vrednovanje ili vrjednovanje, 8
vrednovanje, vrjednovanje, evaluacija, 33
Vrste tekstova, 94

W

warming-up (activity or exercise), 99
Washback (Washback Effect), 99
way(s) of speaking, 99
web page (www.), 99
Webseite (-n), 99
Wechselwirkung zwischen Sprachen, 23
Weißwandtafel (-n), 99
Wernicke's area, 99
Wernickeovo područje, 99
Wernicke-Region, 99
whiteboard, 99
whole class (interactive teaching) (not WC!), 99

willingness to communicate, 50, 99
Wissen (-s), 52
wissensbasiertes System, 52
word list, 99
workbook, 100
working environment, 100
working memory, 100

worksheet, 100
Wortliste (-n), 99
Wörterverzeichnis, 98

Y

Yes-No question, 101
Yugoslav Serbo-Croatian-English
 Contrastive Project, 101

Z

zadatak, 6, 15, 16, 30, 53, 68, 89, 91, 93,
 96, 101
zadatak alternativnoga izbora, 101
zadatak dvostrukoga/višestrukoga izbora,
 68
zadatak nadopunjavanja, 89
zadatak promjene (izmjene), 96
zadatak u kojemu je potrebno zamijeniti
 određenu riječ ili dio teksta, 91
zadatci oponašanja, 30
zadatci otvorenoga tipa, 71
zadatci zatvorenoga tipa, 15
Zajednički europski referentni okvir za
 jezike (ZEROJ), 19
zatipak, tipfeler (pogrješka u pisanju), 96
zatvoreno pitanje, 15
zavisna varijabla, 26
zemljopoznavstvo, 13
zero hypothesis, 43, 102
ZEROJ, 7, 12, 17, 18, 26, 32, 53, 64, 67,
 88, 90, 93, 94
Zertifikate, 13
Zielsprache, 93
Zielsprachenverwendung, 93
znanje, 16, 23, 24, 37, 46, 52, 56, 61, 69,
 79, 80, 93, 95
Zone of Proximal Development (ZPD),
 102
Zusammenfassen, 91
Zusammenfassung (-en), 91

zweisprachiger Modus, 10
Zweisprachigkeit, 11, 13, 21

Zweitsprachenerwerb (ZSE), 86